

Türk Hematoloji Derneği

www.thd.org.tr

1.

Ulusal Hematoloji Eğitim Çalıştayı Raporu

18 Kasım 2016, Ankara

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Hamdi Akan

Doç Dr. Meltem Kurt Yüksel

Prof. Dr. Güner Hayri Özsan

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir

% 100 geri dönüşümlü kağıttan üretilmiştir.

1. ULUSAL HEMATOLOJİ EĞİTİM ÇALIŞTAY RAPORU

18 KASIM 2016

ANKARA

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Hamdi Akan
Doç. Dr. Meltem Kurt Yüksel
Prof. Dr. Hayri Özhan
Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir

Yayımlanan yazıların bilimsel ve hukuki sorumluluğu yazarlarına aittir. Yazıların içeriğinden ve kaynakların doğruluğundan yazarlar sorumludur. Türk Hematoloji Derneği, hatalardan veya bilgilerin kullanımından doğacak olan sonuçlardan dolayı sorumluluk kabul etmez.

Tüm hakları saklıdır.

Bu kitabın hiçbir bölümü Türk Hematoloji Derneği'nden yazılı izin alınmaksızın çoğaltılamaz, elektronik ortamda saklanamaz, elektronik ve fotografik olarak kopyalanamaz ve herhangi bir şekilde yayınlanamaz.

ISBN: 978-605-821140-1-9

Basım Yeri ve Tarihi: Ankara, Ekim 2017

Dernek Adresi: Mall of İstanbul Rezidans Süleyman Demirel Bulvarı 7A Blok No: 26, 34306 Başakşehir, İSTANBUL

Her Türlü Gönderim ve Yazışmalar İçin Adres:

Turan Güneş Bulv. İlkbahar Mah. 613. Sok. No: 8, 06550 Çankaya, ANKARA

Tel : +90 312 490 98 97 (pbx)

Faks : +90 312 490 98 68

E-posta : thd@thd.org.tr • thdofis@thd.org.tr

Yayın Tasarım ve Uygulama

BAYT, Bilimsel Araştırmalar Basın Yayın ve Tanıtım Ltd. Şti.

Ziya Gökalp Cad. 30/31, 06420 Kızılay, Ankara

Tel: 0312 431 30 62 • Faks: 0312 431 36 02

www.bayt.com.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
TÜRK HEMATOLOJİ DERNEĞİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU	6
ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ	7
PROGRAM	9
KONUŞMALAR	
■ AÇILIŞ KONUŞMASI	11
Dr. Ahmet Muzaffer DEMİR	
■ MEZUNİYET ÖNCESİ, SONRASI EĞİTİMDE ve SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİMDE GENEL PRENSİPLER: NEDEN STANDART YAKLAŞIM?	13
Dr. F. Serdar GÜREL	
■ MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ ve HEMATOLOJİ	18
Dr. Sabri KEMAHİ	
■ TIPTA UZMANLIK KURULU GÖZÜ İLE YAN DAL EĞİTİMİ	22
Dr. F. Serdar GÜREL	
■ AVRUPA'DA HEMATOLOJİ EĞİTİMİ	24
Dr. Hamdi AKAN	
■ ÇALIŞMA GRUPLARININ TANITIMI, GRUPLARDAN BEKLENENLER, YAPILMASI GEREKENLER, ÖNERİLER	29
Dr. Meltem Kurt YÜKSEL	
RAPORLAMA BİÇİMİ	32
RAPORLAR	33
■ MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMDE HEMATOLOJİ GRUBU RAPORU	33
■ MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM-ANADAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ GRUBU RAPORU	37
■ MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM- YAN DAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ-İÇ HASTALIKLARI UZMANLIK ALANI GRUBU RAPORU	40
■ TÜRKİYE'DEKİ GENEL PEDIATRİSTLER İÇİN GENEL PEDIATRİ EĞİTİM MÜFREDATI GRUBU RAPORU	47
■ MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM- YAN DAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ; PEDIATRİ UZMANLIK ALANI GRUBU RAPORU	51
■ DOÇENTLİK SINAV ÖLÇÜTLERİ (ANA DAL VE YAN DAL BİLİM ALANINDA) GRUBU RAPORU	57
■ ULUSAL KONGRE VE YEREL TOPLANTILARIN EĞİTİMDEKİ YERİ --TÜRK HEMATOLOJİ OKULU ve AKADEMİSİ NASIL OLMALI, AKREDİTASYON NASIL OLMALI? DAHA NELER YAPILABİLİR? GRUBU RAPORU	59
SONUÇ	63
ULUSAL HEMATOLOJİ EĞİTİM ÇALIŞTAYI ANALİZİ	65

ÖNSÖZ

Değerli Meslektaşlarım,

Türk Hematoloji Derneği (THD), 1967 yılından günümüze, tüzüğünden aldığı yetki ile ülkemizdeki hematoloji yan dal uzmanlık eğitiminin dünya standartlarında yapılabilmesi için yoğun çabalar harcamaktadır. Bu amaçla Ulusal kongreler ve bölgesel şehir toplantıları düzenlemekte, bunların yanında örgün eğitime katkı vermek için Türk Hematoloji Okulu ve Türk Kanbilimi Akademisi'ni de yapılandırmıştır. Ayrıca birinci basamak hekimlerimize (HEKHEP) ve halkımıza yönelik eğitim programları da (HALKHEP) düzenlemektedir.

Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Müfredat çalışması konusunda ise, Avrupa Hematoloji Birliği (European Hematology Association-EHA) ile 2004 yılından başlayarak ortak çalışmalar yapmış ve Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Komisyon çalışmaları bu temelde yapılandırılmıştır. EHA'nın oluşturduğu hematoloji müfredatı ülkemizde 7 Nisan 2015 tarihinde Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) tarafından kabul edilmiştir.

THD, mezuniyet öncesi ve mezuniyet sonrası hematoloji eğitimini standart hale getirip ayrıntılandırmak ve ortaya çıkan uzman görüşlerini kurumlara sunmak üzere 18 Kasım 2016 tarihinde 1.Ulusal Hematoloji Eğitimi Çalıştayı'nı gerçekleştirmiştir.

Çalıştayımızın sabah programında konusunda uzman konuşmacılar ilgili konu başlıklarında sunumlar yaptılar. Öğleden sonraki programda ise 7 konu başlığında çalışma grupları oluşturuldu. Tüm raporlar, üyelerimizin görüş ve önerilerini almak üzere web sayfamızda iki hafta süre ile askıya alınmıştır. Bu raporlar gözden geçirildikten sonra birleştirilerek bu çalıştay raporu hazırlandı. Çalıştay tüm üyelerimizin katılımına açıldı ve toplam 74 üyemiz çalıştaya katıldı. Başta çalıştaya katılan tüm üyelerimize, düzenleme komitesine, masa başkanlarına ve editörlerimiz Hamdi Akan ve Meltem Kurt Yüksel'e ve raporu hazırlama komitesinde yer alan İlknur Kozanoğlu'na çok teşekkür ediyorum.

Türk Hematoloji Derneği Yönetim Kurulu adına

Prof. Dr. Ahmet Muzaffer Demir

Başkan

TÜRK HEMATOLOJİ DERNEĞİ EĞİTİM ÇALIŞMA GRUBU

YÖNETİM KURULU

Başkan: Dr. Ahmet Muzaffer Demir

İkinci Başkan: Dr. Tülin Tiraje Celkan

Genel Sekreter: Dr. Güner Hayri Özsan

Araştırma Sekreteri: Dr. Muhlis Cem Ar

Sayman: Dr. Eyüp Naci Tiftik

Üye: Dr. Meltem Kurt Yüksel

Üye: Dr. İlknur Kozanoğlu

DÜZENLEME KOMİTESİ

Dr. Ahmet Muzaffer Demir

Dr. Cem Ar

Dr. Engin Uçar

Dr. F. Serdar Gürel

Dr. Güner Hayri Özsan

Dr. Hale Ören

Dr. Hamdi Akan

Dr. İlknur Kozanoğlu

Dr. Levent Ünder

Dr. Mehmet Ali Özcan

Dr. Meltem Kurt Yüksel

Dr. Naci Tiftik

Dr. Nilgün Sayinalp

Dr. Reyhan Küçükaya

Dr. Sabri Kemahlı

Dr. Sema Anak

Dr. Sema Karakuş

Dr. Şebnem Bengoa

Dr. Şule Ünal

Dr. Tiraje Celkan

RAPOR KOMİTESİ

Dr. Meltem Kurt Yüksel

Dr. İlknur Kozanoğlu

ÇALIŞMA GRUBU ÜYELERİ

Masa 1 Mezuniyet Öncesi Eğitimde Hematoloji

Sabri Kemahlı - Yeditepe ÜTF Çocuk Hematolojisi Bilim Dalı
Mehmet Ali Özcan - Dokuz Eylül ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Eyüp Naci Tiftik - Mersin ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Fatma Gümrük - Hacettepe ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Selma Ünal - Mersin ÜTF Çocuk Hematolojisi Bilim Dalı
Neşe Koyuncu - Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi Aile Hekimi
Zehra Narlı Özdemir - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
İlknur Kozanoğlu - Başkent Ü. Adana Dr.Turgut Noyan Uyg.ve Arş.Merkezi Fizyoloji Anabilim Dalı
Dilber Talia İleri - Ankara ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı

Masa 2 Mezuniyet Sonrası Eğitim-Anadal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji

Nilgün Sayınalp - Hacettepe ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Muhlis Cem Ar - İstanbul Ü. Cerrahpaşa TF Hematoloji Bilim Dalı
Aynur Uğur Bilgin - Yüksek İhtisas Üniversitesi Tıp Fakültesi Kuru Ankara Hastanesi Hematoloji Kliniği
Burhan Turgut - Namık Kemal ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Düzgün Özatl - Ondokuz Mayıs ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Ebru Koca - Başkent ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
İmdat Dilek - Yıldırım Beyazıt ÜTF Ankara Atatürk EAH Hematoloji Bilim Dalı
Elif Gülsüm Ümit - Trakya ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Ozan Salim - Akdeniz ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Neslihan Andıç - Osmangazi ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Şule Mine Bakanay Öztürk - Yıldırım Beyazıt ÜTF Ankara Atatürk EAH Hematoloji Bilim Dalı
Sevgi Beşışık Kalayoğlu - İstanbul Ü. İstanbul TF Hematoloji Bilim Dalı
Müfide Okay - Hacettepe ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Funda Pepedil Tanrıku - Başkent Ü. Adana Dr. Turgut Noyan Uyg. ve Arş. Merkezi Hematoloji Bilim Dalı

Masa 3 Mezuniyet Sonrası Eğitim-Anadal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı

Tülin Tiraje Celkan - İstanbul Ü. Cerrahpaşa TF Çocuk Hematolojisi Bilim Dalı
Şule Ünal - Hacettepe ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Adalet Meral Güneş - Uludağ ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Ayşegül Ünüvar - İstanbul Ü. İstanbul TF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Bülent Zülfikar - İstanbul Ü.Cerrahpaşa TF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Elif Ünal İnce - Ankara ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Namık Özbek - SB. Ankara Çocuk Sağl. ve Hast. Hematoloji Onkoloji Eğ. ve Arş. Hast., Çocuk Hematoloji Kliniği
Turan Bayhan - Hacettepe ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Türkan Patıroğlu - Erciyes ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Mualla Çetin - Hacettepe ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
İrem İyigün - Hacettepe ÜTF Çocuk Hastalıkları Anabilim Dalı

Masa 4 Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji

Sema Karakuş - Başkent ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Meltem Kurt Yüksel - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Elif Birtaş - Kocaeli ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Gülsüm Özet - Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği

Klara Dalva - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Cengiz Beyan - TOBB ETÜ Hastanesi Hematoloji Bölümü
Neslihan Andıç - Osmangazi ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Eylem Eliaçık - Necip Fazıl Şehir Hastanesi Hematoloji Kliniği
Murat Çınarsoy - Mehmet Akif İnan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği
Zübeyde Nur Özkurt - Gazi ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
İşinsu Kuzu - Ankara ÜTF Patoloji Anabilim Dalı
Güldane Cengiz Seval - Yıldırım Beyazıt Ü. Yenimahalle EAH Hematoloji Kliniği
Sinem Civriz Bozdağ - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Simten Dağdaş Akalın - Ankara Numune Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği
Sezgin Etgül - Hacettepe ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Gökhan Özgür - SB Ünv. Gülhane TF Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği
Selim Sayın - SB Ünv. Gülhane TF Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği

Masa 5 Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı

Hale Ören - Dokuz Eylül ÜTF Çocuk Hematolojisi Bilim Dalı
Şebnem Yılmaz Bengoa - Dokuz Eylül ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Özcan Bor - Osmangazi ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Zeynep Karakaş - İstanbul Ü. İstanbul TF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Deniz Karapınar - Ege ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Ülker Koçak - Gazi ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Mehmet Ertem - Ankara ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Nazan Sarper - Kocaeli ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Fatma Visal Okur - Hacettepe ÜTF Kök Hücre Bilimleri Bilim Dalı
İbrahim Eker - Afyon Kocatepe ÜTF Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Bilim Dalı

Masa 6 Doçentlik Sınav Ölçütleri (Ana Dal ve Yan Dal Bilim Alanında)

Levent Ündar - Akdeniz ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Sema Anak - Medipol ÜTF Fakültesi Pediatrik Hematoloji/Onkoloji Bilim Dalı
Ahmet Muzaffer Demir - Trakya ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Lale Olcay - Başkent ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Osman İlhan - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Ömer Devecioğlu - Memorial Şişli Hastanesi Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Uğur Şahin - Ankara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Tayfur Toptaş - Marmara ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Özgür Mehtap - Kocaeli ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Emin Kansu - Ankara

Masa 7 Ulusal Kongre ve Yerel Toplantıların Eğitimdeki Yeri ve Türk Hematoloji Okulu ve Akademisi: Nasıl Olmalı Daha Neler Yapılabilir? Akreditasyonu

Reyhan Küçükaya - İstanbul
Güner Hayri Özsan - Dokuz Eylül ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Fatih Demirkan - Dokuz Eylül ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Mustafa Pehlivan - Gaziantep ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Yeşim Aydınok - Ege ÜTF Çocuk Hematoloji Bilim Dalı
Beyhan Durak Aras - Osmangazi ÜTF Tıbbi Genetik Anabilim Dalı
İnci Alacacioğlu - Dokuz Eylül ÜTF Hematoloji Bilim Dalı
Meltem Ayılı - SB Ünv. Gülhane TF Gülhane Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Hematoloji Kliniği

PROGRAM

08.00-08.30	Açılış	<i>Dr. Ahmet Muzaffer Demir</i>	
08.30-09.00	Mezuniyet Öncesi, Sonrası Eğitimde ve Sürekli Mesleki Gelişimde Genel Prensipler: Neden Standart Yaklaşım?	<i>Dr. F. Serdar Gürel</i>	
09.00-09.15	Soru-Katkı		
09.15-09.45	Mezuniyet Öncesi Eğitim ve Hematoloji	<i>Dr. Sabri Kemahlı</i>	
09.45-10.00	Soru-Katkı		
10.00-10.30	Çay-Kahve Arası		
10.30-11.00	Tıpta Uzmanlık Kurulu Gözü ile Yan Dal Eğitimi	<i>Dr. F. Serdar Gürel</i>	
11.00-11.15	Soru-Katkı		
11.15-11.45	Avrupa'da Hematoloji Eğitimi: European Hematology Association'ın Bakış Açısı	<i>Dr. Hamdi Akan</i>	
11.45-12.00	Soru-Katkı		
12.00-12.30	Çalışma Gruplarının Tanıtımı, Gruplardan Beklenenler, Yapılması Gerekenler, Öneriler	<i>Dr. Meltem Kurt Yüksel</i>	
12.30-13.30	Yemek		
13.30-18.00	Çalışma Grupları Toplantısı		
	ÇALIŞMA GRUPLARI	MASA SORUMLULARI	
MASA 1	Mezuniyet Öncesi Eğitimde Hematoloji	<i>Dr. Sabri Kemahlı</i>	<i>Dr. Mehmet Ali Özcan</i>
MASA 2	Mezuniyet Sonrası Eğitim-Anadal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji	<i>Dr. Nilgün Sayinalp</i>	<i>Dr. M.Cem Ar</i>
MASA 3	Mezuniyet Sonrası Eğitim-Anadal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı	<i>Dr. T.Tiraje Celkan</i>	<i>Dr. Şule Ünal</i>
MASA 4	Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji	<i>Dr.Sema Karakuş</i>	<i>Dr. Meltem Kurt Yüksel</i>
MASA 5	Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı	<i>Dr.Hale Ören</i>	<i>Dr. Şebnem Yılmaz Bengoa</i>
MASA 6	Doçentlik Sınav Ölçütleri (Ana Dal Ve Yan Dal Bilim Alanında)	<i>Dr. Levent Ünder</i>	<i>Dr. Sema Anak</i>
MASA 7	Ulusal Kongre Ve Yerel Toplantıların Eğitimdeki Yeri Ve Türk Hematoloji Okulu Ve Akademisi: Nasıl Olmalı Daha Neler Yapılabilir? Akreditasyonu	<i>Dr. G. Hayri Özsan</i>	<i>Dr. Reyhan Küçükkaya</i>

KONUŞMALAR

- **Açılış Konuşması:** *Dr. Ahmet Muzaffer Demir*
- **Mezuniyet Öncesi Sonrası Eğitimde ve Sürekli Meslek Gelişimde Genel Prensipler: Neden Standart Yaklaşım?:** *Dr. F. Serdar Gürel*
- **Mezuniyet Öncesi Eğitim ve Hematoloji:** *Dr. Sabri Kemahlı*
- **Tıpta Uzmanlık Kurulu Gözü ile Yan Dal Eğitimi:** *Dr. F. Serdar Gürel*
- **Avrupada Hematoloji Eğitimi: European Hematology Association'ın Bakış Açısı:** *Dr. Hamdi Akan*
- **Çalışma Gruplarının Tanıtımı, Gruplardan Beklenenler, Yapılması Gerekenler, Öneriler:** *Dr. Meltem Kurt Yüksel*

11

RAPOR

**TÜRKİYE ve DÜNYA'DA
MEZUNİYET SONRASI
HEMATOLOJİ ÜST UZMANLIK
EĞİTİMİ
VE
HEMATOLOJİ MÜFREDATI**

Türk Hematoloji Derneği tarafından Sağlık
Bakanlığı Eğitim Dairesi için hazırlanmıştır

KOMİSYON ÜYELERİ:

Prof. Dr. Yılmaz Akar
Doç. Dr. Mustafa Akar
Doç. Dr. Ertan Çelik

Temmuz 2008

© Türk Hematoloji Derneği, 2008

- 2006 yılında EHA'nın hazırladığı hematoloji müfredatı Türkçe'ye çevirildi.
- 2013 yılından itibaren TUKMOS bu müfredatı kabul etti ve kullanılmaya başlandı.

THD Stratejik Planı

- Eğitim
- Yapılandırılan eğitim yol haritası paydaşlara iletilecek
- Hizmet
- Araştırma
- Kurumsal Yapılanma

THD 50. Yıl Buluşması-Ankara

- Stratejik Plan sunumu
- THD'nin eğitime katkısı
 - Türk Kanbilimi Akademisi-Türk Hematoloji Okulu
- THD'nin hizmet sektörüne katkısı-JACIE Ulusal İşbirliği projesi
- THD'nin yapısal projeleri-Hemovijilans-Transfüzyon Hemşireliği
- THD'nin 50 yılı sunumu

MEZUNİYET ÖNCESİ, SONRASI EĞİTİMDE ve SÜREKLİ MESLEKİ GELİŞİMDE GENEL PRENSİPLER: NEDEN STANDART YAKLAŞIM?

Dr. F. Serdar GÜREL

Türk Hematoloji Derneği **Dünya Değişiyor**

Türk Hematoloji Derneği **Sunum Akışı**

Standart Yaklaşımlar

- Müfredatın Hazırlanmasındaki
- Eğitim Yöntemlerindeki
- Ölçme Değerlendirmedeki

Türk Hematoloji Derneği **Eğitimin Amacı**

- Farklı insanların
 - yıllar boyunca
 - deneyerek, araştırarak ve yaşayarak buldukları doğruları,
 - kısa bir sürede ve
 - bir amaca yönelik olarak öğrencilere aktarmaktır.

Türk Hematoloji Derneği **Eğitimde Standart Alanları**

Türk Hematoloji Derneği **Eğitimin Tipleri**

Türk Hematoloji Derneği **Sunum Akışı**

Modern Yaklaşımlar

- **Müfredatın Hazırlanmasındaki**
- Eğitim Yöntemlerindeki
- Ölçme Değerlendirmedeki

Türk Hematoloji Derneği **Eğitimde Standart Kavramı**

Türk Hematoloji Derneği **Güncel Müfredatlar**

İki yeni yaklaşım tanımlandı

- Profesyonellik Kazanma
- Yeterliliğe Ulaşma

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Tanımlar

- Çıktı
- Yeterlilik
- Ustalık

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
TUKMOS

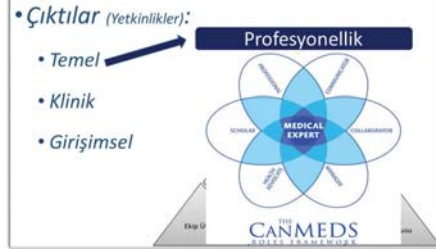
- TUKMOS Çıktıları (Yetkinlikler):
 - Temel
 - Klinik
 - Girişimsel

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Tanımlar

- Çıktı Odaklı Müfredat

Çıktı:
Eğitimin sonunda ulaşılması
gereken yeterlilikler

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Profesyonellik

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Tanımlar

- Yeterlilik:

Eğitim sonunda eğitilenin sahip olması
beklenen önceden belirlenmiş özellikler

- Ustalık:

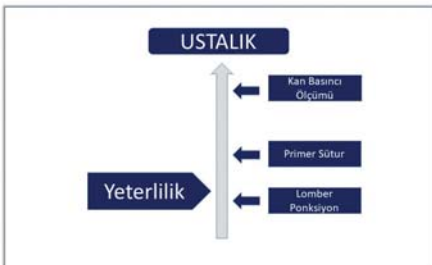
Bir işi en az zaman ve en az enerji ile doğru
biçimde yapmak

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Profesyonellik

- Uzmanlık Eğitiminde

«Profesyonellik İçeriği» tanımlandı ve
müfredat içinde eğitimin zorunlu bir
bileşeni oldu

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Tanımlar

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr
Güncel Müfredatlar-
Profesyonellik

- Profesyonellik
 - İletişim
 - Ekip Çalışması
 - Etik ve Hukuk
 - Sürekli Öğrenme
 - Yöneticilik ve Liderlik
 - Sağlığın Korunması

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Güncel Müfredatlar-
Yeterliliğe Ulaşma

• Çıktılar (Yetkinlikler):

• Temel

Yeterlilik Düzeyleri Belirlendi

• Klinik

TT, T, A, K ...

• Girişimsel

1, 2, 3, 4

Tekrar sayısından çok beklenen yeterliliğe ulaşması önemsenir hale geldi

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Sunum Akışı

Modern Yaklaşımlar

- Müfredatın Hazırlanmasındaki
- Eğitim Yöntemlerindeki
- Ölçme Değerlendirmedeki

Dünya Örnekleri

AMERICAN SOCIETY OF
HEMATOLOGY

HEMATOLOGY CURRICULUM

Scott D. Gillis, M.D., Ari M. Melnick, M.D., and the Hematology Curriculum Subcommittee of the American Society of Hematology Committee on Training Programs

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Eğitim Yöntemlerinin
Standardı

4. ÖĞRENME VE ÖĞRETME YÖNTEMLERİ	17
4.1. Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri (YE)	18
4.1.1. Sunum	18
4.1.2. Seminer	18
4.1.3. Öğü tartışması	18
4.1.4. Makale tartışması	19
4.1.5. Diyale tartışması	19
4.1.6. Konsey	19
4.1.7. Kurs	19
4.1.8. Diğer	20
4.2. Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri (UE)	20
4.2.1. Yatan hasta bakımı	20
4.2.2. Ayaktan hasta bakımı	21
4.2.3. Diğer	21
4.3. Başlangıç ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri (BE)	21
4.3.1. Yatan hasta takibi	21
4.3.2. Ayaktan hasta/materyal takibi	22
4.3.3. Akran öğrenmesi	22
4.3.4. Literatür okuma	22
4.3.5. Araştırma	22
4.3.6. Öğretme	22
4.3.7. Diğer	22

Dünya Örnekleri

AMERICAN SOCIETY OF
HEMATOLOGY

Curriculum	7
I. Basic Principles	7
II. Hematopoietic System	10
III. Hemostasis	18
IV. Hematologic Neoplastic Disorders	20
V. Pregnancy	32
VI. Palliative Care	32
VII. Bone Marrow Transplantation/Stem Cell Transplantation	33
VIII. Hematologic Manifestations of Infectious Diseases	34
IX. Multidisciplinary Care	35
X. Psychosocial Issues	36
XI. Ethics	36
XII. Clinical Investigation and Research Skills	36
XIII. Consultation Skills	37
XIV. Procedural Skills	38

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Eğitim Yöntemleri

İki yeni gelişim oldu

- Çıktılar Değişince Eğitim Yöntemleri de Değişti
- Teknoloji Gelişti

Dünya Örnekleri

AMERICAN SOCIETY OF
HEMATOLOGY

IV. Hemostasis

B. Bleeding Disorders

1. The Hematology trainee should demonstrate a comprehensive working knowledge and practical competency of the basic molecular and pathophysiologic mechanisms of hemostasis. In particular, the trainee should understand the various genetic and acquired causes and contributors of bleeding disorders.
2. The Hematology trainee should demonstrate an understanding of the pathophysiologic abnormalities associated with the different types of von Willebrand's disease and should demonstrate the ability to recognize the clinical presentation, diagnosis and characterize the different types of von Willebrand's disease. The Hematology trainee should have knowledge of the clinical implications of the different types of von Willebrand's disease and should demonstrate practical competency in the treatment of these disorders. The correct use of replacement therapy, desmopressin (DDAVP) and blood products should be demonstrated.
3. The Hematology trainee should demonstrate a working knowledge of the cause of

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

Eğitim Yöntemleri- Çıktı
Değişikliğinin Etkisi

Yeterliliğe Ulaşma: Deneyim kazanabildiği
hasta sayısından ve hasta çeşitliliğinden
Simülasyon Temelli Tıp Eğitimi
(STTE)

- Yeterli Deneyimin Kazanılmasını Destekler
- Öğrencinin yapacağı tıbbi hataları azaltır

Türk Hematoloji Derneği Eğitim Yöntemleri- Çıktı Değişikliğinin Etkisi

• STTE Tanımı

- Simülasyon,
- gerçek hayata çok yakın bir ortamda,
- bir konuda
- önceden belirlenmiş düzeyde
- deneyim kazanılmasıdır

Patients safety and simulation-based medical education

Türk Hematoloji Derneği Eğitim Yöntemleri- Teknoloji Gelişti

• Online Teorik Eğitim

- Asenkron Prezantasyonlar

• Sınavla Öğrenme

- Kişiselleştirilmiş Sınavla Eğitim Aktiviteleri
- Her 6 ayda bir öğrenilecek konulardan gelen sorulara verdiği cevapların tamamı doğru olana kadar sınava devam edilmesi

Türk Hematoloji Derneği Eğitim Yöntemleri- Çıktı Değişikliğinin Etkisi

• STTE'de Önemli Bir Kavram

- Fidelity (Aslına Uygunluk)
- Düşük Uygunluk
- Yüksek Uygunluk

Low- to high-fidelity simulation – a continuum of medical education?

Simulation: Not Just a Manikin

© 2007 © R.J. Sloan

Türk Hematoloji Derneği Sunum Akışı

Modern Yaklaşımlar

- Müfredatın Hazırlanmasındaki
- Eğitim Yöntemlerindeki
- Ölçme Değerlendirmedeki

Türk Hematoloji Derneği Eğitim Yöntemleri

İki yeni gelişim oldu

- Çıktılar Değişince Eğitim Yöntemleri de Değişti
- Teknoloji Gelişti

Türk Hematoloji Derneği Ölçme Değerlendirme

İki yeni gelişim oldu

- Sürekli Geribildirim (Formatif Değerlendirme) Öne Çıktı
- Portfolyo Kullanımı Gündeme Geldi

Türk Hematoloji Derneği Eğitim Yöntemleri- Teknoloji Gelişti

• Teknoloji Gelişti

Ve
E-öğrenme başladı

- Online Teorik Eğitim
- Sınavla Öğrenme

Türk Hematoloji Derneği Ölçme Değerlendirme

ASİSTAN KARNESİ

İş Başı
Değerlendirmeleri

SİMÜLASYON SINAVLARI

TEORİK SINAVLAR

MEZUNİYET ÖNCESİ TIP EĞİTİMİ ve HEMATOLOJİ

Dr. Sabri KEMAHLI

ÖPETSS- SPICES

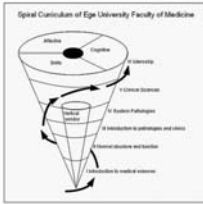
- Öğrenci merkezli
- Probleme dayalı
- **Entegre**
- Topluma dayalı
- Seçmeliler
- Sistematiik

TIP EĞİTİMİNDE GÜNCEL YAKLAŞIM

- Çıktıya Dayalı Tıp Eğitimi
- Öğrencilerin neleri yapabilir durumda mezun olduklarına odaklanılır
- **Öğrenim hedefleri** kurum/egitciler tarafından tanımlanan 'niyetler' iken, **çıktılar** öğrencinin daha fazla sorumluluk alarak ulaşılması garanti edilen/zorunlu olan
- Tek tek derslerin/modüllerin/komitelerin öğrenim hedefleri hiyerarşik olarak öğrenim çıktılarının altında yer alır

SARMAL MÜFREDAT

- Sarmal müfredat, temel kavramların/konularının eğitimin ilk aşamalarında ele alınması ve ilerleyen aşamalarda bunların daha artan derinlik ve karmaşıklıkta yinelenildiği eğitim yaklaşımıdır.

Dundee MBChB - Spiral curriculum

LEVEL 2 - (The relevant Level 1 outcomes are shown in both parentheses)

Students in medicine will have the ability to:

1. Carry out a consultation with a patient

1. take history
2. carry out physical examination
3. make clinical judgement and diagnosis
4. provide explanation and advice
5. provide reassurance and support
6. assess the patient's mental state

2. Assess clinical presentation, order investigations, make differential diagnosis, and formulate a management plan

1. integrate and assess the results of clinical presentation
2. order appropriate investigations and interpret the results
3. make differential diagnosis
4. negotiate an appropriate management plan with patients and peers
5. provide care of the dying and bereaved families
6. manage clinical trials

3. Prescribe appropriate use of medical interventions, including first aid and resuscitation

1. integrate and assess acute medical emergencies
2. take over medical emergencies
3. provide basic first aid
4. provide basic life support and cardiac pathway resuscitation according to current Resuscitation guidelines
5. provide advanced life support according to current Resuscitation guidelines
6. provide basic care according to current Resuscitation guidelines

4. Prescribe drugs

1. assess the safety and efficacy
2. make appropriate drug and other therapies to the clinical context
3. assess the appropriateness of drug and other therapies and evaluate potential benefits and risks
4. monitor and document

TIP EĞİTİMİ MODELLERİ

- DİSİPLİN TEMELLİ, SUNUMA DAYALI
- ENTEGRE- SUNUM TEMELLİ
- ENTEGRE-PROBLEME DAYALI MERKEZLİ (PDÖ farklı ağırlıklarda olabilir)

ÖĞRENİM ÇIKTILARINA ÖRNEK

1. DÜZEY:

Hastanın klinik başvurusunu değerlendirme, incelemeler isteme, ayrıncı tanı yapma ve tedavi planı tartışma

2. DÜZEY:

- Klinik durumun ağırlığına karar verme
- Uygun incelemeler isteme ve sonuçları yorumlama
- Ayrıncı tanı yapma
- Tedavi planlama ve hastalar ve diğer sağlık çalışanlarıyla tartışma
- Ölmekte olan hasalar ve ailelerine yardım ve bakım sağlama
- Kronik hastalıkların bakımını yapma

TIP EĞİTİMİ EVRELERİ

- DÖNEM 1-2: NORMAL YAPI-İŞLEV BİLGİSİ
- DÖNEM 3: YAPI-İŞLEV BOZUKLUKLARI
- DÖNEM 4-5: KLİNİK STAJLAR

ÖĞRENİM ÇIKTILARINA ÖRNEK

1. DÜZEY:

- İlaç yazma

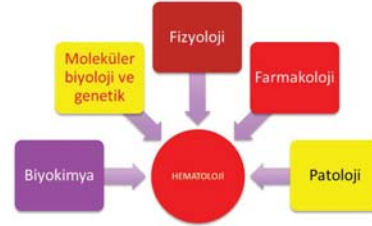
2. DÜZEY:

- Okunabilir ve doğru reçete yazma
- Klinik bağlamda uygun ilaçlarla diğer tedavileri uyumlu olarak bir araya getirme
- İlaçların ve diğer tedavilerin uygunluğunu gözden geçirme ve olası riskleri değerlendirme
- Ağrı ve sıkıntıyı tedavi etme

ULUSAL ÇEKİRDEK EĞİTİM PROGRAMI/ ÇEKİRDEK MÜFREDAT

- Tıp fakültelerinin kendi eğitim programlarını geliştirirken esas alacakları çerçeve programdır
- Çıkışta dayalı eğitim yaklaşımı doğrultusunda geliştirildiği için başlangıç noktası eğitim çıktılar / yeterliklerdir ve dolayısıyla ulusal yeterlikler çerçevesi üzerine kurulmuştur;
semptom ve durumlar ile çekirdek hastalıklar ve temel hekimlik uygulamaları belirlenmiş bir programdır.
- Bu nedenle kitapçıkta temel veya klinik bilimlere ait ayrıntılı hedeflerin ve içeriklerin olmaması, yine öğrenme ve değerlendirme yöntemlerine yönelik ayrıntılara yer verilmemesi bir eksiklik olarak görülmemelidir.

HEMATOLOJİ VE TEMEL BİLİMLER

UÇEP

- Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitiminin Amacı ve Ulusal Yeterlikler Çerçevesi
- Semptomlar ve Durumlar Listesi
- Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler Listesi
- Temel Hekimlik Uygulamaları Listesi

HEMATOLOJİNİN ÖZELLİĞİ

- Hematolojik hastalıklar temel bilimlerin öğrenilmesi için eşsiz örneklerdir:
Hemoglobinopatiler → Moleküler biyoloji, genetik, biyokimya
- İlk yıllardan başlayarak öğrenci hematolojiyle -hem temel bilim hem klinik yönleriyle- tanışabilmektedir

UÇEP’TE YER ALAN HEMATOPOETİK SİSTEMLE İLGİLİ ÇEKİRDEK HASTALIKLAR:

- Aplastik anemi
- Demir eksikliği anemisi
- Hemoglobinopatiler
- Hemolitik anemi
- Kanama diatezi ve Hemofili
- Lenfoproliferatif hastalıklar
- Lösemiler
- Megaloblastik anemi
- Miyeloproliferatif hastalıklar
- Polisitemi

MEZUNİYET ÖNCESİ HEMATOLOJİ EĞİTİMİ

Klinik öncesi dönem

- Normal yapı ve işlev
- Yapı-işlev bozuklukları, hastalık semptomları ve fizyopatoloji

Klinik stajlar dönemi

- İç Hastalıkları, Çocuk Sağlığı-Hast.

HEMATOLOJİNİN ÖZELLİĞİ

- Hematoloji biliminin en önemli özelliklerinden biri hem temel hem klinik yanları güçlü olan bir alan olmasıdır.
- Kan elemanlarının incelenmesinin hematolojik hastalıklar dışındaki pek çok hastalığa da ışık tutması bu gelişmeye katkıda bulunmuştur. Yani, her klinisyen bir parça hematolojiden anlamak zorundadır.
- Bu nedenlerdir ki, hematoloji tıp eğitiminde önemli bir yer tutar

DÖNEMLERE GÖRE ANA KONULAR

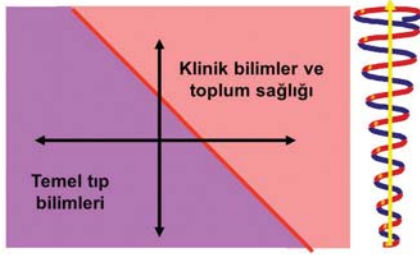
- DÖNEM 1-2: Yapı-işlev bilgisi: Kan yapıcı organlar, hücreler, hematopoez, eritrosit enzimleri, kan fizyolojisi, kan grupları,
- DÖNEM 3: Yapı işlev bozuklukları- Fizyopatoloji süreçleri, patoloji, farmakoloji. Hastalıklar değil hastalık süreçleri ele alınmalı. Her bir fizyopatolojik süreç için birer hastalık örnek verilebilir.
- DÖNEM 4-5: Hastalıklar, ayırıcı tanı, tedavi

DİKEY ENTEGRASYON

- Temel ve klinik bilimlerin bir arada öğrenilmesi
- 'Klinik öncesi' yıllarda başarılı uygulamalar
- Temel ilke:
 - a) klinik bilimler/içerik ilk günden başlayarak giderek artar ve klinik stajlarda en üst düzeye ulaşır
 - b) temel bilimler ilk yıllarda en fazla iken giderek azalır ama hiç yok olmaz
- Tüm müfredatta uygulanmalıdır

GELENEKSEL STAJLAR- DİSİPLİNE DAYALI STAJLAR

- Yalnızca klinik içerik
- Kullanılan yöntemler: didaktik öğretim (sunumlar, hasta başı eğitim), «aktif öğrenme» etkinlikleri (küçük grup tartışmaları, öğrenci sunumları, göreve dayalı öğrenme, vb.)
- Temel bilimler programında var mı? Öğrencilerin klinik için gerekli tüm temel bilim içeriğini anımsamaları mı bekleniyor?
- Klinisyenler kendi alanlarıyla ilgili temel bilim konularını tartışmak için istekli ya da hazır mı?

TEMEL – KLİNİK BİLİM ENTEGRASYONU

- Amaç, "seçilmiş" bazı kavramların yeniden daha derinlemesine ele alınarak klinik uygulamayla ilişkilendirilmesi.
- **Sistematik bir yaklaşım** tüm ilgili disiplinlerin ve önemli kavramların ele alınmasını sağlayacaktır. "Temel-klinik bilim entegrasyonu" oturumları tüm stajların içinde ama onlara paralel bir hat olarak düzenlenebilir (aynı bir ders değil).
- Gereksiz tekrarları önlemek için **ortak bir planlama** gerekir
- İçerdiği tüm ilgili klinik ve temel bilim uzmanlarının katkısıyla belirlenmeli
- Değişik yöntemler kullanılabilir: sunum, grup tartışmaları, PDÖ, makale tartışmaları, klinik-patolojik konferanslar,
- Aynı oturumlar yerine klinik tartışma/sunum/hasta başı eğitim sırasında da ele alınabilir.

DİKEY ENTEGRASYON

- Temel bilimlerin klinik stajlarda tekrar bir çok klinik kavramın daha iyi anlaşılmasını sağlar
- Öğrenmeyi daha üst bir bilişsel düzeye taşır
- Klinik bilimlerin ilgili temel bilimlerle bağlantısının kurulması amaçlanmalıdır
- Çoğu yerde yok ya da ulaşılıyor
- Uygulanan yerlerde çoğu kez sistematik bir yaklaşım yok
- Belirlenmiş stajlarda klinik bilginin ilgili temel bilimlerle bağlantısını sağlamak için gerekli etkinlikler belirlenebilir.
- Seçilmiş (tümü olması gerekmez) stajlara en uygun disiplin ve konuların yerleştirilmesi için dikkatli planlama gerekir.

ÖRNEK KONULAR

TEMEL BİLİM	KONU	STAJ
Biyokimya	Karaciğer enzimleri	Enf. Hast./ Gastroenteroloji (Çocuk Sağl. Hast./İç Hast)
	G6PD ve diğer eritrosit enzimleri	Hematoloji
	Ürik asit metabolizması, gut, ürik asit nefropatisi	İç Hast. (nefroloji, hematoloji/onkoloji)
Fizyoloji	Koagülasyon sistemi	Hematoloji, Cerrahi
İmmünoloji	Otoimmünite Transfüzyonda immün sorunlar-öc.FNHTR, TRALI, TA- GVHD	Hematoloji

HEMATOLOJİ VE ENTEGRASYON

- Birçok temel bilim konusu ve kavramının hematoloji bağlamında öğrenilmesi kolaylaşır.
- Hematolojik hastalıklar temel bilimlerin öğrenilmesi ve klinik sonuçlarla ilişkilendirilmesi bakımından çok iyi örneklerdir:
- Ör. Orak hücreli anemi, talassemi, ürik asit metabolizması ve tümör lizis sendromu, onkogenler, eritrosit enzimleri ve eksiklikleri
- Bu konuların pek çoğu birden fazla temel bilim alanı ile ilgilidir (biyokimya, genetik, fizyoloji, farmakoloji, v.b.)
- Hematoloji, bu özelliğiyle, bir klinik alan olarak ilgili temel bilim konularının gözden geçirilmesi ve bilginin derinleştirilmesi için çok uygun bir disiplindir.

TEMEL BİLİM	KONU	STAJ
Mikrobiyoloji	Sepsis, Katetere bağlı sepsis, Endocardit ve kan kültürü	Cerrahi, Hematoloji/Onkoloji
Farmakoloji	Akılcı ilaç kullanımı- Antibiyotik seçimi	Tüm stajlar Enfeksiyon Hast. (Çocuk/İç Hast.)
Patoloji	Tüberküloz, sarkoidoz, lenfomalar- mikroskopik, radyolojik ve klinik özellikler	Göğüs Hast., İç Hast. Hematoloji
Genetik	Onkogenler ve kanser tanısı/eğilimi DNA yapısı, mutasyonlar, genotip-fenotip ilişkisi (Talassemi, HbSS) Folik asit metabolizması Mitokondrial kalıtım	Onkoloji Hematoloji Çocuk SH (Hematoloji) Çocuk SH

TEMEL TIP-KLİNİK TIP ENTEGRASYON OTURUMU ÖRNEĞİ

- AMAÇ: Orak hücreli anemide klinik göstergelerle ilgili temel tip konularını ilişkilendirmek
- HEDEFLER: Bu oturumun sonunda öğrenciler
- Orak hücreli aneminin klinik bulgularını sıralayabilecek
- Orak hücreli aneminin fizyopatolojisini açıklayabilecek
- Ağrılı krizler, aplastik krizler ve splenik sekestrasyon krizlerindeki fizyopatolojik süreçleri tanımlayabilecek
- Orak hücreli anemide eritrosit yapısındaki değişiklikleri tanımlayabilecek ve nedenlerini açıklayabilecek
- Eritrosit-damar duvarı etkileşimlerini tanımlayabilecek ve klinik göstergelerle ilişkilendirebilecek
- Eritrosit değişikliklerinin hemoglobin yapısındaki değişikliklerle ilişkilendirebilecek
- Normal hemoglobini orak hücreli anemideki hemoglobin yapısı ile karşılaştırabilecek
- Protein yapısını tanımlayabilecek
- Hb (protein) sentez sürecini tanımlayabilecek
- Hb yapısındaki değişikliğin DNA defektleriyle bağlantısını açıklayabilecek
- DNA mutasyon mekanizmalarını sıralayabilecek, tanımlayabilecek ve örnekler verebilecek

HEMATOLOJİ EĞİTİMİNİN ÖNEMİ

- Hematolojik hastalıklar temel bilimlerin öğrenilmesi için uygun örneklerdir
- Birçok temel bilim konusu hematoloji bağlamında öğrenilebilir
- Klinik yıllarda dikey entegrasyonu ve sarmal müfredat yaklaşımını sağlamak/tamamlamak için uygundur
- Klinik stajlarda dikey entegrasyon ayrı oturumlarda ya da klinik tartışmalarda sağlanabilir
- Hematoloji, yalnızca hematoloji değildir... *immünolojidir, fizyolojidir, histolojidir, biyokimyadır, patolojidir, farmakolojidir, moleküler tıptır, genetikdir....*

TIPTA UZMANLIK KURULU GÖZÜ İLE YAN DAL EĞİTİMİ

Dr. F. Serdar GÜREL

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Bir Yetki sınırlandırması değildir
- Eğitimin alt sınırıdır

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Bir Uzmanlık dalını temsil eden **kardinal uygulamalar** sahiplenilebilir
- Ancak aslın bir tartışma/mahkeme konusu olmamalıdır

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Bir uygulama ÇEP'te olmasa bile daha sonra alınan bir eğitime dayanarak yapılabilir
- GEP
- SMG

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Mevcut müfredatların yetkinlik düzeyleri çok yüksektir

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Farklı Uzmanlık dallarının ortak yetkinlikleri olabilir
- Etik bir konudur

Türk Hematoloji Derneği
www.thd.org.tr

ÇEP

- Standartlar çok yüksek olmamalı ve sahadan iyi geribildirim alınmalı

- Standart yüksek olduğunda bazı programlar kapanmak zorunda kalıyor

- Standart yüksek;
 - Eğitici sayısı
 - Donanım ve mekan özellikleri
 - Bunlar tariflebilir ancak ileriki bir tarih verilebilir

- Standart yüksek olduğunda bazı programlar kapanmak zorunda kalıyor
- Standart Doğru ise program kapansın

- Yeterlilik Sınavı;
 - Teorik Sınav/lar
 - Uygulama sınavı/sınavları

AVRUPA'DA HEMATOLOJİ EĞİTİMİ

Dr. Hamdi AKAN

Dr. Hamdi Akan

- THD - EHA Linker
- EHA Online Masterclass Eğitimi:
 - Masterclass Uzaktan Eğitim Mentörü
 - Masterclass Senaryo yazarı
- EBAH (EHA-CME) YK Üyesi
- EHA Hematoloji Müfredatı Hazırlama Komitesi Üyesi
- EHA Education Committee (Eğitim Komitesi) YK Üyesi
- EHA Avrupa Hematoloji Bilgi Sınavı Soru Hazırlama Komitesi Üyesi

The Professional Qualifications Directive 2005/36/EC (2013)

- Avrupa'da minimum Hematoloji Eğitimi, Genel Hematoloji için 3 yıl, Biyolojik Hematoloji için 4 yıl..
- EHA bu sürenin 2 yıllık İç Hastalıkları eğitimi ardından 3 yıl Hematoloji olmak üzere 5 yıl olmasını istiyor..

NİYE EHA?

EHA'NIN AMACI NE?

- Avrupa'daki en büyük Hematoloji Derneği
- Politika ve Lobi yapma gücü var
- Avrupa Birliği tarafından tanınıyor

"The European Hematology Association (EHA) promotes excellence in patient care, research and education in hematology"

Eğitim Amacı:

"Promote education and lifelong learning in hematology"

Position Paper

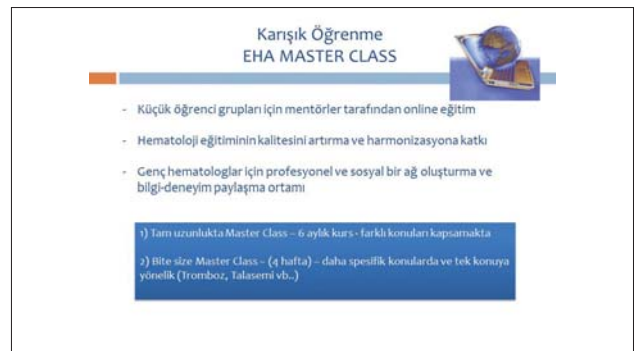
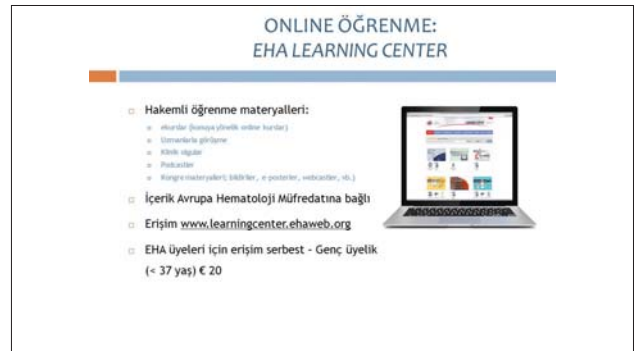
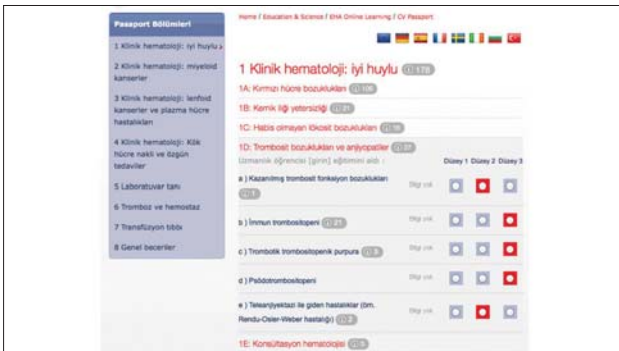
Towards a Europe-wide definition of professional qualifications in hematology

EHA Avrupa Hematoloji Eğitimini organize etmek ve değiştirmeyi niye istedi?

- Avrupa'da ülkeler arası hareketlilik çok fazla (mobilité)
- Hasta bakımını geliştirmeye yönelik bir odaklanma var
- Hematoloji Eğitiminin süresi konusunda bir ortak görüş gerekli
- Gerekli yeterlilikler ve eksik alanlara yönelik eğitime gereksinim var

- Bu konular için hangi araçlar gerekli..
- "Ulusal Linker"ler yolu ile işe başlama kararı..

Masterclass Bitesize

- Bite Size Master Class – Müfredatta 8. bölümde tanımlanan ve temel eğitimde üzerinde az durulan noktalar
- Hasta ile iletişim
- Sanal Hastalar, gerçek hastalar
- Horizontal / vertikal geçiş – Diğer disiplinler / hemşireler

UZAKTAN EĞİTİM KREDİLENDİRME SİSTEMİ

2003, European Council for Accreditation in Hematology (ECAH) kuruldu:
European Hematology Association (EHA),
European School of Haematology (ESH),
European Group for Blood and Marrow Transplantation (EBMT),
Ulusal Dernekler

2009-2014: EHA-CME Birimi
Bağımsız birim, EHA destekliyor

2015: EBAH
Birimin adı European Board for Accreditation in Hematology (EBAH) oldu ve tüm Hematoloji Eğitim aktiviteleri, online sistemle akredite ediliyor ve CME kredileri veriliyor.

CME

European Council for Accreditation in Hematology

Türk Hematoloji Derneği EHA adına Türkiye'deki Hematoloji toplantılarını kredilendirmeye yetkili oldu.

İlk uygulama 2005 yılı Hematoloji Kongresinde yapılmış ve EHA denetçileri de kongrede hazır bulunmuştur.

Masterclass Mentörleri

- Dr. Hamdi Akan
- Dr. M. Cem Ar
- Dr. Meltem Kurt (AÜTF)
- Dr. Sinem Civriz (AÜTF)

Dr. Muhlis Cem Ar

- THD - EHA Linker
- EHA Online Eğitim/Olgular Birimi Eş Başkanı
- EHA Müfredat Komite Üyesi
- EHA Masterclass Programı
 - Masterclass Uzaktan Eğitim Mentörü
- EHA Avrupa Hematoloji Bilgi Sınavı Soru Hazırlama Komitesi Üyesi

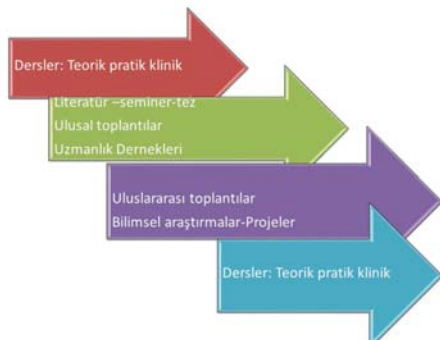
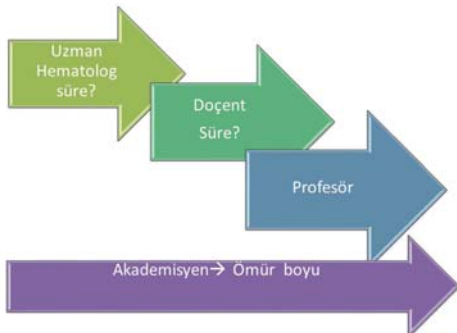
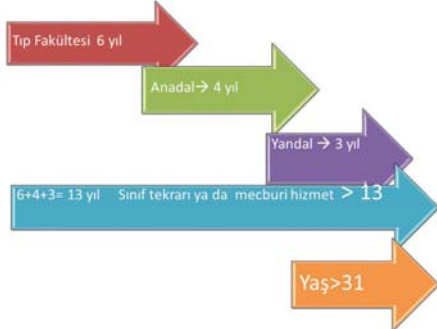
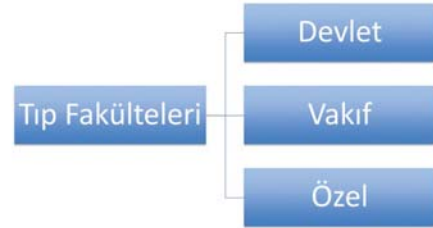
YAKIN GELECEK

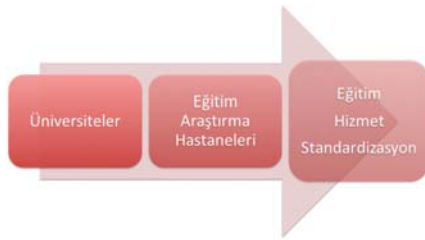
- 2017 MÜFREDAT GÜNCELLEMESİ
- AVRUPA BİLGİ SINAVI (European Knowledge Exam)
- YETERLİLİK ANKETİ (Competence survey)

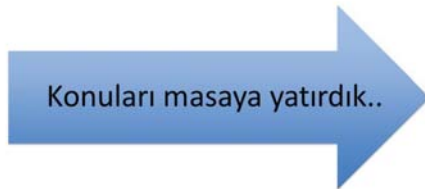
ÇALIŞMA GRUPLARININ TANITIMI, GRUPLARDAN BEKLENENLER, YAPILMASI GEREKENLER, ÖNERİLER

Dr. Meltem Kurt YÜKSEL

MAKA 1	MEZONİYER ÖNCESİ BÖTİM HEMALTOĞI
MAKA Başpırları:	Ezber Karamelli, Mehmet Ali Özcan
MAKA 2	MEZONİYER SONRASI BÖTİM-ANADAL UZMANLIK BÖTİMİNDE HEMALTOĞI
MAKA Başpırları:	Nilgün Seyranlı, Cem Ar
MAKA 3	MEZONİYER KURARSA BÖTİM-ANADAL UZMANLIK BÖTİMİNDE HEMALTOĞI, PREDİTÖR UZMANLIK ALANI
MAKA Başpırları:	Tinçir Çeliker, İzzet Çiçek
MAKA 4	MEZONİYER KURARSA BÖTİM- TAN DALI UZMANLIK BÖTİMİNDE HEMALTOĞI
MAKA Başpırları:	Sema Karadeli, Mehmet Ertur Yıldız
MAKA 5	MEZONİYER KURARSA BÖTİM- TAN DALI UZMANLIK BÖTİMİNDE HEMALTOĞI, PREDİTÖR UZMANLIK ALANI
MAKA Başpırları:	Halil Özer, Selimhan Özcan
MAKA 6	DOĞRULTULU İNŞAY ÖLÇÜTLERİ (ANA DAL VE TAN DAL MİLM ALANINDA)
MAKA Başpırları:	Enver Dönmez, İsmail Özcan
MAKA 7	ULUSAL KURARSA VE YEREL TOPLANILARIN BÖTİMDEKİ YERİ VE YÜKSEK HEMALTOĞI ÖLÇÜSÜ AKADİTÖR NİSLİ ÖLÇÜSÜ DAĞIRMA DAĞIRMA YAPILARINDA AKADİTÖR NİSLİ ÖLÇÜSÜ
MAKA Başpırları:	Rıyhan Kılıçkaya, Hüseyin Özcan

ÖRNEK MASA 4
MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM YAN DAL
EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ

Gündem 1 sorumlusu: Dr. Elif Birtaş

Gündem 2 sorumlusu: Dr. Işinsu Kuzu , Dr. Klara Dalva

Gündem 3 sorumlusu: Dr. Gülsüm Özet, Dr. Simten Dağdaş

Gündem 4 sorumlusu: Dr. Güldane Cengiz Seval

Gündem 5 sorumlusu: Dr. Zübeyde Özkurt, Sinem Civriz

Gündem 6 sorumlusu: Dr. Murat Çınarsoy

20 Eylül → 30 Eylül → 24 Ekim → 1 Kasım

1. Ulusal Hematoloji Eğitim Çalıştayı

Türk Hematoloji Derneği (THD), 1967 yılından günümüze, tıbbından aldığı yetki ile ülkemizdeki hematoloji yan dal uzmanlık eğitim standartlarını belirlemek için yoğun çabalar harcamaktadır. Bu amaçla Ulusal kongreler ve bilimsel şehir toplantıları düzenlenmektedir, bunların yanında eğitim için ve vermek için Türk Hematoloji Okulu ve Türk Kanserli Akademisyenleri de yapılmıştır. Ayrıca birçok bilimsel konferansımız (HHEH) ve halkla ilişkiler yönelti eğitim programları da (HAKEP) düzenlenmektedir.

Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Müfredatı çalışması konusunda ise, Avrupa Hematoloji Derneği (European Hematology Association-EH) 2004 yılında başlatarak ortak çalışmalar yapmayı ve Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat Komisyonu çalışmalarını bu temelde yaptıklarını EHA'nın oluşturduğu hematoloji müfredatı ülkemizde 7 Nisan 2015 tarihinde Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) tarafından kabul edilmiştir.

Masaların yer aldığı salon

Bugünden sonra....

Her masa → Sonuç taslak raporu → En geç 2 hafta

- Güncel durum
- Hedefler/Öneriler
- Çekinceler/Riskler
Çözüm önerileri

RAPOLAMA BİÇİMİ

Eğitim çalıştayında kartopu tekniği kullanılmış sonrasında hazırlanan raporlarda bu teknik kullanılmıştır. Kartopu, önce bireysel sonra iki kişilik gruplar ardından çiftlerin oluşturduğu dörtlü gruplar, dörtlülerin birleşiminden oluşan sekizli gruplar şeklinde kademeli olarak ilerleyen ve finalde herkesin karşısında sunum yapılan bir tartışma tekniğidir.

Çalıştay Grubu uygulama süreci:

- 1- Tanışmayı sağlayınız. Her katılımcı kendisini diğer üyelere tanıtmalıdır.
- 2- Çalışma planını açıklayınız.
- 3- İlk Bilgilendirmeyi Yapınız; Grubun homojen bir bilgi arka planına sahip olması için ilk bilgilendirme yapılmalıdır. Gruba Uzmanlık eğitiminde Çalıştay grubunun konusu ile ilgili bir bilgi notu ulaştırınız ve içlerinden en az 3 kişinin ilk oturumda bu bilgiyi diğerlerine sunması isteyiniz. (İlk 1 saat)
- 4- Ek gündem maddeleri için öneri alınız ve en fazla 2 ek madde ekleyiniz. (Ek maddeleri seçmek için beyin fırtınası yaptıktan sonra ek madde önceliklendirmesi yapınız ve gündem maddelerini netleştiriniz.)
- 5- Grubu 3 küçük gruba ayırınız, her grupta bir asistan olmasını sağlayacak şekilde rastgele dağıtım yapınız.
- 6- Her grubun her maddeyi tartışmasını (en fazla 10 dk boyunca) sağlayınız.
- 7- Her grubun her madde sonunda büyük gruba geri gelmesini sağlayınız ve her grubun sözcüsüne çalışmalarını diğer gruplara sunmasını (en fazla 5 dk boyunca) sağlayınız.
- 8- Her madde için tüm grupların ortak verdiği bir kararı rapor olarak yazınız.
- 9- Tüm maddelerin bitiminde Nihai karar raporunu hazırlayarak tüm çalışma kâğıtlarının da içinde bulunduğu bir dosya oluşturunuz.

Rapor Formatı	Önerilerin Gerçekleşme Olasılığı	Gerçekleşmeme Gerekçesi (Risk)	Risk Çözümü
GÜNDEM 1:			
Öneriler:	1. Düşük	2. Orta	3. Yüksek

RAPORLAR

MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMDE HEMATOLOJİ GRUBU RAPORU

A) UÇEP'TE HEMATOLOJİ

Grubumuz ilk olarak mezuniyet öncesi eğitimde hematolojinin yerinin ulusal çekirdek eğitim programında (UÇEP) nasıl yer aldığını incelemiş ve herhangi bir ekleme, çıkarma, düzeltmeye gerek olup olmadığını değerlendirmiştir.

UÇEP 2014'te hematopoetik sistem ile ilgili hastalık-durum ve semptomlar olarak yer alan konular ile öğrenme düzeyleri aşağıdadır:

Semptomlar / Durumlar	Çekirdek Hastalıklar / Klinik Problemler	Öğrenme Düzeyi	Organ sistemi
Anemi	Megaloblastik anemi	TT-K-I	Hematopoetik
Anemi	Demir eksikliği anemisi	TT-K	Hematopoetik
Anemi	Hemoglobinopatiler	ÖnT-K	Hematopoetik
Anemi	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Anemi	Aplastik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Anemi	Hemolitik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Ateş	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Boyunda kitle	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Burun kanaması	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Deri döküntüleri / lezyonları (Makülopapüler, bülloz, veziküler)	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Eklem ağrısı / şişliği	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Halsizlik	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Hematüri	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Hemoptizi	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Hepatomegali	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Hepatomegali	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Kanama eğilimi	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Kanama eğilimi	Aplastik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Kanama eğilimi	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Karında kitle	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Kas iskelet sistemi ağrıları (Bel, boyun, sırt, kalça ve ekstremitte ağrısı)	Hemoglobinopatiler	ÖnT-K	Hematopoetik
Lenfadenopati	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Lenfadenopati	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Peteşi, Purpura, Ekimoz	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Peteşi, Purpura, Ekimoz	Aplastik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Peteşi, Purpura, Ekimoz	Kanama diyatezi ve Hemofililer	ÖnT	Hematopoetik
Sarılık	Hemolitik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Siyanoz	Hemoglobinopatiler	ÖnT-K	Hematopoetik
Splenomegali	Polisitemi	T	Hematopoetik
Splenomegali	Hemoglobinopatiler	ÖnT-K	Hematopoetik
Splenomegali	Hemolitik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Splenomegali	Miyeloproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Splenomegali	Lösemiler	ÖnT	Hematopoetik
Splenomegali	Lenfoproliferatif hastalıklar	ÖnT	Hematopoetik
Unutkanlık	Megaloblastik anemi	TT-K-I	Hematopoetik
Zehirlenmeler	Hemolitik anemi	ÖnT	Hematopoetik
Ödem	Derin ven trombozu	ÖnT-K	Kardiyovasküler, Hematopoetik
Kanama eğilimi	Hemolitik üremik sendrom / Trombotik Trombositopenik Purpura	ÖnT	Multisistem
Kanama eğilimi	Yaygın damar içi pıhtılaşma	ÖnT	Multisistem

Tromboz ile ilgili olarak kardiyovasküler sistemde ‘derin ven trombozu’ nun bulunduğu görüldü.

Temel Hekimlik Uygulamalarında Laboratuvar tesleri arasında hematoloji ile ilgili konular ve öğrenme düzeyleri:

- Kanama zamanı ölçümü yapabilme ve değerlendirebilme (4)
- Mikroskop kullanabilme (4)
- Mikroskopik inceleme için boyalı-boyasız preparat hazırlayabilme ve inceleme yapabilme (3)
- Periferik yayma yapabilme ve değerlendirebilme (3)

Düzeylerin açıklaması:

- (1) Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar
- (2) Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar
- (3) Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı yapar
- (4) Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı yapar

Transfüzyon tıbbı UÇEP’te şu şekilde yer almaktadır:

Çekirdek hastalıklar/Klinik Problemler listesinde:

‘Kan ürünleri ve transfüzyon komplikasyonları’ ÖnT’ koduyla (Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli)

Girişimsel Uygulamalar:

‘Kan transfüzyonu yapabilme’ Düzey 2 (Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar)

UÇEP’te yer alan konular ile öğrenme düzeylerinin uygun olduğuna karar verildi.

B) YURT DIŞI ÖRNEKLERDE MEZUNİYET ÖNCESİ EĞİTİMDE HEMATOLOJİ

İncelenen birçok örnekte klinik öncesi dönemde hematopoetik sistem modülünün yer aldığı görüldü. American Society of Hematology tarafında önerilen programda çok sayıda hematolojik hastalık için hedeflerin tanımlandığı izlendi; ancak öğrenim çıktılarının tanımlı olmadığı görüldü.

Klinik dönemdeki hematoloji stajlarına ilişkin daha sınırlı bilgi edinilebildi. Hematolojinin genellikle İç Hastalıkları ve Çocuk Sağlığı-Hastalıkları stajları içinde yer almakta ancak her kurumda zorunlu hematoloji rotasyonunun bulunmaması, bu durumda seçmeli staj olarak yapılabilmektedir.

C) ÜLKEMİZDEKİ DURUM VE ÖRNEKLER:

Klinik öncesi dönem: Ülkemizde tıp fakültelerinde genellikle Dönem 1-2-3’te entegre modüller/komiteler olarak hematopoetik sistem tek başına ya da immün sistem ile birlikte yer almaktadır.

Klinik Stajlar: Dönem 4-5’te İç Hastalıkları ile Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları stajlarındaki hematoloji rotasyonları konusunda farklı uygulamalara rastlanmaktadır.

Örnekler: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları stajı içinde Hacettepe Üniversitesinde 10 haftalık stajdaki öğrenci gruplarının bazıları hematoloji servisinde 3 hafta çalışmakta, ancak diğer öğrenciler de çalıştıkları serviste hematoloji hastaları ile karşılaşmaktadırlar. Ankara Üniversitesine ise her öğrenci grubu mutlaka 4 gün hematoloji rotasyonu yapmaktadır. İç Hastalıkları stajında birçok fakültede hematoloji rotasyonu bulunmaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesinde stajlarda uygulanan ‘göreve dayalı öğrenme’ kapsamında İç Hastalıklarında 2, Çocuk Sağlığı ve Hastalıklarında 3 hafta hematoloji konuları tartışılmakta ve hastalar izlenmektedir.

Laboratuvar eğitimi olarak UÇEP’te sıralanan temel hekimlik becerilerinden ‘periferik yayma hazırlama ve değerlendirme’ ile ‘kanama zamanı uygulama’ Dönem 2’de fizyoloji laboratuvarında, Dönem 4-5’te stajlarda yer almakla birlikte kazandırılan yeterlik konusunda kuşku bulunmaktadır.

Ayrıca, Aile Sağlığı Merkezlerinde bulunması gereken tıbbi malzeme arasında mikroskopun yer almadığı saptanmıştır.

Kan Bankacılığı ve Transfüzyon Tıbbının (KBTT) da birçok fakülte eğitim programında değişik biçimlerde ve sürelerle yer aldığı izlenmiştir.

Ülkemizde çeşitli tıp fakültelerinin eğitim programları incelendiğinde ortaya çıkan tabloya göre KBTT eğitimi genellikle 4., bazı tıp fakültelerinde 3., 5. ve 6. Dönemlerde verildiği görülmüştür. Verildiği yerler genellikle hematoloji stajları olmakla birlikte genel cerrahi, anesteziyoloji, pediatri eğitimleri sırasında bunu veren fakülteler de vardır. Bunların dışında hemen tüm tıp fakültelerinde kan grupları ve immünohematolojinin temellerinin ele alındığı dersler 2-8 saat arasında klinik öncesi dönemde yer almaktadır. **Böylece KBTT konularının işlendiği eğitim, hemen tüm tıp fakültesi müfredatı içinde 3-10 saatlik yer bulmaktadır.**

D) ÖNERİLER:

- **UÇEP’te kardiyovasküler sistemde yer alan ‘derin ven trombozu’ nun hematopoetik sistem içinde de yer almasının uygun olacağı görüşüne varıldı.**
- **Belirli merkezlerin deneyimli oldukları alanların programlarına eklenmesi uygun olacak ve programları zenginleştirecektir.**
- **Dönem 6 (intörnlük dönemi) için intörnlerin hasta izleme sürecine daha etkin katılmaları sağlanmalıdır.**
- **Laboratuvar becerilerinde (periferik yayma hazırlama ve değerlendirme ile kanama zamanı ölçümü yapma ve değerlendirme) istenen düzeyde yetkinlik kazanılması için yeterince uygulama yapılması ve uygun ölçme-değerlendirme yöntemleriyle (nesnel yapılandırılmış klinik/uygulama sınavları-NYKS/NYUS-, sürekli/staj içi değerlendirme gibi) değerlendirilmesi gereklidir.**
- **Aile Sağlığı Merkezlerinde bulunması gereken tıbbi malzeme arasına mikroskopun eklenmesi için girişimlerde bulunulması önerilmektedir.**
- **KBTT ile ilgili konuların klinik stajlar öncesi dönemde uygulanan entegre modül/komitelerde yer alması sağlanmalıdır.**

Müfredatta özellikle yer alması gereken konular:
• Kan grupları ve transfüzyon amaçlı yorumlanması • Verici seçimi • Kan bileşenleri ve kan ürünleri- özellikleri, saklama koşulları • Kan bileşenleri ve ürünlerinin transfüzyon/kullanım endikasyonları

Eylemler	Riskler	Risk Önlemleri
1. UÇEP’te kardiyovasküler sistemde yer alan ‘derin ven trombozu’nun hematopoetik sistem içinde de yer alması	1. Tıp Dekanları Konseyine iletilmeyebilir 2. Tıp Dekanları Konseyi karar almayabilir	1. Tıp Dekanları Konseyine açıklama gönderilmeli
2. Belirli merkezlerin deneyimli oldukları alanların programlarına eklenmesi önerilir	1. Fakültelere iletilmede gecikme olabilir. 2. Fakültelerin uygulaması gerçekleşmeyebilir.	1. Fakültelere programlarının UÇEP kapsamı ile sınırlı olmadığı, eklemeler yapabilecekleri açıklanmalı
3. Dönem 6 (intörnlük dönemi) için intörnlerin hasta izleme sürecine daha etkin katılmaları	1. İlgili anabilim/bilim dalları tarafından uygulama gerçekleştirilebilir.	1. Dernek tarafından üyeleri aracılığıyla anabilim/bilim dallarına duyuru yapılabilir

Eylemler	Riskler	Risk Önlemleri
4. Laboratuvar becerilerinin (periferik yayma hazırlama ve değerlendirme ile kanama zamanı ölçümü yapma ve değerlendirme) uygulanması ve uygun ölçme-değerlendirme yöntemleriyle değerlendirilmesi	1. Becerilerin uygulanması yetersiz olabilir 2. İlgili anabilim/bilim dallarının ölçme-değerlendirme yöntemleri uygun olmayabilir (yalnızca sözlü ve yazılı sınav yapılması gibi)	1. Uygun ölçme-değerlendirme yöntemleri konusunda bilgilendirme yapılabilir. Nesnel yapılandırılmış klinik sınav (NYKS) ve sürekli (staj süresince) değerlendirmenin nasıl uygulanabileceği açıklanabilir.
5. Aile Sağlığı Merkezlerinde bulunması gereken tıbbi malzeme arasına mikroskopun eklenmesi için girişimlerde bulunulması	1. Bakanlığa başvuru yapılmayabilir. 2. Bakanlık başvuru dikkate almayabilir	1. Bakanlığa konunun önemi, hekimin/aile sağlığı merkezlerinin görevleri ile birlikte açıklanabilir.
6. KBTT ile ilgili konuların klinik stajlar öncesi dönemde uygulanan entegre modül/komitelerde yer alması	1. Fakülteler/anabilim-bilim dalları uygulamayabilir.	1. Programda yer alabilecek konu önerileri gönderilebilir.
7. Klinik stajlar döneminde kan transfüzyonu ile ilgili konuların ve kan merkezi çalışması/işbirliği/ziyaretinin klinik deneyimlerde yer alması	1. Anabilim/bilim dalları iş yoğunluğu gerekçesiyle uygulamayabilirler. 2. Kan merkezleri istekli olmayabilir	1. Kan merkezleri ile iletişim ve işbirliğinde öğrencilerin ve intörnlerin katkıda bulunarak sürece etkin katılımları sağlanabilir.

Transfüzyon komplikasyonları ile değerlendirilmesi ile komplikasyonlarda yapılması gerekenler

- Kan merkezleri –transfüzyon merkezleri organizasyonu
- Klinik stajlar döneminde ise kan transfüzyonu ile ilgili olan **iç hastalıkları, çocuk sağlığı ve hastalıkları, cerrahi, kadın hastalıkları-doğum, hematoloji, onkoloji, acil, anesteziyoloji, yoğun bakım ve transplantasyon** birimlerinde de konunun ilgili bölümleri müfredatta yer almalıdır. Bunun dışında 2-3 günlük kan merkezi çalışması/ziyareti olarak klinik deneyimlerde yer almalıdır. Bu deneyimin **Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları** ya da **İç Hastalıkları** stajı ve/ya da intörnlik döneminde yer alması önerilir.

MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM-ANADAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ GRUBU RAPORU

Gündem:

İç Hastalıkları eğitimi/müfredatı içinde Hematoloji eğitiminin yeri/düzeyi

Hedef:

2018 yılı sonuna kadar İç Hastalıkları Ana Dal eğitimi/müfredatı içinde yer alması gereken Hematoloji Yan Dalı ile ilişkili asgari bilimsel ve beceri yetkinliklerin içerik ve düzeyine, bu yetkinliklere hangi kıdemde ulaşılabileceğine ve söz konusu yetkinliklerin nasıl değerlendirileceğine dair ulusal standartları belirlemek.

Başarı ölçütü:

İç Hastalıkları eğitimi veren tüm kurumlarda asistanların İç Hastalıkları Ana Dal eğitimi sırasında Hematoloji Yan Dalı ile ilgili belirlenen klinik ve girişimsel yetkinlik standartlarına ulaşması.

Riskler:

İç Hastalıkları eğitimi veren kurumlarda (üniversiteler, eğitim araştırma hastaneleri ve afiliye hastaneler) müfredat, yan dal uzmanlığı ve öğretim üyesi sayılarında farklılıklar olması, yatak kapasitesi ve hasta çeşitliliğinin değişkenlik göstermesi.

Risk önlemleri:

İç Hastalıkları eğitimi veren tüm kurumlarda TUKMOS'un önerdiği ve Masa 2 tarafından Hematoloji Yan Dalı ile ilgili kısmi gözden geçirilip asgari yetkinlik standartları açısından yeniden düzenlenen müfredatın uygulanması,

İç Hastalıkları eğitimi için tamamlanması mutlaka gerekli Yan Dal rotasyonları ve Öğretim üyesi sayılarına dair standartların tanımlanması; bu standartlar açısından kurumların olabildiğince eşitlenmesi,

Yatak kapasitelerinin Sağlık Bakanlığının da önerdiği ölçüde eşit dağıtılması.

Öneriler:

İç Hastalıkları Ana Dal eğitiminde kazanılması gereken klinik yetkinlik ve bilgi düzeyinin TUKMOS Müfredatı temelinde hazırlanan ve asistanlık süresince birden fazla tekrarlanan merkezi ölçme ve değerlendirme sınavları ile izlenmelidir

Klinik ve laboratuvar beceriler ile bilimsel etkinliklere katılımın değerlendirileceği standart bir asistan karnesi bulunmalıdır

Ek 1:

Masa 2 tarafından yukarıda belirtilen hedefe yönelik yapılan çalıştay sonrası görüş birliğine varılan konular/ öneriler aşağıda özetlenmiştir:

- İç Hastalıkları Uzmanlık Eğitimi içinde Hematoloji eğitimi mutlaka yer almalıdır.**
- Eğitim kurumunda Hematoloji Bölümü bulunmaması durumunda bu süre dış rotasyon şeklinde tamamlanmalıdır.**
- Hematoloji rotasyon süresi en az 1 ay servis, en az 1 ay poliklinikte olmak üzere toplam en az 3 ay olmalıdır. Toplam süre içinde en az 1 hafta süre ile kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbi eğitimi olması önerilir.**
- Hematoloji rotasyonu öncesinde en az 6 aylık bir genel dahiliye servis deneyimi bulunması önerilir (ref: İç Hastalıkları Derneği Müfredatı)**
- Bu bağlamda gözden geçirilip yeniden düzenlenen TUKMOS İç Hastalıkları Müfredatı içinde yer alan Hematoloji Eğitim standartları ilişikte sunulmaktadır (Ek 2 ve 3).**

Ek 2:

MÜFREDAT

Klinik Yetkinlikler

ERİTROSİT HASTALIKLARI	Düzyey	Kıdem	Yöntem
Derin anemi	TT, A, K	1	YE, UE, BE
Demir eksikliği ve megaloblastik anemiler	TT, K	1	YE, UE, BE
Hemolitik anemiler	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
Trombotik mikroanjyopatiler (hus, ttp, vb)	A, B	1	YE, UE, BE
Aplastik anemiler	A, B	2	YE, UE, BE
Hemoglobinopatiler	T, A, K	2	YE, UE, BE
Kronik hastalık anemisi	T	2	YE, UE, BE
Eritrositoz	B	2	YE, UE, BE
HEMOSTAZ BOZUKLUKLARI			
Anormal kanama ve morarma	T	1	YE, UE, BE
Trombositopeni (kanama ile)	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
İmmün trombositopenik purpura (itp)	ETT, A	1	YE, UE, BE
Trombosit fonksiyon bozuklukları	B, A	1	YE, UE, BE
Pıhtılaşma faktörü eksiklikleri (edinsel ve kalıtsal)	B, A	1	YE, UE, BE
Dissemine intravasküler koagülasyon (kanama veya trombus ile giden)	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
Antikoagülan/antiagregan tedavi yönetimi	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
Gebe: kanama ve pıhtılaşma bozuklukları	ETT, A, K	2	YE, UE, BE
Tromboza eğilim	B	1	YE, UE, BE
Pulmoner tromboemboli	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
Derin ven trombozu	TT, A, K	1	YE, UE, BE
Antifosfolipid sendromu	T, A	1	YE, UE, BE
LÖKOSİT HASTALIKLARI			
Lenfadenopatiye yaklaşım	T	1	YE, UE, BE
Splenomegaliye yaklaşım	T	1	YE, UE, BE
Granülosit hastalıkları	A, B	2	YE, UE, BE
Hiperviskozite ve lökostaz	ETT, A, K	1	YE, UE, BE
Eozinofili	T	2	YE, UE, BE
Lenfoproliferatif hastalıklar	A, B	2	YE, UE, BE
Miyeloproliferatif hastalıklar	A, B	2	YE, UE, BE
Akut lösemiler	A, B	2	YE, UE, BE
Plazma hücre diskrazileri/amiloidoz	A, B	2	YE, UE, BE
Miyelodisplastik sendrom	A, B	2	YE, UE, BE
Transfüzyon endikasyonları ve komplikasyonları	TT, A, K	1	YE, UE, BE
Kemik iliği nakli geç komplikasyonları	A, B	2	YE, UE, BE
Erişkinde görülebilecek immün yetmezlik sendromları	B	2	YE, UE, BE
Febril nötropeni	ETT, A, K	1	YE, UE, BE

TUKMOS Çekirdek Müfredat Hazırlama Kılavuzundan alınan ve aşağıdaki listede kullanılan bazı kısaltmaların anlamları aşağıda özetlenmiştir:

B: Hastalığa ön tanı koyma ve gerekli durumda hastaya zarar vermeyecek şekilde ve doğru zamanda, doğru yere sevk edebilecek bilgiye sahip olma düzeyini ifade eder.

T: Hastaya tanı koyma ve sonrasında tedavi için yönlendirebilme düzeyini ifade eder.

TT: Ekip çalışmasının gerektirdiği durumlar dışında, herhangi bir desteğe gereksinim duymadan hastanın tanı ve tedavisinin tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.

ETT: Ekip çalışması yaparak hastanın tanı ve tedavisinin tüm sürecini yönetebilme düzeyini ifade eder.

Klinik yetkinliklerde bu düzeylere ek olarak, gerekli durumlar için A ve K yetkinlik düzeyleri eklenmektedir:

A: Hastanın acil durum tanısını koymak ve hastalığa özel acil tedavi girişimini uygulayabilme düzeyini ifade eder.

K: Hastanın birincil, ikincil ve üçüncül korunma gereksinimlerini tanımlamayı ve gerekli koruyucu önlemleri alabilme düzeyini ifade eder.

Ek 3: Girişimsel Yetkinlikler

AKTİVİTE	Düzy	Kıdem	Yöntem	Eğitici Onayı
Periferik yayma yapma, boyama ve değerlendirme	3	1	UE, YE, BE	
Posterior iliak spinden kemik iliği biopsi ve aspirasyonu yapma	2	1	UE, YE, BE	
Kemik iliği aspirasyon ve imprintini kabaca (normal/anormal) değerlendirebilme	1	3	UE, YE, BE	
Lomber ponksiyon	2	3	UE, YE, BE	
Asepsi/Sterilizasyon koşullarını sağlama ve uygulayabilme	3	1	UE, YE, BE	
Kanserli hasta ve yakını ile uygun iletişim kurabilme	3	1	UE, YE, BE	
Kemoterapi prensipleri ve uygulaması	1	1	UE, YE, BE	
Eritrosit, trombosit, plazma transfüzyon endikasyonları, komplikasyonları ve uygulamaları	3	1	UE, YE, BE	
Donör ve hasta aferezi uygulamalarını gözleme	1	1	UE, YE, BE	
Kan merkezi ve Laboratuvar rotasyonu (immünohematolojik testlerin öğrenilip uygulanması, hemostaz, rutin hematoloji ve akış sitometri uygulamaları)	1	1	UE, YE, BE	

Girişimsel yetkinlikler için dört düzey tanımlanmıştır.

1: Girişimin nasıl yapıldığı konusunda bilgi sahibi olma ve bu konuda gerektiğinde açıklama yapabilme düzeyini ifade eder.

2: Acil bir durumda, kılavuz veya yönerge eşliğinde veya gözetim ve denetim altında bu girişimi yapabileme düzeyini ifade eder.

3: Karmaşık olmayan, sık görülen tipik olgularda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

4: Karmaşık olsun veya olmasın, her tür olguda girişimi uygulayabilme düzeyini ifade eder.

TUKMOS tarafından önerilen öğrenme ve öğretme yöntemleri üçe ayrılmaktadır:

“Yapılandırılmış Eğitim Etkinlikleri” (YE), “Uygulamalı Eğitim Etkinlikleri” (UE) ve “Bağımsız ve Keşfederek Öğrenme Etkinlikleri” (BE).

MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM- YAN DAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ- İÇ HASTALIKLARI UZMANLIK ALANI GRUBU RAPORU

Yan dal uzmanlık eğitiminde Hematoloji-İç Hastalıkları uzmanlık alanı ile ilgili yapılan araştırma başlıkları 6 gündem maddesi altında sunulmuştur. Sunumlar hazırlanırken var olan Erişkin Hematoloji BD'daki uygulamalar, diğer ana ve yan dal uzmanlık alanları, Avrupa ve Amerika'daki Hematoloji BD eğitimi ile ilgili uygulamalar da incelenerek masa 4 'de görevli olan eğitimcilerle tartışılmış ve ortak kabul gören öneriler aşağıda sunulmuştur.

Gündem 1: Hematoloji Yeterlilik Sınavı

Hedef: 2018 sonuna kadar hematoloji son yıl yan dal asistanların ve hematoloji uzmanlarının merkezi yeterlilik sınavına katılmış olması.

Başarı Ölçütü: Asistanların hepsinin bir yeterlilik sınavına kaydolmuş olması ve en az %75'inin en az bir kez sınavı almış olması

Eylemler:

1. Yeterlilik sınavının merkezi yapılma kararının Yönetim Kurulu tarafından alınması	Risk/ler: 1. Yönetim kurulunda ortak karar alınamayabilir 2. Yönetim kararı almakta gecikebilir	Risk Önlemleri: 1. Yönetim kurulu üyelerine ikna edici bir sunum yapılabilir ve farklı uygulama örnekleri verilebilir 2. Yeterlilik sınavı ile ilgili üyelerin çekinceleri araştırılabilir ve bu çekincelerin çözüm önerileri ile birlikte bir rapor hazırlanabilir
2. Gerekli altyapının hazırlanması - Soru Hazırlama Kılavuzunun Hazırlanması - Konulara göre sorulacak soru oranlarının belirlenmesi - Sınavlara klinik yaklaşımın da test edileceği uygulamalı bir 2. aşama eklenmesi - Yeterlik Sınavı'nda geçme sınırının belirlenmesi	1. Soru Hazırlama Kılavuzunun hazırlanması sırasında süreç uzayabilir. 2. Pratik sınavın alt yapısının hazırlanması gecikebilir. 3. Konulara göre sorulacak soru oranlarının belirlenmesi konusunda fikir birliği sağlanamayabilir. 4. Yeterlik Sınavı'nda geçme sınırının belirlenmesi konusunda fikir birliği sağlanamayabilir.	1. ÖSYM'nin soru hazırlama kılavuzu örnek alınarak kılavuz hazırlanabilir. 2. Diğer yeterlilik sınavı örneklerinden faydalanılarak süreç hızlandırılabilir.
3. Pilot uygulamanın yapılması	1. Hematolojinin yoğun kongre, eğitim vs takvimi nedeniyle katılım da sıkıntı yaşanabilir.	1. Pilot uygulama bir Türk Hematoloji Okulu sırasında yapılabilir.
4. Sınav sorularının hazırlanması	1. Alt komitelerden gelecek soruların iletilmesi gecikebilir.	1. Sorular Nisan 2017'e kadar istenebilir ve Mayıs 2017'ye kadar uzatma verilebilir.
5. Sınav uygulamalarının takviminin duyurulması - Türk Hematoloji Derneği'nin internet sayfasından duyuru yapılabilir.	1. Tüm adaylar duyurudan haberdar olmayabilir.	1. Dernek üyelerine aralıklı olarak gönderilecek mailerle duyurunun herkese ulaşması sağlanabilir.
6. Alt yapıya uygun sayıda katılımcı listelerinin oluşturulması	1. Pratik sınav için katılımcı sayısı bir seansta yapılamayacak kadar çok olabilir.	1. Katılımcı sayısına göre sınavın kaç seansta yapılacağını belirlenmesi
7. Sınav uygulamalarının yapılması	1. Hazırlık aşamasında bir aksaklık sonucu uygulama gecikebilir.	1. Yeterlilik Sınav komisyon üyelerinin düzenli aralıklarla toplanarak işleyişin zaman çizelgesine uygunluğunun denetlenmesi sağlanabilir.

Gündem 2: Hematoloji Yan Dal Eğitiminde Klinik Pratik Uygulamalar

Öneri Hematoloji ve Hematopatoloji Rotasyon hedefleri

Hematoloji laboratuvar ve Hematopatoloji – Moleküler Hematopatoloji Rotasyonunda öğrenme hedefleri

- Laboratuvar teknikleri temel prensipleri, kullanılan terminoloji/kısaltmalar kullanılan örnekler ve özellikleri , testin çalışma/raporlanma süreci hk bilgi sahibi olmak
- Laboratuvara örnek gönderirken doğru istem formu doldurma becerisini uygulama
- Patolojiye Hematolojik tanı amaçlı diğer örnekleri gönderirken dikkat edilecekleri kavramak
 - o Kemik iliği biyopsisi alma özelliklerinin histopatolojik değerlendirmeye etkilerinin kavranması.
 - o Akım sitometri için uygun örnek göndermenin değerlendirmeyi nasıl etkileyebileceğini kavrama
 - o Moleküler testlerin yapılabilmesi için materyal özelliklerinin neler olması gerektiğini kavrama
- Kemik iliği hücrelerinin morfolojik özelliklerinin kavranmak ve hücreleri tanıyarak formül yapmayı uygulamak
- Hematolojik malignitelerde tanı süreci basamaklarını kavrama
- Hematolojik malignitelerde tanı basamaklarında yapılması gereken tetkiklerin doğru sıralamasını kavrama (algoritmaların çizilmesi)
- Tetkik gönderirken SUT ve ödeme ayrıntılarının yaratabileceği kısıtlılıkları bilme
- Tetkik sonuçlarının yazıldığı raporları yeterince okuyup/anlamak, verilen veya verilmeyen bilgiler göre sonucun güvenilirliğini değerlendirebilmek.
- Eğitim sürecinde Araştırmalarda (Klinik- Laboratuvar) Laboratuvar ile iş birliği iletişim kurma becerisini uygulama
- Bir araştırma projesi yazarken çalışma planlamasının yapılmasına yetecek düzeyde laboratuvar bilgisine sahip olmak, bu bilgilere hangi kaynaklardan ulaşabileceği hk fikir sahibi olmak

Bu becerilerin kazanılabilmesi için öneriler

- Tanısal yaklaşımlarda multidisipliner (Patoloji – Akım sitometri – Moleküler – Genetik) yaklaşım örneklerinin verileceği düzenli tanı konseyleri düzenleme
- İlgili Laboratuvarlarda rotasyon uygulamaları
 - Hematopatoloji ve FCM : 2 hafta
 - Transplantasyon ilişkili testler: 1 hafta
 - Sitogenetik inceleme: 1 hafta
 - Merkez lab-Mikrobiyoloji 1hft
- En az bir adet Bilimsel Araştırma Proje yazılması
- Eğitim sürecinde Araştırmalarda (Klinik- Laboratuvar) Laboratuvar ile işbirliği iletişim kurmayı sağlayabilecek boş zamanların yaratılması (rotasyonların uygulanması buna da destek olabilir)

Tercihen laboratuvar dallarının ortak verilerini kullanarak, ihtisas süresi içinde en az 2 olgu sunumu ve 1 klinik araştırma makalesi yazma deneyimi kazanılması.

Gündem 3: Hematoloji Eğitiminde Rotasyonlar

Hedef: Hematoloji eğitim müfredatında belirtildiği gibi hematoloji uzmanlık eğitimi veren ancak kök hücre nakli uygulanmayan merkezlerde eğitim gören yan dal asistanları için otolog ve allojenik kök hücre nakli yapan ve aynı zamanda hematoloji eğitimi de veren bir merkezde en az 3 ay süreyle (Sadece otolog kök hücre nakli yapılan bir merkezde eğitim alan hematoloji uzmanlık öğrencisi için allojenik nakil de yapılan bir merkezde en az 2 ay süreyle) rotasyona gitmeleri gerekmektedir.

Başarı Ölçütü: 2017 sonunda nakil yapılmayan merkezlerde eğitim alan son yıl yan dal asistanlarının %50'sinin rotasyona başlaması

Eylemler:

1. Rotasyon kriterlerinin tüm merkezlere iletilmesi	Risk/ler:	Risk Önlemleri:
2. Hematoloji yan dal eğitimi veren hangi merkezlerin rotasyon için yandal asistanı kabul edeceğinin belirlenmesi	Riskler: 1. Rotasyon kabul edecek merkez aynı şehirde olmayabilir	Risk Önlemleri: 1. Yandal asistanının çalıştığı kurum tarafından konaklamanın sağlanması
3. Merkezlerin eğitim planlarını hazırlaması		
4. Rotasyona gidecek olan yandal asistanlarının belirlenmesi	Riskler: 1. Yeterli yandal asistanı olmayan kliniklerin rotasyona eleman gönderememesi	Risk Önlemleri: 1. Karşılıklı rotasyonla eleman ihtiyacı giderilebilir ve tecrübe paylaşımı sağlanabilir
5. Rotasyon uygulamalarının başlaması		

Gündem 4: Hematoloji Eğitiminde Sertifikasyon

- A. Hedef/ler;** Yandal eğitim süresince sertifika eğitimi verilecek konularda hematoloji yan dal asistanların eğitiminin yeterli ölçüde yapılması ve böylelikle mezuniyet sonrasında ayrıca bir sertifikasyon programına gerek kalmaması.
- B. Riskler;** Ülkemizde hematoloji alanında; kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbı ile aferez konularında sertifika programları yapılmaktadır. Sertifika eğitimi veren eğitimcilerin bu sertifika programına katılıp katılmadığı veya bu konuda ne kadar deneyimli olduklarının ayrıntılı değerlendirmesi yapılmamaktadır.
- C. Risk Önlemleri;** Eğer sertifika programı düzenlenecekse bunun dernek kontrolünde yapılması ve konusunda uzman kişilerce eğitimlerinin verilmesi.
- D. Öneriler;** Yandal eğitimi sonrası ayrıca bir sertifikasyon programına gerek olmamakla beraber eğer böyle bir program TUK, YÖK veya Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenecekse Türk Hematoloji Derneği ile işbirliği içinde bulunarak yapılması önerilir.

Gündem 5: Mezuniyet Sonrası Eğitime THD Katkısı Nasıl Olmalı?

Türk Hematoloji Derneği'nin mezuniyet sonrası eğitim adına faaliyet gösterdiği kurslar, sempozyumlar, kongreler, yurt dışı eğitim bursları yanında Türk Hematoloji Okulu 2008'den beri programına devam etmektedir. THD'nin eğitime olan desteği ve tüm yutta hematoloji eğitimi alan uzmanlara yüksek düzeyde, kaliteli ve standart bir yan dal uzmanlık eğitimi vermek adına başlatılan THO çok önemli ve taktide şayan bir uygulamadır. THD'nin hematoloji eğitimine verdiği desteğin daha nasıl geliştirilebileceği konusu üzerinde tartışılmış ve aşağıdaki saptamalar ve sonrasında önerilerde bulunulmuştur.

THD'nin, THO ile hematoloji eğitimine katkısını değerlendirebilmek için THO'da gerçekleşmiş eğitim programları incelendi. 2008-2016 arasında her 3 yılda bir olmak üzere toplam 2 dönem THO programı tamamlandığı, 3. dönemin devam etmekte olduğu görüldü.

1. Türk Hematoloji Okullarında içerik bakımından standart sağlanmaya çalışıldığı, yine de bazı konu başlıklarında yığılma olduğu veya kök hücre nakli ve aferez gibi ileriki yıllara bırakılması gerekli konuların dönemin başında yer alabildiği görüldü.
2. Bizler her ne kadar 3 yıllık programlar hazırlayıp 3 yılda bir mezun versek de, genellikle her yıl Hematoloji yan dal asistanı göreve başlamakta ve THO'nun 3. Yılına asistanlığının ilk yılı denk gelebilmektedir. Sonuçta asistanların yalnızca üçte biri yıllara göre ayarlanmış uygun sıralı kurs programını alabilmektedir.
3. Hematoloji yan dal eğitimine devam eden veya son 3 yıl içinde Hematoloji Uzmanı olan kişiler seçilerek THO'nun Hematoloji eğitimine katkısı anket yoluyla da sorgulandı. Anketten elde edilen veriler ve görüşler aşağıdaki gibidir.
 - a. Anketin 190 kişiye ulaştığı ve yalnızca 21 kişi tarafından cevaplandırıldığı saptandı.
 - b. 5 katılımcı 1. Yıl içinde

6 katılımcı 2. Yıl içinde

10 katılımcı 3. Yıl içinde

- Katılımcıların %25'i asistan karnesi doldurmakta
- 6 katılımcı hiçbir THO toplantısına katılmamış (2'si henüz yeni başlamış)
- THO kurslarına katılım sayısı oldukça heterojen (0-12)
- %40'ı THO'na katılım zorluğu yaşıyor: Klinik yoğunluk, asistan sayı az, icaplar nedeni ile şehir dışı çıkışı zor, ulaşım zor
- %90'ı Hematoloji eğitiminde THO'dan yararlanmakta olduğunu düşünüyor
- THO öğrencilerinin eğitimdeki verimini artırmaya yönelik önerileri:
 - Sunumların paylaşılması
 - Toplantı sıklığının artırılması
 - Morfolojiye ağırlık verilmesi
 - Alanında tecrübeli ve ders anlatmaya gönüllü hocalara yer verilmesi
 - İnteraktif dersler
 - Farklı ekollerden hocalara yer verilmesi
 - Olgular ile derslerin anlatılması
 - Aşırı yoğun programlar dikkati azaltıyor
 - THO öğrencilerinin önceden hazırlık yaptığı yarışma, tartışma veya workshop, vaka sunumu gibi interaktif program, yan dal asistanı çalışma grupları yapılması, klinik araştırma planlanması
 - Eğitimlerin Ankara, İstanbul gibi büyük merkezlerde yapılması ile aktarmalı ulaşım zorluğu yaşanmaması
- Türk Hematoloji Okulu'nda yer almasını istediğiniz konu başlıkları nelerdir?

#	Yanıtlar
1	Kalıtımsal İmmün yetmezlikler Kronik lösemiler Lenfomalar aynı başlıkta Hedefe yönelik ilaçlar, farmakolojilerle ortak Kalırsal kanama bozuklukları Klinik pratikte Tromboz ve Antikoagüanlar antitrombotik ve fibrinolitik ilaçları kullanımı
2	hematolojik laboratuvar tetkiklerinin değerlendirilmesi benign hematoloji konuları
3	Akım sitometri değerlendirilmesi
4	Konsültasyon hematolojisi Yenidoğan hematolojisi
5	morfoloji kursu benign hematoloji ile ilgili kurslar(hemofili, talasemi...)
6	trombositopeniler faktör eksiklikleri tanısı zor konulan anemiler kemik iliği yetmezlikleri mds nötropeni
7	kemik iliği morfolojisi konsültasyon hematolojisi
8	1. Morfoloji kursu
9	1. İmmunhematoloji 2. Selim Hematoloji 3. Hematopatoloji 4. Kemik iliği değerlendirilmesi (Hematolog gözüyle) 5. İstatistik ve epidemiyoloji 6. MDS 7. Dahiliye pratiğinde hematolojik sorunlar
10	trombositopeni özellikle makrotrombositopeniler hemolitik anemiler
11	Trombotik Mikroanjyopatiler Akimsitometri kursu
12	Mikroskopi için bir eğitim verilebilir. Hatta gelirken herkes kliniğindeki ilginç camları getirir, eğitim sonunda bir serbest Zaman'da bunlar konuşulabilir.
13	-Akım sitometri eğitimi -Transfüzyon ve kan bankacılığı eğitimi -Hemostaz ve tromboz eğitimi -Uygulamaya yönelik aferez eğitimi -Uygulamalı tıbbi istatistik eğitimi -Hematologlara yönelik temel immünoloji eğitimi -Nadir hematolojik hastalıklar eğitimi
14	tromboz kanama diyatezi
15	Morfoloji dersi
16	Temel hematoloji ve periferik yayma değerlendirmesi Hematolojik immünoloji ve flow sitometri Hematopoetik kök hücre transplantasyonu Hemostaz-aferez ve hemofili güncel yaklaşım Myelom-lenfoma- lösemi güncel yaklaşım Hematolojik konular dışında olarak istatistik ve literatür takibi konuları işlenebilir
17	Katılmadım
18	Hemoglobinopatiler ve çocuklarda lenfomalar

h. THD'nin Hematoloji eğitimine katkısı için önerileriniz nelerdir?

#	Yanıtlar
1	Hematoloji okulu eğitim sıklığı artırılması, gidemediğimiz eğitimlerin video Yada notlarına ulaşabilmemiz, bu eğitimi sadece yan dal asistanları ile sınırlandırmayıp uzmanlara da bir link vasıtasıyla ulaşmalarına olanak sağlanması çok iyi olur. Yan dal eğitimini bitirmeme az bir süre kaldığı için bu camiadan kopmak istemiyorum. :-))Emeğiniz için çok teşekkürler katılabildiğim eğitimlerden gerçekten çok faydalandım
2	internet üzerinden interaktif ders sunumlarının sayısının artırılması
3	Ek önerim yoktur.Saygılarımla
4	Çok verimli oluyor katılabildiğimizde, çok teşekkürler
5	klavuzlar yıllık güncellenebilirse yararlı olacağını düşünüyorum
6	1. Kurs sayısının artırması 2. Odalarda tokii kalınması
7	Herkesi mutlu etmeniz mümkün değil..
8	hersey bence güzel teşekkür ediyorum
9	Yurt dışı bursları artırılabilir.
10	-Yurt içi/dışı merkezlerde çeşitli konularda hematoloji fellowlarının katılımlına yönelik olarak staj/gözetmenlik/kursiyer, vb. statülerde fırsatlar oluşturulması; dernek kanalıyla ilgili merkezlerle yazışma/ulaşmalar yapılması uzun dönemde faydalı olabilir. -Aynı il veya bölgedeki hematologların katılımı ile bölgesel kurs, vaka toplantısı, vb. düzenlenmesi düşünülebilir. Bu toplantılar klinikler içinde yapılabilir. Böylece merkezler arasında bilgi ve tecrübe aktarımı sağlanabilir.
11	Yüz yüze eğitim online eğitimden daha yararlı olmakta.
12	Daha önce yapılan "hematoloji okulu" derslerinin görüntülü kayıtları veya yazılı formatı yan dal asistanlarına dağıtımı ve sitede koyma işlemi yapılabilir. Geçmişte katılamadığımız ve verimli geçtiğini duyduğumuz okullar olmuştur ve bunlardan faydalanmayı çok isterim
13	Henüz bilgim yok
14	Yeterince özverili bir dernek...

Ankete katılımın belki de sınırlı zaman ayrılması nedeniyle oldukça düşük olduğu, buna karşın bazı konularda yol gösterici olabildiği görüldü.

HEDEFLER, RİSKLER, ÖNERİLER

1- Hematoloji yan dal asistanları için: Hedef popülasyonumuzun öncelikleri arasında hematoloji eğitiminin yer almasını sağlamalıyız. Öncelikle farkındalık sağlanmalı ve katılımın artırılması sağlanmalıdır. THO derslerinin tamamının kredilendirilmesi ve yeterli krediye ulaşanların mezun edilip yeterlilik sınavına alınması bir yöntem olabilir. Ayrıca 1. Sınıf, 2. Sınıf ve 3. Sınıf yapıp ders programları ve takvimleri ayrı ayrı yapılabilir. Böylelikle derslerdeki bütünlük her öğrenci için korunabilir. Her sınıfın farklı ajanda ile toplanmasıyla da kliniklerindeki iş yükü paylaşılıp katılım artırılabilir.

Hedefler	Risk/ler:	Risk Önlemleri:
1. Tüm THO derslerinin kredilendirilmesi 2. THO sınıflarının 1. Yıl, 2. Yıl ve 3. Yıl olarak ayrılması; her sınıfa her yıl ders programı açılması 3. Her sınıfın toplantı takvimin farklı olması	1. Ders programı hazırlanması hedef tarihe yetişmeyebilir 2. Derslere katılım hemen hemen eksiksiz sağlanamayabilir 3. Her sınıfa ayrı program ve ayrı toplantı takvimi ile THO maliyeti artabilir 4. THD eğiticilerinin iş yükü 3 kat artacaktır	1. Her sınıf için koordinatörler belirlenip hızla uygulamaya konulabilir 2. Derslerin kredilendirildiği ve belli krediyi tamamlayan yan dal öğrencilerinin yeterlilik sınavına girebileceği veya yurt dışı burslardan yararlanabileceği duyurularak katılım eksiksiz sağlanabilir. 3. THO dersleri maliyeti daha düşük ulaşımı daha kolay yerlerde yapılabilir. 4. THD'nin öncelikleri arasında eğitim yer almaktadır. Bu konuda gönüllü üyelere öncelik verilebilir.
5. Gerekli altyapının hazırlanması		
6. Pilot uygulamanın yapılması		

2- HEDEF: Nisan 2015 tarihinde yayınlanan Hematoloji yan dal eğitim müfredatına uygun olacak şekilde tüm hematoloji merkezlerinde eğitimin standart olması ve hematoloji asistan karne uygulamasının rutinde kullanılır hale gelmesini sağlamak

ÇEKİNCE: Bu eğitim müfredatı kapsamında olan tüm konuların ilgili klinikteki öğretim üyelerince verilmesinin mümkün olamayacağı durumlarda yan dal asistanlarının benign, malign hematoloji ve kök hücre nakli ile ilgili olarak bu konuda gelişmiş bir merkeze rotasyona gitmeleri gönderen kliniklerin rutin işleyişlerinde kesintiye sebep olabilir.

ÖNERİ: Yan dal asistanlarına sadece ilgili kliniklerin öğretim üyeleri tarafından eğitim verilme gerekliliği yoktur. Bu konu asistanların katıldıkları toplantılar, kongrelerde aldıkları belgelerle de kanıtlanabilir.

Yan dal asistan sayısının artırılması rotasyona yollayan kliniklerin rutin işleyişinin engellenmesine yardımcı olabilir .

3- HEDEF: EHA'nın önemli bir projesi olan H-net masterclass THD tarafından da daha spesifik konular üzerinde (Örn;Lenfoma,ve Hemofili) başlamış ve başarılı şekilde yürütülmektedir. Bu projede 1 'mentor' ve 5-6 'mentee' den oluşan gruplar her hafta internet üzerinden gelen vakalar üzerinde yorum yapmaktadır. Bu uygulamanın benzeri Türkiye şartlarında başka konularda da yapılabilir. Her sene 5-6 grup oluşturulabilir ve yıl boyu bu program devam edebilir.

ÇEKİNCE: Bu programa uygun vaka hazırlayacak ve 'mentor' eğitimi verilmesi konusunda yardımcı olacak yeterli sayıda gönüllü bulunamaması söz konusu olabilir.

ÖNERİ: Belirli konularda hasta takibi anlamında öne çıkan kliniklerden olan öğretim üyelerinden, her sene değişmek suretiyle destek istenebilir.

Böylece daha geniş bir bakış açısı sağlanmış olur ve hematoloji uzman adayları hem farklı kliniklerin yaklaşımını görme, hem de vakalar ile ilgili daha fazla bilgi edinip okuma fırsatı bulacaklardır.

4- HEDEF: EHA tarafından gerçekleştirilen 'learningcenter' da bulunduğu gibi literatür bilgileri THD tarafından tüm üyelere iletilmekte ve heyecanla takip edilmektedir. Kongre slaytları veya ASH tarafından da yapıldığı şekilde olgu sunumları eklenebilir. Bu olguların veya küçük quizlerin cevaplanması CME kredisi elde edilmesi için kullanılabilirse katılım artışı da sağlanabilir. Yine morfoloji ile ilgili ilginç olgular da bu siteye yüklenebilir.

ÇEKİNCE: Kongre konuşmacıları tarafından slaytlarının kullanılmasının istenmeme olasılığı olabilir.

ÖNERİ: Bu yolla yan dal asistanlarının hem eğitim alma hem de sunum teknikleri konusunda bilgi sahibi olma şansları olacaktır. Morfoloji ile atlas bilgisi yerine klinikle birleştirilmiş vakalar şeklinde sunulması faydalı olabilir.

Gündem 6: Hematoloji Eğitiminin ulusal standardizasyonu ve akreditasyonu için neler yapılabilir?

Hedefler:

1. 2018 yılı Ocak ayına kadar alt komisyon kuruluşlarının tamamlanması
2. 2018 yılında ilk hematoloji merkezi mezuniyet sonrası eğitim kapsamında çalışma ortamında denetlemesi yapılması
3. 2018 yılında ilk defa bir hematoloji kliniğinin eğitim akreditasyonunu gerçekleştirmek.

Öneriler:

1. Türk Hematoloji Derneği bünyesinde yer alan çalışma kurullarından “yeterlilik kurulu” içerisinde
 - a. Mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu kurulması,
 - b. Sınav komisyonu kurulması,
 - c. Akreditasyon komisyonu kurulması
2. Yeterlilik kurulu ve komisyonların çalışma yönergesi oluşturulması,
3. Yeterlilik sınavı uygulamasına geçilmesi ve uygulama esaslarının belirlenmesi*

***Yeterlilik sınavı ile ilgili ayrı bir konu başlığı olması nedeni ile hedef ve eylem planı içerisinde yer verilmemiştir.**

Eylemler:

Komisyonların (mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu, sınav komisyonu, akreditasyon komisyonu) kurulması	1. Yönetim kurulunda ortak karar alınamayabilir 2. Yeterli sayıda katılımcı olmayabilir.	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi 2. Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyonların (mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu, sınav komisyonu, akreditasyon komisyonu) kurulması	Komisyon görüş farklılıkları oluşması ve yönetimce kabul edilmemesi	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi 2. Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyon çalışma yönergelerinin hazırlanması	Katılımın sağlanamaması	Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyon kuruluş ve çalışma esaslarının ilanı		
UTEAK'dan hematoloji servis ve poliklinik akreditasyonu teorik ve pratik destek hizmeti satın alınması	Komisyon görüş farklılıkları oluşması ve yönetimce kabul edilmemesi	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi
3 farklı merkezde pilot akreditasyon denemesi yapılması	Merkezlerin tespit edilememesi	1. THD yönetim kurulu desteği 2. Sağlık Bakanlığı desteği sağlanması
Akreditasyon başvurularının kabulü	Zorunlu olmaması nedeni ile başvuru olmaması	1. THD yönetim kurulu desteği 2. Sağlık Bakanlığı desteği sağlanması

TÜRKİYE'DEKİ GENEL PEDIATRİSTLER İÇİN GENEL PEDIATRİ EĞİTİM MÜFREDATI GRUBU RAPORU

Hematoloji

Bilgi ve Anlama

Genel

Başlıca hematolojik hastaların belirtilerini tanımak

Ağır bir patolojiyi, kalıtsal bir hastalığı ya da çocuk istismarını telkin eden bulguları tanıyabilmek

Belirli hastalıklar

Eritrosit hastalıkları

- Çocukluk çağında yaşa ve cinsiyete göre hemoglobin konsantrasyonu ve ortalama eritrosit hacmi değerlerindeki değişimi bilmek
- Fizyolojik anemi ve prematürite anemisini bilmek
- Demir eksikliğinin yetersiz beslenme, fazla inek sütü tüketimi, kanama ve malabsorpsiyon gibi nedenlerini bilmek
- Demir eksikliği gelişimi için risk altındaki popülasyon ve yaş grubunu tanımak, profilaksi uygulamalarını ve önlemede önemli beslenme önerilerini bilmek
- Demir eksikliğine ikincil gelişebilecek bilinçsel gerilik, apati, irritabilite, davranış ve öğrenme bozukluklarının farkında olmak
- B12 vitamini veya folik asit eksikliğinin makrositik aneminin ve ataksi ve parestezi gibi nörolojik semptomların nedeni olabileceğini bilmek
- Sarılık, koyu renkli idrar ve egzersiz toleransında ani değişikliğin hemolitik aneminin (sferositoz gibi) belirtileri olabileceğini bilmek
- Hangi hastalardan hemoglobin elektroforezi isteneceğini bilmek
- Talasemileri tanımak, klinik ve laboratuvar bulgularını bilmek
- Hangi ailelerde talasemi için genetik danışmanlık verilmesi gerektiğini bilmek
- Orak hücreli anemi hastalığında çocukların bakteriyel sepsis nedeniyle kaybedilme ihtimallerinin yüksek olduğunun farkında olarak ateş anında erken değerlendirme, yeterli sıvı verme ve tedavi gerektiğini bilmek
- Solukluk, sarılık ve splenomegalinin çocuklarda otoimmün hemolitik aneminin belirtileri olduğunu bilmek
- Anemiye neden olan sistemik hastalıkları belirleyebilmek (kronik böbrek yetmezliği, ülseratif kolit, çölyak hastalığı, kronik karaciğer hastalığı gibi)
- Çocukluk ve yenidoğan döneminde polisiteminin belirtilerini tanıyabilmek

Lökosit hastalıkları

- Lökositoz, nötropeni, lenfopeni, lenfositoz, eozinofili, monositoz ve monositopeninin nedenlerini bilmek
- Tekrarlayan bakteriyel enfeksiyonların sayısal ve fonksiyonel lökosit hastalıklarının belirtisi olabileceğinin farkında olmak
- Anormal lökosit fonksiyonu belirtilerini tanıyabilmek (periodontal hastalık, perirektal ülserasyon, gecikmiş göbek kordonu düşmesi gibi)
- Viral enfeksiyonlar sırasında gelişebilecek nötropeninin farkında olmak
- Eozinofili yapan nedenleri bilmek

Trombosit hastalıkları

- Trombositopeni veya trombosit fonksiyon bozukluğu hastalıklarının morarma, peteşi, burun kanaması veya gastrointestinal kanama yapabileceğinin ancak eklem ve kas içi kanamaya çok nadir neden olabileceğinin farkında olmak
- ITP'yi tanımak, laboratuvar ve klinik bulgularını bilmek

Koagülasyon bozuklukları

- Hayatın ilk 6 ayında koagülasyon testlerinin normal aralıklarını bilmek
- Hangi hastalarda kanama diyatezi düşünülmesi gerektiğini bilmek
- von Willebrand hastalığının kızlarda ilk bulgusunun ağır menstrüel kanama olabileceğini bilmek
- Koagülopatisi olan hastalarda kafatası, göğüs kafesi veya fasyal kompartman gibi kapalı alanlara kanamanın tıbbi olarak acil bir durum olduğunun farkında olmak ve bunların tedavisini bilmek
- Koagülopatisi olan çocuklarda eğer güncel rehberlere uyulursa intramusküler aşılanmanın güvenli ve etkili olduğunu bilip kanama riskinin düşük olduğunun farkında olmak.
- Vitamin K eksikliğinin tanınması ve geç dönem eksikliğinin farkında olunması
- Karaciğer ve böbrek hastalıklarının ilk bulgusunun kanama olabileceğini akılda tutarak kanamalı hastada bu grup hastaları dışlayabilme becerisini edinmek
- Lupus ve romatolojik hastalıkların kanama problemlerine benzer tabloya neden olabileceğinin bilincine varmak

Beceriler

Genel

Tam kan sayımını yorumlayabilmek; trombosit sayısı, toplam lökosit ve lökositlerin ayırımı, eritrosit ve retikülosit sayısı

Periferik yayma değerlendirme

Koagülasyon testlerini (protrombin zamanı ve parsiyel tromboplastin zamanı), faktör düzeylerini ve kanama zamanını kanama hastalıkların tanısını koymak için kullanmak ve yorumlamak

Belirli hastalıklar

Eritrosit hastalıkları

- Hemoglobin ve hematokrit değerinden aneminin şiddetini belirlemek
- Aneminin şiddetine göre düzeltilmiş retikülosit sayısını ifade eden ve kemik iliğinin uygun cevabı olup olmadığını gösteren, retikülosit üretim indeksini hesaplayabilmek
- Aneminin etiyolojini belirlemeye yönelik tetkikleri isteyebilmek
- Demir eksikliği anemisi ve talasemi taşıcılığını ayırtılabilmek
- Sağlıklı çocuklarda demir eksikliğinde demir tedavisine yanıtın değerlendirilmesiyle tedaviden tanıya gidebilmek
- Demir eksikliği anemisinde demir tedavisini uygun dozda reçete edebilme, hasta ve ailesini demirden zengin beslenme konusunda bilgilendirebilmek
- Hemolitik anemi ve hemoglobinopati tanıları hastalarda uygun aşılama tavsiyesinde bulunabilmek
- Tanı konulmamış bir hemolitik anemili hastaya transfüzyon yapılması gerekiyorsa, transfüzyon öncesi kritik kan örneklerinin alınıp uygun şekilde saklanması önemini bilmek

Lökosit hastalıkları:

- Nötropeniği yorumlayabilme, nötropenide mutlak nötrofil sayısının $<1500/\mu\text{L}$ olduğunu ancak yaşa göre sayının değişebileceğini bilmek (süt çocuğunda $<1000/\mu\text{L}$)

Trombosit hastalıkları:

- Trombositopeniyi yorumlayabilmek (trombosit sayısı $<150,000/\text{mm}^3$)
- Hızla büyüyen bir hemanjiyomu olan hastada trombositopeniyi kontrol etmek için trombosit sayımı isteyebilmek

Koagülasyon bozuklukları:

- Koagülasyon ve kanama bozukluğu olan çocukların ailelerine fiziksel aktivite ve spor aktivitelerine katılım hakkında önerilerde bulunabilmek
- Tanı konulmamış bir koagulopatili hastaya plazma verilmesi gerekiyorsa, transfüzyon öncesi kritik kan örneklerinin alınıp uygun şekilde saklanması önemini bilmek
- Hemofilik hastalarda profilaksi uygulamalarının bilinmesi

Transfüzyon Uygulamaları:

- İlk transfüzyonunu alacak hemoglobinopatili hastalarda subgrup uygun transüzyon yapılmasının önemini bilmek
- Transfüzyon endikasyon ve komplikasyonlarını bilmek
- Işınlanmış transfüzyon verilme endikasyonlarını bilmek

Onkoloji

Bilgi ve Anlama

- Çocuk hastalarda kanserin belirti ve bulgularının değişkenliğinin ve özgül olmadığının farkında olmak
- Çocukluk çağı kanserleri içinde hematolojik malignitelerin (lösemi, lenfoma) en sık görülenler olduğunu bilmek
- Çocukluk çağı kanserlerinin insidansının yaşa göre değiştiğini ve farklı etnik gruplarda insidansın farklı olduğunu bilmek
- Malign kitlelerin enfeksiyöz ve enflamatuvarlar kitlelerin aksine genellikle sert ve hareketsiz olduğunu, hassas olmadığının farkında olmak
- Lenf adenomegali muayenesini sistemik muayene içinde mutlaka yapmak, bölge lenf direnajlarına göre LAP ları yorumlamak ve takip etmek
- Takip edilen LAP hastasını ne zaman bir üst merkeze göndereceğini bilmek
- Bazı çocukların kansere genetik yatkınlığı olduğunu ve bu açıdan takip edilmeleri gerektiğini bilmek
- Bulundukları bölgede sık görülen kanserleri bilmek
- Febril nötropeni, vena cava sendromu, tümör lizis sendromunu tanımak ve acil müdahale edilmesi gerektiğini bilmek
- Lösemi rölapsının klinik bulgularını ve rölaps bölgelerini bilmek

Beceriler

Çocukluk çağı kanserlerinin (lösemi, lenfoma, beyin tümörleri, solid tümörler, yumuşak doku sarkomları ve kemik tümörleri gibi) başlıca bulgularını tespit edebilmek

- Ağrı, kaşeksi, solukluk ve/veya solunum sıkıntısı
- Ele gelen kitlelerin ölçümü
- Lenafadenopati ve organomegali
- Döküntü, morluk ve peteşi
- Baş ağrısı ve kusma ile başvuruda nörolojik ve oftalmolojik değerlendirme
- Bazı kanser türlerinin gelişimine zemin hazırlayan risk faktörlerini belirleyebilmek (iyonize radyasyon veya kemoterapiye maruz kalmak, ırk, aile öyküsü, enfeksiyonlar, immün yetmezlikler, doğuştan anormallikler gibi)
- Başlıca kanserler için ilk tarama testlerini isteyebilmek
- Malignensiye taklit edebilecek enfeksiyonları tanıyabilmek ve dışlayabilmek
- Çocukluk çağı kanserleri ile karışabilecek benign hastalıkları ayımsayabilmek
- Özelleşmiş hemşireler ve palyatif bakım ekibi çalışanları ile birlikte uyumlu çalışabilmek
- Çocukları ve ailelerini kanser önlenmesi hakkında bilgilendirebilme, hepatit B ve HPV aşılması gibi
- Kanser riskini azaltmak için erken dönemde sağlıklı yaşam tarzı için eğitim verebilme (alkol ve tütün kullanımı, yüksek yağlı yiyecekler, obezite gibi)

MEZUNİYET SONRASI EĞİTİM- YAN DAL UZMANLIK EĞİTİMİNDE HEMATOLOJİ; PEDIATRİ UZMANLIK ALANI GRUBU RAPORU

Gündem Konusu 1. ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ YANDAL UZMANLIK EĞİTİMLERİNİN BİRLEŞMESİ

Daha önce üçer yıllık ayrı yan dal eğitiminin verildiği Çocuk Hematoloji ve Çocuk Onkoloji Bilim Dallarının birleştirilmesinden sonra aynı süre içerisinde her iki bilim dalının da eğitiminin verilmesinin istenmesi ile bu alanlardaki yan dal eğitimi yetersiz hale gelmiştir. İki farklı bilim alanının birleştirilmesinden sonra bu alanlarda doğal olarak yeterli eğitim alamadan mezun olan yan dal uzmanları mecburi hizmet için gittikleri veya daha sonra yan dal uzmanı olarak çalıştıkları kurumlarda hem hematoloji hem de onkoloji hastalarının izlem ve tedavisinden sorumlu olmaktadır. Bu durum hem yan dal eğitimi alan uzmanlar için sıkıntı yaratmakta hem de hastalar zarar görebilmektedir. Bazı çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanlarının hematoloji veya onkoloji bilim dalından herhangi birisine ilgi duymalarına karşın her iki bilim dalının birleştirilmiş olması nedeniyle hem yeterli eğitim alamayacaklarını düşündükleri hem de sonrasında yeterli eğitimleri olmadan alacakları çok ciddi tıbbi sorumluluklar ön gördükleri için bu yan dal alanını seçmemektedirler. Yan dal eğitim sürenin diğer yan dal eğitimlerinden farklı olarak 4 yıla çıkarılması halinde bu yan dal alanının hiç tercih edilmeyeceği kolaylıkla ön görülebilir. Çocuk Hematoloji ve Onkoloji Bilim dallarının birleştirilmesinin yarattığı bu tür sorunların yanı sıra özellikle eğitim açısından yarattığı olumsuzluklar ayrıca şu şekilde özetlenebilir:

1. Çocuk Hematolojisi Bilim Dalı çalışma alanına giren hastalık grupları diğer birçok bilim dalları ile kıyaslandığında hastalık ve hasta sayısı yönünden çok daha yoğundur. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde Çocuk Hematoloji bilim dalı, daha ileri akademik çalışmaların yapılabilmesi ve hastalara daha çağdaş hizmet verilebilmesi için kendi içinde birçok alt kısımlara ayrılmaktadır. Çocuk Onkolojisi bilim dalının alanı ise asıl olarak çocuk hematoloji bilim dalı ile hiç bir ilişkisi olmayan çocukluk çağı solid organ kanserleridir ve bu da kendi başına çok hızla gelişim gösteren ayrı bir bilim alanıdır. Özet olarak, Çocuk Onkoloji bilim dalının ilgi alanı Çocuk Hematoloji bilim dalının ilgi alanından farklıdır ve dolayısıyla yan dalın eğitim müfredatı da tümüyle farklıdır. Bu nedenle ülkemizde Çocuk Hematoloji ve Çocuk Onkoloji ayrı ayrı üçer yıllık yan dal eğitimi olarak verilmekte iken 2010 yılında yapılan değişiklikle her iki bilim dalının ortak eğitimi toplam 3 yıl olmuştur. Bu süre içerisinde iki farklı bilim dalının eğitiminin yeterli olarak verilebilmesi mümkün olamamaktadır.
2. Ayrıca ülkemizin bu alanda kendisine özgü bazı ayrıcalıkları bulunmaktadır. Türkiye’de akraba evlilik oranı yüksek olması nedeniyle kalıtsal kan hastalıkları (Talasemi gibi) önemli bir sağlık sorunudur. Bu nedenle Çocuk Hematoloji bilim dalının ülkemiz özelinde alt branşlarda özelleşmesi gerekir iken farklı bir bilim dalı ile birleşmiş olması ülkemize özgü hastalık grupları için yeterli eğitim verilmesini engellemekte ve dolayısı ile bu hasta gruplarının alacağı hizmet kalitesi olumsuz etkilenmektedir.
3. Ülkemizde çok uzun yıllardır Çocuk Hematoloji ve Çocuk Onkoloji bilim dalları ayrı faaliyet göstermekte ve yan dal eğitimleri tamamen birbirinden farklı olarak verilmektedir. Yasa gereği Çocuk Hematoloji ve Çocuk Onkoloji bilim dallarının birleştirilmiş olması eğitim merkezlerinde yıllardır ayrı çalışan bu bilim dallarının fonksiyon açısından birleşmesi ile sonuçlanmamıştır. Bu durum da ayrıca ülkemiz özelinde pratik uygulamada bu yan dal eğitiminde yetersizliklere yol açmaktadır.
4. Çocuk Hematoloji ve Onkoloji bilim dallarının birleştirilmesinden sonra bu bilim dalına eğitim için başvuran uzman sayısı azalmış ve bazı kadrolar boş kalmıştır. Kanımızca bunun en büyük nedeni öncelikle birleşmeden sonra aynı süre içerisinde iki farklı bilim dalının eğitimi bir arada verilmeye çalışıldığı için yan dal eğitiminin hem çok zorlaşmış hem de bu süre içerisinde iki farklı bilim dalının eğitiminin yeterli olarak verilemiyor olmasıdır. Ayrıca yan dal eğitimi sonrası yeterli eğitim almadan çok yüksek riskli ve birbirinden çok farklı hasta gruplarına hizmet verme zorunda olunması da tercihleri etkileyen diğer bir nedendir. Ülkemizin çok gereksinimi olan bu iki bilim dalında yeterli sayıda ve yeterli kalitede yan dal uzmanı yetiştirilemiyor olması gerçekten ciddi bir sorundur.

Hedef: Çocuk hematoloji ve onkolojisi bilim dalının tekrar iki ayrı bilim dalı olması konusunda çalışmalar yapmak.

Başarı Ölçütü: Olumsuzlukların ortaya konması ve pediatrik hematolojinin yeniden ayrı bilim dalı olmasının sağlanması

Eylemler:

1. Yan dal uzmanlarından mezuniyet sonrası deneyimleri ile ilgili geri bildirim alınması veya anket yapılması	Risk/ler: Katılımın az olması.	Risk Önlemleri: - Tüm yan dal uzmanlarının e-posta adreslerini elde etmek - Hatırlatıcı e-postalar göndermek - Anket/geribildirim online ve kolay uygulanabilir olması.
2. Geri bildirim veya anketin değerlendirilmesi	Katılımın yetersizliği	Anketlerin çok kişiye ulaştırılması
3. Yıllara göre yan dal uzmanı olan hekimlerin sayısının öğrenilmesi	Güvenli veriye ulaşamamak	Verilerin yetkin kaynaktan alınması

Öneriler: İlgili kurum ve kuruluşlara başvuru yapılması ve sonuçların değerlendirilmesi

Gündem Konusu 2. TIPTA UZMANLIK KURULU MÜFREDAT OLUŞTURMA VE STANDART BELİRLEME SİSTEMİ (TUKMOS) ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı 2015

- Mevcut durumda pediatrik hematoloji-onkoloji bilim dalında rotasyonlar zorunlu değil ve net zamanları belirtilmemiş. Mevcut TUKMOS 2015'teki rotasyon süreleri kök hücre naklinde 6 hafta, laboratuvar (doku tiplendirme, akım sitometri ve hemostaz) 2 hafta, kan bankası/aferezde 1 hafta, patolojide 1 hafta, radyasyon onkolojisinde 1 hafta, sitogenetik laboratuvarında 1 hafta olarak belirlenmişti. Ayrıca rotasyonlarda ne yapılacak, beklenti nedir belirtilmemiş.
- Klinik Yetkinlikte ana hatlar var, detaylı ve yeterli bir eğitim programı değil (örnek Avrupa Hematoloji Derneği Eğitim Programı).
- Girişimsel Yetkinlikte:
 - o Hemoglobin elektroforezi değerlendirmesi
 - o Ozmotik fragilité, otohemoliz, Sickling testi gibi testlerin değerlendirilmesi
 - o Kanama diyatezi ile ilgili testlerin (KZ, PT, APTT, TT, FDP, D-dimer, trombosit fonksiyon testleri, vWF, APA, LA, vb) değerlendirilmesi
 - o Genetik ve moleküler testlerin hematoloji ve onkolojide (lösemi, bazı solid tümörler, miyeloproliferatif hastalıklar, kemik iliği yetersizlikleri, tromboz paneli, vb) değerlendirilmesi hiç yer almamış. Oysaki tüm bu laboratuvar testleri çok sık gerekecek ve iyi değerlendirilmesi gereken testlerdir.
- Bu haliyle klinisyen yetiştiriyoruz, yan dal uzmanlık tezi yapılmadığı için araştırmalar azaldı. Tez bitirme süresinin uzamasına neden oluyor diye kaldırıldı, ancak şimdi de sınavdan başarısızlık nedeniyle kaldı denilerek süre uzatılıyor.

Hedef: TUKMOS ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı güncellenmesi; tezin yeniden zorunlu hale getirilmesi

Başarı Ölçütü: Rotasyonların güncellenmesi, zorunlu hale getirilmesi, klinik ve girişimsel yetkinliklerin yeniden tanımlanması, tezin zorunlu hale getirilmesi

Eylemler:

1. Rotasyonların zorunlu hale getirilmesi, net yapılma zamanlarının belirtilmesi.	Risk/ler: Mevcut müfredat	Risk Önlemleri: TUKMOS'u bilgilendirmek
2. Rotasyon sürelerinin aşağıdaki gibi yeniden düzenlenmesi: Kök hücre nakli: 6 hafta Doku tiplendirme: 1 hafta Hemostaz lab: 1 hafta Akım sitometrisi: 1 hafta Kan bankası: 1 hafta Aferez: 1 hafta Patoloji: 1 hafta Radyasyon onkolojisi: 1 hafta Sitogenetik lab.: 1 hafta Toplam 14 hafta	Onkoloji bilim dalı ile hemfikir olunamayabilir.	TPOG ile ortak toplantı yapılması
3. Laboratuvar rotasyonunun ilk yılda, kök hücre nakli rotasyonunun 1. yıldan sonra yapılması şeklinde düzenleme yapılması	»	»
4. Her bir rotasyondan beklenenleri başlıklar şeklinde belirlemek	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi
5. Klinik ve girişimsel uygulamaların değerlendirilmesinin detaylı olarak incelenmesi ve önerilerin alınması	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi
6. Yan dal uzmanlık tezinin yeniden zorunlu olması	TUK, mevcut durum	Dernekçe nedenler TUK'a iletilebilir.
7. Şu anda öneri halinde olan eğitici standartlarını yasal hale getirmek. - En az 2 eğitici (en az doçent düzeyinde öğretim üyesi veya eğitim sorumlusu)	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi

Öneriler:

- **Rotasyonlar için belirtilen süreler minimum süreler, isteyen merkezler daha uzun süre de gönderebilir.**
- **Erişkin hematoloji, erişkin onkoloji ve nükleer tip rotasyonları da birer hafta eklenebilir.**

Gündem Konusu 3. ÇOCUK HEMATOLOJİ MÜFREDATININ STANDART HALE GETİRİLMESİ

Hedef: Müfredatın standart hale getirilmesi

- o Benign ve malign hastalıklar, transfüzyon, kan bankacılığı, etik, yayın yapma, psikososyal konular
- o İletişim becerileri (kötü haber verme dahil)
- o Kemoterapi ve yeni ajanların farmakolojisi, dozları, yan etkileri, ilaç etkileşimleri
- o Ağrı kontrolü
- o Destek bakım
- o Endikasyon dışı ilaç onayı başvurusu yapma, yurtdışı ilaç raporu yazma, sağlık kurulu raporu verme gibi dokümantasyon yetilerini kazanma
- o Laboratuvar istemi yaparken formun doğru doldurulması yetisinin kazanma.

Başarı Ölçütü: Standart müfredatın tüm ilgili yandal uzmanlarına uygulanması

Eylemler:

1. Hematoloji eğitimi için (yan dal uzmanlık öğrencisinin dosyasında kalmak üzere) EHA'nın 2011 erişkin hematoloji yan dal eğitim pasaportunun ve konu listesinin pediatriye uyarlanma açısından incelenmesi	Risk/ler: - Konuların erişkin/çocuk açısından farklılığı - Onkoloji başlıklarının eklenmesi	Risk Önlemleri: Konuların pediatrik hematoloji-onkolojiye uygun hale getirilmesi
2. Yan dal uzmanlık öğrencisinin ne öğrenmesi gerektiğini gösteren konu başlıklarının: - Dosyasına konması - Webe konması	Uygulama her merkezde aynı olmayabilir.	TPHD aracılığı ile uzmanlara, BD başkanlıklarına duyurulması

Gündem Konusu 4. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

- Mevcut durumda yan dal uzmanlık öğrencisinin klinik ve uygulamalarına göre kanaate göre ve uzmanlık sınavı ile değerlendirme yapılıyor.
- Yeterlilik sınavı zorunlu değil.

Hedef: Pediatrik hematoloji onkoloji yandal uzmanlık eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin standart hale getirilmesi

Başarı Ölçütü: Tüm merkezlerdeki uzmanların benzer eğitim ve yetkinlikte olmasının sağlanması

Eylemler:

1. Ortak bir pediatrik hematoloji-onkoloji yandal uzmanlık karnesinin hazırlanması	Risk/ler: Merkezlerdeki farklılıklar	Risk Önlemleri: TPHD aracılığı ile duyurulması, bilgi verilmesi
2. Müfredatın standart hale getirilmesi	»	»
3. Yeterlilik sınavının uygulanması	Zorunlu olmaması	Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi

Öneriler:

- Karnenin düzenli işlenmesi, tespiti ve tescili (Danışman öğretim üyesinin 6/12 ayda bir karneyle durum değerlendirmesi yapması).
- Uzmanlık sınavı öncesi karnenin kontrol edilmesi.
- Uzmanlık sınavına girmeden derneğin yeterlik sınavına girmesi önerilebilir.
- Yan dal uzmanlık öğrencisi yan dal eğitimini ve eğiticilerin kalitesini değerlendirmesi için geri bildirimlerin alınması.

Gündem Konusu 5. ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ YANDAL UZMANLIK KARNESİ

- Mevcut durumda standart, tüm uygulamaların eklenmiş olduğu bir yan dal uzmanlık karnesi bulunmamaktadır.

Hedef: TUKMOS ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ çekirdek müfredatına uygun, standart bir yan dal uzmanlık karnesinin hazırlanması.

Başarı Ölçütü: Karnenin standart uygulanabilir olması

Eylemler:

1. TUKMOS çekirdek müfredatına uygun, standart bir yan dal uzmanlık karnesinin hazırlanması.	Risk/ler: - Merkezlerdeki fiziksel kapasite/ uygulama farklılıkları - TPOG görüşünde farklılıklar	Risk Önlemleri: - TPHD aracılığı ile standart karne uygulamasının duyurulması ve yaygınlaştırılması - TPOG görüşünün alınması
--	--	--

Gündem Konusu 6. THD VE TPHD’NİN EĞİTİME KATKISI

- Mevcut durumda THD ve TPHD okullar, kurslar, seminerler, kongreler, online eğitimler ile eğitime katkıda bulunuyor.

Hedef: Hematoloji eğitimine olumlu katkıda bulunmak

Başarı Ölçütü: Yandal uzmanlarının güncel, benzer nitelikte bilgi, yetki ve becerilerle donatılması

Eylemler:

1. TUKMOS’a uygun, standart bir yan dal uzmanlık karnesinin hazırlanması.	Risk/ler: Merkezlerdeki farklılıklar	Risk Önlemleri: THD, TPHD aracılığı ile duyurulması, bilgi verilmesi
2. Yeterlik sınavı hazırlanması	Zorunlu olmaması	Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi
3. Standart onam formlarının hazırlanması	Hazırlama ve erişme zorlukları	Hukuki görüş de alınarak onam formlarının derneklerce hazırlanması ve dernek web sayfalarına konması
4. YDUÖ eğitimde nereden faydalanabilir, bunların açık olarak dernek sayfalarında yer alması ve link verilmesi. (Örnek: EHA learning center, TIF web adresi, WFH/hemofili, “how i treat...” listesi, THD/TPHD dergi ve kitapları, rehberler, EBMT ve ASH gibi derneklerin eğitim slaytları)	Telif hakkı problemi	- Web adresinde ilgili linkler verilebilir. - Derneklerin eğitim materyalleri web adresine konabilir.
5. YDUÖ’lerinin projelere, alt çalışma gruplarına katılımlarını sağlamak	YDUÖ ve danışman öğretim üyesinin istekliliği	Projelerin duyurulması, çalışmalara katılımın artırılması, burs verilmesi

Öneriler:

- **Ana kongrelerin highlightları yapılması.**
- **Yan dal uzmanlarının eğitimlere daha aktif katılımının desteklenmesi.**
- **TPHD tarafından ayda 1 bir hematoloji kliniğinde istekli öğretim üyesi ile uygulama eğitimi yapılması (ör. mikroskopta morfoloji).**
- **Kongre/sempozyum sırasında uygulama, uzmana danışalim sayısının artırılması, klinik tanı/tedavi yetilerini geliştirici uygulamalı çalıştaylar yapılması.**
- **Yan dal uzmanlarının bilimsel toplantılarda sürece daha çok katılması, örneğin olgu sunması (poster ve sözel bildiri dışında).**
- **Akademik anlamda gelişmelerine katkıda bulunmak için yurtiçi ve yurtdışı projelere ve toplantılara katılımlarının burslar ile desteklenmesi ve bu desteklerin çıktılarının takip edilmesi.**
- **Projelere katkı yapılması.**
- **Rotasyonlara yardımcı olunması: Kendi merkezinde yeterli eğitim verebilecek nitelikte rotasyon yapabileceği birimlerin olmaması durumunda gidilebilecek referans merkezlerin listelenmesi ve ihtiyacı olanlara bütçe sağlanması.**
- **Yeni tanı ve tedavilerin yakından takibi ve bilgilerin güncellenmesi için dernek websitesinden ulaşılabilecek ve gerektiğinde belirli aralıklarla yenilenen sürekli eğitim modüllerin hazırlanması.**
- **Websitesinde sorunlu hastaların danışıldığı ve o konundaki yetkin bir uzman tarafından gecikmeden yanıtıldığı bir uzmanına sor köşesi eklenmesi ya da blog açılıp sorunlu hasta örneklerinin tartışılması.**

- **Kitap ve süreli yayınların dernek web sayfalarında bulunması.**
- **Mezuniyet sonrası eğitimin devamının sağlanması.**
- **Yan dal uzmanının e-posta adresinin hemen listeye eklenmesi.**
- **Burs verilmesi.**
- **Eğitimde akreditasyon alt komitesi ile işbirliği yapılması.**

Gündem Konusu 7: ULUSAL STANDARDİZASYON

Hedef: Pediatrik hematoloji-onkoloji eğitiminin her merkezde benzer verilmesinin sağlanması

Başarı Ölçütü: Uzmanlık bilgi, yetki ve becerilerinin en üst düzeyde kazandırılması

Eylemler:

1. Ölçme/değerlendirme standardizasyonu	Risk/ler: Zorunlu olmaması	Risk Önlemleri: Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi
- Standart yeterlik sınavının dernekçe yapılması.		
- Yeterliklerin anketlerle değerlendirilmesi.	Standart karne uygulamasının olmaması	Derneklerce standart karne hazırlanması ve merkezlere duyurulması, sürdürülebilirliğinin sağlanması
2. Yandal uzmanlık öğrenci karnesinin doldurulması	Zorunlu olmaması	Zorunlu olması, gerekiyorsa farklı merkezlerde yaptırılabilmesi, içeriklerinin belirlenmesi
		Eğitime katılmanın özendirilmesi, tezin yeniden zorunlu hale getirilmesi, projelerde YDUÖ'lerinin yer almasının sağlanması
3. Rotasyonların yapılması	YDUÖ ve danışman öğretim üyesine bırakılması	
4. Sürekli eğitim ve araştırmaların özendirilmesi		

Öneriler:

- **Eğitim kurumlarının işbirliği, rotasyon yerlerinin ve içeriklerinin belirlenmesi, protokol yapılması, derneklerin buna destek vermesi.**
- **Az sayıda hastası olan kliniklerin bu konuda yeterli olan merkezlerle anlaşması.**
- **Eğitimin kongre/sempozyumlarda tartışılması.**
- **Gerekli merkezlerde alt yapının desteklenmesi.**
- **Dernek websitelerinin standart eğitim açısından yukarıda belirtildiği şekilde yapılandırılması.**

DOÇENTLİK SINAV ÖLÇÜTLERİ (ANA DAL VE YAN DAL BİLİM ALANINDA) GRUBU RAPORU

Hedef: 2019 başı itibarıyla geçerli olmak üzere, hematoloji alanında yapılacak olan doçentlik sınavlarında ilke ve standartların belirlenmesi

Hedef ilişkili Riskler:

1. Alınan kararlar her ne kadar tavsiye niteliğinde ise de, sınavlarda belirli bir standardın yakalanması hedeflendiğinden bu kararlara uyumun yüksek olması beklenmektedir. Ancak bu kararların bazıları ya da tümü geniş kabul görmeyebilir.

Hedef ilişkili Risklerin Önlenmesi:

1. Tavsiye kurulunun önerileri ve bu önerilere ek veya alternatif olabilecek fikirler, Türk Hematoloji Derneği üyelerine duyurularak görüş alınabilir ve son taslağın geniş katılımlı uzlaşısı ile şekillendirilmesi sağlanabilir.

Başarı ölçütleri:

1. Tavsiye kurulunca alınan kararlar üzerinde geniş tabanlı bir uzlaşının sağlanması
2. Hedeflenen tarihten itibaren yapılacak sınavlarda, jüri kararlarının, tavsiye kararlarına uygun alınıyor olması

Eylemler:

1. Adayların "board" sınavını almaları önerilir. Sınav puanı 70 ve üzerinde olmalıdır. Bu sınavdaki sorular görüntü/morfoloji ve olgu sunumlarını da içermelidir	Risk/ler: 1. "Board" sınav sisteminin nasıl olacağı, sınavın kaç soru içereceği, bilgisayar tabanlı/kağıt-kalem usulü olup olmayacağı gibi hususlar iyi belirlenmeli. Sınav kalitesinin düşük olması eylemin hedefe ulaşmasını engeller. Herkesin başarılı olacağı bir sınav, bu eylemi anlamsız kılar	Risk Önlemleri: 1. Sınav mümkün olduğunca çok soru içermelidir. Soru sayısının artması, rastlantısal başarı oranını azaltır. Uluslararası saygın tıp sınavları (MRCP-Birleşik Krallık, USMLE-Amerika Birleşik Devletleri, MCCEE-Kanada) 270-350 soru içermekte, sınavlar bilgisayar ya da kağıt-kalem tabanlı olabilmekte, yanlış yanıtların doğruları silmesi uygulanmamaktadır. Uygun ve adil bir sınav sistemi, riski büyük oranda azaltacaktır. Sınav sistemi Ekim 2017'ye kadar hazır olmalıdır.
2. Hematoloji Uzmanlığını aldıktan, en az 3 yıl sonra doçentliğe başvuru önerilir. Ana daldan başvuru için bu süre en az 5 yıl olmalıdır	Özel bir risk taşımaz	
3. Adayın en az 1 eğitim yılı lisans ve/veya lisansüstü eğitim vermesi önerilir	Özel bir risk taşımaz, mevcut kuralların genişletilmiş halidir.	
4. "Board" sınavına girmemiş adaylar için, sözlü sınav görüntülü/morfoloji sorusu ve transfüzyon tıbbi/kan bankacılığı ve laboratuvar hematoloji sorularını içermelidir	Tavsiye niteliğindedir, risk teşkil etmez	
5. Başvuruya temel olan ve jürinin o sırada belirleyeceği ve ilk isim olduğu bir araştırma makalesinin aday tarafından tartışılması önerilir	Tüm jüriler tarafından uygulanmayabilir	Bu kriterin, yayınlarda fabrikasyon, duplikasyon, yanıltma, intihal sıklığının ve ihtimalinin ortadan kaldırılmasına yönelik eklendiği belirtilmelidir. ►

6. Minimum doçentlik kriterlerini karşılayan yayınlar, hematoloji ilgi alanı olan dergilerde yayımlanmış olmalıdır. Bu yayınların en az biri "impact faktör"ü en az 1 olan dergide olmak üzere, dosyadaki tüm yayınların impact faktörleri toplamı en az 10 olmalı	Özel bir risk taşımaz	
7. ULAKBİM dizininde yer alan dergilerde en az biri ilk isim olmak üzere en az 3 makale yayımlanmış olmalıdır. (Yurt dışında çalışan ancak Türkiye'de doçentlik sınavına girecek adaylar için bu koşul aranmayabilir. Bu durumda adayın "h indeksi"nin en az 3 olması aranır.)	Risk teşkil etmez	
8. Adayın, SCI ve SCI-E tarafından taranan dergilerde editör yardımcılığı yapması, birinci isim SCI makalesi yerine değerlendirilir.	Risk teşkil etmez	
9. Adayın yapmış olduğu yayınlara en az 10 atıf yapılmış olmalı	Risk teşkil etmez	Bu kriterin eklenmesinin kaliteyi artırmaya yönelik olduğu, öğretim elemanı açığı bulunan kurumlarda ise bu kriterin yumuşatılabileceği belirtilebilir.

-ULUSAL KONGRE VE YEREL TOPLANTILARIN EĞİTİMDEKİ YERİ --TÜRK HEMATOLOJİ OKULU ve AKADEMİSİ NASIL OLMALI, AKREDİTASYON NASIL OLMALI? -DAHA NELER YAPILABİLİR? GRUBU RAPORU

Gündem Konusu 1: TÜRK HEMATOLOJİ OKULU NASIL OLMALI?

Türk Hematoloji Okulunun amacı, değişik kurumlarda 'Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Eğitimi' alan 'İç Hastalıkları' ve 'Pediatri' uzmanlarının standart, çağdaş ve etkin bir eğitim almasını sağlamaktır.

HEDEFLER:

- a) Hematoloji Okullarının içeriğini zenginleştirmek ve eğitim perspektiflerini geliştirmek için bir 'Müfredat Kurulu' oluşturulması uygun olacaktır. Müfredat kurulu oluşturulurken THD yönetim kurulundan bir kişi, alt komite başkanları, Hematoloji Yeterlilik Kurulu üyeleri, yan dal uzmanlık öğrencileri dahil edilebilir.

- b) Müfredat kurulunun yapılması açısından Tıp Eğitim Birimi'nden görüş alınması uygun olabilir.

- c) Müfredat belirlendikten sonra okullar şekillendirilmelidir. Müfredatın bir kısmı THD okulu yüz-yüze sunuları olmak üzere (3-4 okul/yıl), bir kısmı da on-line eğitim şeklinde yapılabilir.

Öneri: *Yüz-yüze konular genelde pratiğe yönelik ve pediatri-erişkin ortak konuları olabilir. Ek olarak öğrencilerin de olgu sunumları ile kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak şekilde eğitime aktif katılımları sağlanabilir. Yüz-yüze sunuların slaytları ve konuşmacının sunumu kayda alınarak geriye dönük web yolu ile izlenebilir olmasının sağlanması uygun olacaktır.*

Riskler: Sunulara Web üzerinden kolay ulaşılabilir olması, yüz-yüze eğitimin olduğu okullara katılımın azalmasına neden olabilir.

- d) Müfredat dönemi 3 yılı kapsamalı ve belli aralıklar ile güncellenmelidir.

- e) Yan dal uzmanlık öğrencilerinin sosyal, sunu yetileri, makale yazım, istatistik eğitimi, Türkçe'nin doğru kullanımı-diksiyon eğitimleri, iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi kişisel gelişimlerinin de desteklenmesi sağlanabilir.

Öneri: Bir THD okulu kişisel eğitime yönelik olarak ayrılabilir.

- f) Her yüz-yüze okul eğitimi bitiminde standartlara uygun ölçüm yapılması (on-line soru-cevap şeklinde olabilir).

- g) Müfredatın çoğunluğu tamamlandığında, her öğrencinin başvurabileceği ve THD tarafından yapılmakta olan yeterlilik sınavı ile genel bir ölçme yapılabilir.

- h) Hematoloji Okullarının akreditasyonu için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Hedef: Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Eğitimi alan İç Hastalıkları ve Pediatri uzmanlarının standart, çağdaş, etkin bir eğitim almasını sağlamaktır

Başarı Ölçütü: Asistanların hepsinin bir yeterlilik sınavına kaydolmuş olması ve en az %75'inin sınavlarda başarılı olması

Eylemler:

1- Müfredat Kurulu oluşturulması: - THD yönetim kurulundan bir kişi - Alt komite başkanları - Hematoloji Yeterlilik Kurulu üyeleri - Yan dal uzmanlık öğrencileri	Risk/ler: - Müfredat konusunda pediatri ve iç hastalıkları açısından farklar olabilir - Müfredatın kapsamı konusunda tartışma olabilir	Risk Önlemleri - Müfredat kurulunun yapılanması ve müfredat içeriği açısından Tıp Eğitim Birimi'nden görüş alınabilir - Yurtiçi ve yurtdışı hematoloji eğitim müfredatları tekrar gözden geçirilebilir
2- Uygulama: - Müfredatın bir kısmı THD okulu yüz-yüze sunuları olmak üzere (3-4 okul/ yıl), bir kısmı da on-line eğitim şeklinde yapılabilir. - Yan dal uzmanlık öğrencilerinin sosyal, sunu yetileri, makale yazım, istatistik eğitimi, Türkçe'nin doğru kullanımı-diksiyon eğitimleri, iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi kişisel gelişimlerinin de desteklenmesi sağlanabilir. Bir THD okulu kişisel eğitime yönelik olarak ayrılabilir.	Sunulara Web üzerinden kolay ulaşılabilir olması, yüz-yüze eğitimin olduğu okullara katılımın azalmasına neden olabilir.	- Okullarda birebir veya gruplar şeklinde pratik eğitimin artırılması, olgu tartışmalarının yapılması yüz-yüze eğitime ilgiyi arttırabilir - Okullara katılanlara sertifika/ CME vb kredi verilmesi katılımı arttırabilir
3- Verilen eğitimin etkinliğinin ölçülmesi: - Her yüz-yüze okul eğitimi bitiminde standartlara uygun ölçüm yapılması - On-line eğitim sonrasında canlı olarak test edilebilir. - Müfredatın çoğunluğu tamamlandığında, her öğrencinin başvurabileceği ve THD tarafından yapılmakta olan yeterlilik sınavı ile genel bir ölçme yapılabilir.	- Bu okullara devam etme, okul sonrası sınavlar ve yeterlilik sınavlarına katılma konusunda bir yaptırım söz konusu değildir. Okullara ve yeterlilik sınavına katılım tamamen keyfi olmaktadır.	- Hematoloji Bilim Dalı Başkanlarının hematoloji okullarına tam destek vermeleri sağlanmalı, bu konuda işbirliği istenmeli

Gündem Konusu 2: TÜRK HEMATOLOJİ AKADEMİSİ NASIL OLMALI?

Akademnin hedefi hematolojinin özel bir alanında ileri uzmanlık düzeyine sahip, uluslararası arenada Türkiye'yi temsil edebilecek fikir liderlerinin ve uzmanlarının yetiştirilmesidir. Akademi konularının seçiminde kişi akademnin amacına uygun olarak sadece tek bir akademiye kayıt olabilir.

HEDEFLER:

- 1) Akademi konuları ve işleyişinin belirlenmesi
- 2) Akademiye katılım kriterlerinin belirlenmesi

Öneri: THD üyesi olması şartı aranmalıdır.

Aşağıdaki maddeler göz önüne alınarak bir puanlama sistemi yapılabilir.

- *Konuya ilişkin çalışmaları*
- *Niyet mektubu*
- *Mentör tavsiye mektubu*
- *Yabancı dil durumu*
- *Yaş (gençlere öncelik tanınması)*
- *Düzenli katılıma söz vermesi*
- *Başvuru sırası*

Hedef: Hematoloji Uzmanlarının belli bir alanda ileri düzeyde uzmanlaşmasını sağlamak, bu alanda uluslararası tanınırlığı sağlamak, fikir liderleri geliştirmek

Başarı Ölçütü: Uluslararası bilim dünyasında tanınan hematologlar yetiştirmek, spesifik konularda yoğunlaşmış ve başarılı çalışmalar/yayınlar çıkaran merkezler kurmak.

Eylemler:

1- Akademi müfredatının geliştirilmesi	Risk/ler:	Risk Önlemleri
2- Akademiye katılım koşullarının belirlenmesi - Konuya ilişkin çalışmaları - Niyet mektubu - Mentör tavsiye mektubu - Yabancı dil durumu - Yaş (gençlere öncelik tanınması) - Düzenli katılıma söz vermesi - Başvuru sırası	Akademiye başlayan ve kendini bir konuda geliştirmek isteyen kişilerin mentörlük, alt yapı ve finans açısından desteğe ihtiyacı olabilir	- Mentörlük hizmeti verebilecek konu liderleri seçilebilir - Yurt-dışı merkezlerde eğitim/ laboratuvar yardımı gibi konularda destek olunabilir
3- Verilen eğitimin etkinliğinin ölçülmesi: Eğitim sonunda genel değerlendirme sınavı yapılır Adaylardan başlattığı veya başlatmayı düşündüğü proje ve çalışmalara ilişkin raporlar istenebilir	Adaylar eğitim süreci boyunca bilimsel proje hazırlama, yürütme ve finans açısından yeterli kaynağa veya motivasyona sahip olamayabilir	- Mentörlerle sık iletişim, proje toplantıları gibi adayların bilimsel çalışma açısından motivasyonunu arttıracak önlemler alınmalı

Gündem Konusu 3: ULUSAL KONGRELERİN VE YEREL TOPLANTILARIN EĞİTİMDEKİ YERİ

Ulusal kongrenin amaçları;

1. Hematoloji topluluğunun bir birlik oluşturmasını sağlamak
2. Sürekli eğitimi idame ettirmek
3. Bilginin (ulusal/uluslararası) son çalışmalar ışığında güncellenmesi
4. Ulusal klinik ve temel bilimlerin çalışmalarının sunulması
5. Endüstri ile buluşma
6. Sosyal paylaşım olarak özetlenebilir

Yukarıdaki amaçlar doğrultusunda öneriler:

1. Eğitim oturumları 'Educational session' düzenlenmesi, sayılarının artırılması
2. Bilimsel alt komite destekli ilgi çekici konuların tartışıldığı bilimsel oturumların 'Scientific Session' düzenlenmesi
3. Sözlü sunu oturumlarının daha genel ana başlıklar altında toplanarak katılımın artırılmasının ve tartışmaların sağlıklı olmasının sağlanması
4. Sözlü sunuların, e-poster sözlü sunular ile desteklenmesi
5. Genç hematologların biraraya gelerek çalışma toplantıları düzenlemelerinin sağlanması
6. Alanında uzman kişilerin (yabancı konuşmacıları ön planda olacak şekilde) bulunduğu 'uzmanına danış' 'meet the expert' toplantılarının düzenlenmesi
7. Kongrelerin devamlılığında önemli katkıları olan uydu sempozyumlarının belli bir sayıda ve objektif olması yolunda maksimum çabanın gösterilmesi (belki ileride yurt dışı kongrelerde örneklerini gördüğümüz hastalığa spesifik ürünlerin birlikte değerlendirildiği ortak sunumların düzenlenmesinin sağlanması)
8. CME/EHA ile kredilendirilen Ulusal Hematoloji Kongresi sonunda, kredilerin bireysel girişlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda kolaylaştırıcı teknik desteğin sağlanması

Eylemler:

1- 'Eğitim oturumları' başlığı altında toplantı grupları oluşturmak - Selim ve malign hematolojide konu grupları oluşturulmalı - Bu konuda deneyimli ve çalışmaları olan konuşmacılar seçilmeli - Tüm üyelerin devam edebileceği saatlerde olmalı	Risk/ler: - uydu konuları ile benzerlik gösterebilir	Risk Önlemleri - Yurt-dışı örneklerinde olduğu gibi 'Eğitim Oturumu' konuşmacılarının uydu programlarında yer almamasına dikkat edilmeli uydu programları bu bağlamda gerekir ise değiştirilmeli
2- 'Bilimsel Oturumlar' düzenlenmesi - Bilimsel alt komite destekli olmalı - İlgili çekici konuların tartışılması planlanmalı - Bu konuda yayınları olan veya deneyimi olan konuşmacılar seçilmeli	Risk/ler: - uydu konuları ile benzerlik gösterebilir	Risk Önlemleri Yurt-dışı örneklerinde olduğu gibi 'Eğitim Oturumu' konuşmacılarının uydu programlarında yer almamasına dikkat edilmeli uydu programları bu bağlamda gerekir ise değiştirilmeli
3- Sözlü sunu oturumlarının daha genel ana başlıklar altında toplanarak katılımın artırılmasının ve tartışmaların sağlıklı olmasının sağlanması	- Sözlü sunumlarda yeterince kıdemli üyenin yer almaması	- Sözlü sunumlarda oturum başkanlarının sayısının artırılması - Oturum başkanlarının 'oturum' konularında deneyimli kişilerden seçilmesi; oturum başkanlarının tartışma ortamı yaratmasının istenmesi - Yeterli tartışma zamanı planlanması
4- Sözlü sunuların, e-poster sözlü sunular ile desteklenmesi		
5- Genç hematologların bir araya gelerek çalışma toplantıları düzenlemelerinin sağlanması	- Eğer önceden programlı toplantılar şeklinde ayarlanmazsa katılım düşük olabilir	- Başlangıç olarak konu liderleri seçilmesi, konu liderlerinin yan dal uzmanlık öğrencileri ve genç uzmanlarla önceden iletişime geçmesi sağlanabilir - Toplantılar öğlen saatleri veya akşam yemek sonrası organize edilebilir - 'Temel bilimciler' ve 'Klinisyenler' bir araya getirilip öncelikle eldeki çalışma imkanlarının değerlendirileceği 'tanışma' toplantıları ile başlanabilir
6- Alanında uzman kişilerin (yabancı konuşmacıları ön planda olacak şekilde) bulunduğu 'uzmanına danış' toplantılarının düzenlenmesi	Özellikle yabancı konuşmacılar genellikle konuşmaları sonrasında kongre katılımcılarıyla bir araya gelememektedir	- Konusunda uzman kişilerle gerek kariyer geliştirme, gerekse bilimsel konuşmaların olabileceği oturumlar düzenlenebilir
7- Uydu sempozyumları	Kongre geliri amacıyla uydu sempozyumlarının sayısının artması ve uydu sempozyumlarında 'eğitim oturumu' konularının işlenmesi sakıncalı olabilir.	Uydu sempozyumlarının belli bir sayıda ve objektif olması yolunda maksimum çabanın gösterilmesi - Yurt dışı kongrelerde örneklerini gördüğümüz hastalığa spesifik ürünlerin birlikte değerlendirildiği ortak sunumların düzenlenmesinin sağlanması
8- CME/EHA ile kredilendirilen Ulusal Hematoloji Kongresi sonunda, kredilerin bireysel girişlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda kolaylaştırıcı teknik desteğin sağlanması		

SONUÇ

Tıp eğitimi usta çırak ilişkisi ile başlayarak, eğitmen odaklı eğitimden, hasta odaklı eğitime doğru yönelmiştir. Hematoloji ve hematoloji ile ilgili tüm branşlarda eğitimin ve bilimsel düzeyde hizmetin önderliğini yapan Türk Hematoloji Derneği, bu alanda yine bir ilki gerçekleştirerek, Türkiye de ilk kez Hematoloji Eğitimi Çalıştayı düzenlemiştir. Bu çalıştay tıp eğitiminde, temel, uzmanlık ve yan dal ihtisas dallarında dahil olmak üzere düzenlenen ilk eğitim çalıştayı olma özelliğini taşımaktadır. 2016 tarihinde Ankara da gerçekleştirilen eğitim çalıştayı bir tam gün sürmüş ve Türkiye'nin farklı illerinden gelen, kamu hastaneleri, vakıf, özel ve devlet üniversitelerini temsil eden hematologlar ile patoloji, genetik, fizyoloji başta olmak üzere hematoloji ile ilgili branşlardan meslektaşlarımızın katıldığı, bir çalıştay gerçekleştirilmiştir. Uzman hematolog ve akademisyen hematolog yetiştirmenin ayrıntıları irdelenirken, geçmişteki uygulamalar ile günümüzdeki uygulamalar karşılaştırılarak, gelecek için kapsamlı, ideal, bir hematoloji eğitim programı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla, öncelikle dernek üyelerimizden oluşan bir çalıştay grubu kurularak, çalıştay gününden aylar öncesinde, farklı konu başlıkları belirlenmiştir. Bu konular içerisinde, yedi farklı konu seçilerek, yedi farklı çalışma masası oluşturulmuştur. Her masada konu ile ilgili kıdemli öğretim üyesi bir başkan ve bir kişide başkan yardımcısı olarak seçilmiştir. THD resmi internet sayfası aracılığı ile eğitim çalıştayı konusunda dernek üyelerimiz bilgilendirilmiş ve gönüllülük esasına göre, dernek üyelerimizin tümünün çalışma masalarına dahil olmaları sağlanmıştır. Bu çalıştayda, Tıpta Uzmanlık Kurulu Müfredat oluşturma ve Standart Belirleme Sistemi (TUKMOS) Hematoloji Eğitimi Çekirdek Müfredatı ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmiştir. Ayrıca Avrupa Hematoloji Birliği (EHA) Hematoloji eğitim programında ayrıntılı bir şekilde gözden geçirilmiş ve Türkiye'deki Hematoloji eğitiminin farklı ülkelerdekilerle karşılaştırma imkanı sağlanmıştır. THD'nin 50.yılında düzenlenmiş olan bu ilk Hematoloji Eğitim Çalıştayı, sadece başlangıç olup, THD ni daha nice elli yıllara taşıyacak bir temel niteliğindedir. Emeği geçen tüm çalışanlara sonsuz teşekkürlerimizi sunarız.

- 1. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitiminde Hematoloji
- 2. Mezuniyet Sonrası Eğitim-Ana Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji Grubu
- 3. Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji-İç Hastalıkları Uzmanlık Alanı Grubu
- 4. Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı Grubu
- 5. Doçentlik Sınav Ölçütleri (Ana Dal ve Yan Dal Bilim Alanında) Grubu
- 6. Ulusal Kongre ve Yerel Toplantıların Eğitimdeki Yeri -Türk Hematoloji Okulu ve Akademisi Nasıl Olmalı, Akreditasyon Nasıl Olmalı? Daha Neler Yapılabilir? Grubu

1. Ulusal Hematoloji Eğitim Çalıştayı Analizi

1. Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitiminde Hematoloji

İlk olarak mezuniyet öncesi tıp eğitiminde hematolojinin yeri ulusal çekirdek eğitim programında (UÇEP) nasıl yer aldığını incelenmiş ve herhangi bir ekleme, çıkarma, düzeltmeye gerek olup olmadığına karar verilmiştir. UÇEP'te yer alan konular ve öğrenme düzeylerinin uygun olduğuna karar verilmiştir.

Öneriler

- UÇEP'te kardiyovasküler sistemde yer alan 'derin ven trombozu'nun hematopoetik sistem içinde de yer alması,
- Belirli merkezlerin deneyimli oldukları alanlarda genişletilmiş ÇEP olarak yeni başlıkların programlara eklenmesi,
- Dönem 6 (önhekimlik dönemi) için intörnlerin hasta izleme sürecine daha etkin katılmaları,
- Laboratuvar becerilerinde (*periferik yayma hazırlama ve değerlendirme ile kanama zamanı ölçümü yapma ve değerlendirme*) istenen düzeyde yetkinlik kazanılması için yeterince uygulama yapılması ve uygun ölçme-değerlendirme yöntemleriyle (nesnel yapılandırılmış klinik/uygulama sınavları-NYKS/NYUS-, sürekli/staj içi değerlendirme gibi) değerlendirilmesi,
- Aile Sağlığı Merkezlerinde bulunması gereken tıbbi malzemeler arasına mikroskopun eklenmesi,
- K-B-T-T kodları ile belirtilmiş ilgili konuların klinik stajlar öncesi dönemde uygulanan entegre modül/ komitelerde yer alması sağlanmalıdır.

Eylemler	Riskler	Risk Önlemleri
1. UÇEP'te kardiyovasküler sistemde yer alan 'derin ven trombozu'nun hematopoetik sistem içinde de yer alması	1. Tıp Dekanları Konseyine ileilmeyebilir 2. Tıp Dekanları Konseyi karar almayabilir	1. Tıp Dekanları Konseyine açıklama gönderilmeli
2. Belirli merkezlerin deneyimli oldukları alanların programlarına eklenmesi önerilir	1. Fakültelere iletilmede gecikme olabilir. 2. Fakültelerin uygulaması gerçekleştirilmeyebilir.	1. Fakültelere programlarının UÇEP kapsamı ile sınırlı olmadığı, eklemeler yapabilecekleri açıklanmalı
3. Dönem 6 (önhekimlik dönemi) için intörnlerin hasta izleme sürecine daha etkin katılmaları	1. İlgili Dekanlığın Eğitim Komisyonu/ Fakülte Kurulu kararları anabilim/bilim dalları tarafından uygulamayabilir.	1. Dernek tarafından Tıp Fakültesi Dekanlıklarına ve Dernek üyeleri aracılığıyla anabilim/bilim dallarına duyuru yapılabilir
4. Laboratuvar becerilerinin (periferik yayma hazırlama ve değerlendirme ile kanama zamanı ölçümü yapma ve değerlendirme) uygulanması ve uygun ölçme-değerlendirme yöntemleriyle değerlendirilmesi	1. Becerilerin uygulanması yetersiz olabilir 2. İlgili anabilim/bilim dallarının ölçme-değerlendirme yöntemleri uygun olmayabilir (yalnızca sözlü ve yazılı sınav yapılması gibi)	1. Uygun ölçme-değerlendirme yöntemleri konusunda bilgilendirme yapılabilir. Nesnel yapılandırılmış klinik sınav (NYKS) ve sürekli (staj süresince) değerlendirmenin nasıl uygulanabileceği açıklanabilir.
5. Aile Sağlığı Merkezlerinde bulunması gereken tıbbi malzemeler arasına mikroskopun eklenmesi için girişimlerde bulunulması	1. Bakanlığa başvuru yapılmayabilir. 2. Bakanlık başvuruyu dikkate almayabilir	1. Bakanlığa konunun önemi, hekimin/aile sağlığı merkezlerinin görevleri ile birlikte açıklanabilir.
6. K-B-T-T kodları ile tanımlanan ilgili konuların klinik stajlar öncesi dönemde uygulanan entegre modül/ komitelerde yer alması	1. Fakülteler/anabilim-bilim dalları uygulamayabilir.	1. Programda yer alabilecek konu önerileri gönderilebilir.
7. Klinik stajlar döneminde kan transfüzyonu ile ilgili konuların ve kan merkezi çalışması/işbirliği/ ziyaretinin klinik deneyimlerde yer alması	1. Anabilim/bilim dalları iş yoğunluğu gerekçesiyle uygulamayabilirler. 2. Kan merkezleri istekli olmayabilir	1. Kan merkezleri ile iletişim ve işbirliğinde öğrencilerin ve intörnlerin katkıda bulunarak sürece etkin katılmaları sağlanabilir.

2. Mezuniyet Sonrası Eğitim-Ana Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji Grubu

Görüş birliğine varılan konular/öneriler aşağıda özetlenmiştir:

1. İç Hastalıkları Uzmanlık Eğitimi içinde Hematoloji eğitimi mutlaka yer almalıdır.
2. Eğitim kurumunda Hematoloji Bölümü bulunmaması durumunda bu süre kurum dışı rotasyon şeklinde tamamlanmalıdır.
3. Hematoloji rotasyon süresi en az 2 ay servis, en az 1 ay poliklinikte ve en az 1 ay Laboratuvar ve/veya Kan Merkezi olmak üzere toplam en az 4 ay olmalıdır. Toplam süre içinde en az 1 hafta süre ile kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbi kuramsal/uygulamalı eğitimi olması önerilir.
4. Hematoloji rotasyonu öncesinde en az 6 aylık bir genel dahiliye servis deneyimi bulunması önerilir (ref: İç Hastalıkları Derneği Müfredatı)

3. Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji-İç Hastalıkları Uzmanlık Alanı Grubu

3.1 Hematoloji Yeterlilik Sınavı

Hedef: 2017 Sonuna kadar hematoloji son yıl yan dal uzmanlık öğrencilerinin ve hematoloji uzmanlarının merkezi yeterlilik sınavına katılmış olması.

Başarı Ölçütü: Yan Dal uzmanlık öğrencilerinin hepsinin bir yeterlilik sınavına kaydolmuş olması ve en az %75'inin en az bir kez sınavı almış olması.

Yeterlilik sınavının merkezi yapılma kararının Yönetim Kurulu tarafından alınması	Risk/ler: 1. Yönetim kurulunda ortak karar alınamayabilir 2. Yönetim kararı almakta gecikebilir	Risk Önlemleri: 1. Yönetim kurulu üyelerine ikna edici bir sunum yapılabilir ve farklı uygulama örnekleri verilebilir 2. Yeterlilik sınavı ile ilgili üyelerin çekinceleri araştırılabilir ve bu çekincelerin çözüm önerileri ile birlikte bir rapor hazırlanabilir
Gerekli altyapının hazırlanması - Soru Hazırlama Kılavuzunun Hazırlanması - Konulara göre sorulacak soru oranlarının belirlenmesi - Sınavlara klinik yaklaşımın da test edileceği uygulamalı bir 2. aşama eklenmesi - Yeterlik Sınavı'nda geçme sınırının belirlenmesi	1. Soru Hazırlama Kılavuzunun hazırlanması sırasında süreç uzayabilir. 2. Pratik sınavın alt yapısının hazırlanması gecikebilir. 3. Konulara göre sorulacak soru oranlarının belirlenmesi konusunda fikir birliği sağlanamayabilir. 4. Yeterlik Sınavı'nda geçme sınırının belirlenmesi konusunda fikir birliği sağlanamayabilir.	ÖSYM'nin soru hazırlama kılavuzu örnek alınarak kılavuz hazırlanabilir. Diğer yeterlilik sınavı örneklerinden faydalanılarak süreç hızlandırılabilir.
Pilot uygulamanın yapılması	Hematolojinin yoğun kongre, eğitim vs takvimi nedeniyle katılım da sıkıntı yaşanabilir.	Pilot uygulama bir Hematoloji Okulu sırasında yapılabilir.
Sınav sorularının hazırlanması	Alt komitelerden gelecek soruların iletilmesi gecikebilir.	Sorular Ağustos 2017'e kadar istenebilir ve Eylül 2017'ye kadar uzatma verilebilir.
Sınav uygulamalarının takviminin duyurulması - Türk Hematoloji Derneği'nin internet sayfasından duyuru yapılabilir.	Tüm adaylar duyurudan haberdar olmayabilir.	Dernek üyelerine aralıklı olarak gönderilecek maillerle duyurunun herkese ulaşması sağlanabilir.
Alt yapıya uygun sayıda katılımcı listelerinin oluşturulması	Pratik sınav için katılımcı sayısı bir seansta yapılamayacak kadar çok olabilir.	Katılımcı sayısına göre sınavın kaç seansta yapılacağını belirlenmesi
Sınav uygulamalarının yapılması	Hazırlık aşamasında bir aksaklık sonucu uygulama gecikebilir.	Yeterlilik Sınav komisyon üyelerinin düzenli aralıklarla toplanarak işleyişin zaman çizelgesine uygunluğunun denetlenmesi sağlanabilir.

3.2 Hematoloji Eğitiminde Rotasyonlar

Hedef: Hematoloji eğitim müfredatında belirtildiği gibi hematoloji uzmanlık eğitimi veren ancak hemopoietik kök hücre nakli uygulanmayan merkezlerde eğitim gören yan dal asistanları için otolog ve allojenik kök hücre nakli yapan ve aynı zamanda hematoloji eğitimi de veren bir merkezde en az 3 ay süreyle (Sadece otolog kök hücre nakli yapılan bir merkezde eğitim alan hematoloji uzmanlık öğrencisi için allojenik nakil de yapılan bir merkezde en az 2 ay süreyle) rotasyona gitmelerinin 2019 sonunda başlar duruma gelmesi

Başarı Ölçütü: 2019 sonunda nakil yapılmayan merkezlerde eğitim alan son yıl yan dal asistanlarının %50'sinin rotasyona başlaması

Eylemler:

1. Rotasyon ölçütlerinin tüm merkezlere iletilmesi	Riskler:	Risk Önlemleri:
2. Hematoloji yan dal eğitimi veren hangi merkezlerin rotasyon için yandal uzmanlık öğrencisinin kabul edeceğinin belirlenmesi	Rotasyon kabul edecek merkez aynı şehirde olmayabilir	Yandal uzmanlık öğrencisinin çalıştığı kurum tarafından konaklamanın sağlanması
3. Merkezlerin eğitim planlarını hazırlaması		
4. Rotasyona gidecek olan yandal uzmanlık öğrencilerinin belirlenmesi	Yeterli yandal uzmanlık öğrencisi olmayan kliniklerin rotasyona eleman göndermemesi	Karşılıklı rotasyonla eleman ihtiyacı giderilebilir ve tecrübe paylaşımı sağlanabilir
5. Rotasyon uygulamalarının başlaması		

3.3 Hematoloji Eğitiminde Sertifikasyon

A. Hedef/ler; Yandal eğitim süresince sertifika eğitimi verilecek konularda hematoloji yan dal asistanların eğitiminin yeterli ölçüde yapılması ve böylelikle mezuniyet sonrasında ayrıca bir sertifikasyon programına gerek kalmaması.

B. Riskler; Ülkemizde hematoloji alanında; kan bankacılığı ve transfüzyon tıbbı ile aferez konularında sertifika programları yapılmaktadır. Sertifika eğitimi veren eğitimcilerin bu sertifika programına katılıp katılmadığı veya bu konuda ne kadar deneyimli olduklarının ayrıntılı değerlendirmesi yapılmamaktadır.

C. Risk Önlemleri; Eğer sertifika programı düzenlenecekse bunun dernek kontrolünde yapılması ve konusunda uzman kişilerce eğitimlerinin verilmesi.

D. Öneriler; Yandal eğitimi sonrası ayrıca bir sertifikasyon programına gerek olmamakla beraber eğer böyle bir program Tıpta Uzmanlık Kurulu, Yüksek Öğretim Kurulu veya Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenecekse Türk Hematoloji Derneği ile iş birliği içinde bulunarak yapılması önerilir.

3.4 Mezuniyet Sonrası Eğitime THD Katkısı Nasıl Olmalı?

Türk Hematoloji Derneği'nin mezuniyet sonrası eğitim adına faaliyet gösterdiği kurslar, sempozyumlar, kongreler, yurt dışı eğitim bursları yanında Türk Hematoloji Okulu 2008'den beri programına devam etmektedir. THD'nin eğitime olan desteği ve tüm yurttaki hematoloji eğitimi alan uzmanlara yüksek düzeyde, kaliteli ve standart bir yan dal uzmanlık eğitimi vermek adına başlatılan THO çok önemli ve taktire şayan bir uygulamadır. THD'nin hematoloji eğitimine verdiği desteğin daha nasıl geliştirilebileceği konusu üzerinde tartışılmış ve aşağıdaki saptamalar ve sonrasında önerilerde bulunulmuştur.

THD'nin, THO ile hematoloji eğitimine katkısını değerlendirebilmek için THO'da gerçekleşmiş eğitim programları incelenmiştir. 2008-2016 arasında her 3 yılda bir olmak üzere toplam 2 dönem THO programı tamamlandığı, 3. dönemin devam etmekte olduğu görüldü.

1. Türk Hematoloji Okullarında içerik bakımından standart sağlanmaya çalışıldığı, yine de bazı konu başlıklarında yığılma olduğu veya hemopoietik kök hücre nakli ve aferez gibi ileriki yıllara bırakılması gerekli konuların dönemin başında yer alabildiği görüldü.
2. Bizler her ne kadar 3 yıllık programlar hazırlayıp 3 yılda bir mezun versek de, genellikle her yıl Hematoloji yan dal asistanı göreve başlamakta ve THO'nun 3. Yılına asistanlığının ilk yılı denk gelebilmektedir. Sonuçta asistanların yalnızca üçte biri yıllara göre ayarlanmış uygun sıralı kurs programını alabilmektedir.

3. Hematoloji yan dal eğitimine devam eden veya son 3 yıl içinde Hematoloji Uzmanı olan kişiler seçilerek THO'nun Hematoloji eğitimine katkısı anket yoluyla da sorgulandı. Anketten elde edilen veriler ve görüşler aşağıdaki gibidir.

Anketin 190 kişiye ulaştığı ve yalnızca 21 kişi tarafından cevaplandırıldığı saptandı.

5 katılımcı 1. Yıl içinde 6 katılımcı 2. Yıl içinde 10 katılımcı 3. Yıl içinde

- Katılımcıların %25'i asistan karnesi doldurmakta
- 6 katılımcı hiçbir THO toplantısına katılmamış (2'si henüz yeni başlamış)
- THO kurslarına katılım sayısı oldukça heterojen (0-12)
- %40'ı THO'na katılım zorluğu yaşıyor: Klinik yoğunluk, asistan sayı az, icaplar nedeni ile şehir dışı çıkışı zor, ulaşım zor
- %90'ı Hematoloji eğitiminde THO'dan yararlanmakta olduğunu düşünüyor
- THO öğrencilerinin eğitimdeki verimini artırmaya yönelik önerileri:
 - Sunumların paylaşılması
 - Toplantı sıklığının artırılması
 - Morfolojiye ağırlık verilmesi
 - Alanında tecrübeli ve ders anlatmaya gönüllü hocalara yer verilmesi
 - İnteraktif dersler
 - Farklı ekollerden hocalara yer verilmesi
 - Olgular ile derslerin anlatılması
 - Aşırı yoğun programlar dikkati azaltıyor
 - THO öğrencilerinin önceden hazırlık yaptığı yarışma, tartışma veya workshop, vaka sunumu gibi interaktif program, yan dal asistanı çalışma grupları yapılması, klinik araştırma planlanması
 - Eğitimlerin Ankara, İstanbul gibi büyük merkezlerde yapılması ile aktarmalı ulaşım zorluğu yaşanmaması

Ankete katılımın belki de sınırlı zaman ayrılması nedeniyle oldukça düşük olduğu, buna karşın bazı konularda yol gösterici olabildiği görüldü.

HEDEFLER, RİSKLER, ÖNERİLER

Hematoloji yan dal asistanları için: Hedef kitlemizin öncelikleri arasında hematoloji eğitiminin yer almasını sağlamalıdır. Öncelikle farkındalık ve katılımın artırılması sağlanmalıdır. THO derslerinin tamamının kredilendirilmesi ve yeterli krediye ulaşanların mezun edilip yeterlilik sınavına alınması bir yöntem olabilir. Ayrıca 1. Sınıf, 2. Sınıf ve 3. Sınıf yapıp ders programları ve takvimleri ayrı ayrı yapılabilir. Böylelikle derslerdeki bütünlük her öğrenci için korunabilir. Her sınıfın farklı ajanda ile toplanmasıyla da kliniklerindeki iş yükü paylaşılıp katılım artırılabilir.

Hedefler 1. Tüm THO derslerinin kredilendirilmesi 2. THO sınıflarının 1. Yıl, 2. Yıl ve 3. Yıl olarak ayrılması; her sınıfa her yıl ders programı açılması 3. Her sınıfın toplantı takvimin farklı olması	Risk/ler: 1. Ders programı hazırlanması hedef tarihe yetişmeyebilir 2. Derslere katılım hemen hemen eksiksiz sağlanamayabilir 3. Her sınıfa ayrı program ve ayrı toplantı takvimi ile THO maliyeti artabilir 4. THD eğiticilerinin iş yükü 3 kat artacaktır	Risk Önlemleri: 1. Her sınıf için koordinatörler belirlenip hızla uygulamaya konulabilir 2. Derslerin kredilendirildiği ve belli krediyi tamamlayan yan dal öğrencilerinin yeterlilik sınavına girebileceği veya yurt dışı burslardan yararlanabileceği duyurularak katılım eksiksiz sağlanabilir. 3. THO dersleri maliyeti daha düşük ulaşımı daha kolay yerlerde yapılabilir. 4. THD'nin öncelikleri arasında eğitim yer almaktadır. Bu konuda gönüllü üyelere öncelik verilebilir.
4. Gerekli altyapının hazırlanması		
5. Pilot uygulamanın yapılması		

1. HEDEF: Nisan 2015 tarihinde yayınlanan Hematoloji yan dal eğitim müfredatına uygun olacak şekilde tüm hematoloji merkezlerinde eğitimin standart olması ve hematoloji asistan karne uygulamasının rutinde kullanılır hale gelmesini sağlamak

ÇEKİNCE: Bu eğitim müfredatı kapsamında olan tüm konuların ilgili klinikteki öğretim üyelerince verilmesinin mümkün olamayacağı durumlarda yan dal asistanlarının selim, habis hematoloji ve hemopoietik kök hücre nakli ile ilgili olarak bu konuda gelişmiş bir merkeze rotasyona gitmeleri gönderen kliniklerin rutin işleyişlerinde kesintiye sebep olabilir.

ÖNERİ: Yan dal asistanlarına sadece ilgili kliniklerin öğretim üyeleri tarafından eğitim verilme gerekliliği yoktur. Bu konu asistanların katıldıkları toplantılar, kongrelerde aldıkları belgelerle de kanıtlanabilir.

Yan dal asistan sayısının artırılması rotasyona yollayan kliniklerin rutin işleyişinin engellenmesine yardımcı olabilir.

2. HEDEF: Eupoean Hematology Association'nın önemli bir projesi olan H-net masterclass THD tarafından da daha özgül konular üzerinde (Örn; Lenfoma ve Hemofili) başlamış ve başarılı şekilde yürütülmektedir. Bu projede 1 'mentor' ve 5-6 'mentee' den oluşan gruplar her hafta internet üzerinden gelen vakalar üzerinde yorum yapmaktadır. Bu uygulamanın benzeri Türkiye şartlarında başka konularda da yapılabilir. Her sene 5-6 grup oluşturulabilir ve yıl boyu bu program devam edebilir.

ÇEKİNCE: Bu programa uygun vaka hazırlayacak ve 'mentor' eğitimi verilmesi konusunda yardımcı olacak yeterli sayıda gönüllü bulunamaması söz konusu olabilir.

ÖNERİ: Belirli konularda hasta izlemi anlamında öne çıkan kliniklerden olan öğretim üyelerinden, her sene değişmek suretiyle destek istenebilir.

Böylece daha geniş bir bakış açısı sağlanmış olur ve hematoloji uzman adayları hem farklı kliniklerin yaklaşımını görme, hem de olgular ile ilgili daha fazla bilgi edinip okuma fırsatı bulacaklardır.

3. HEDEF: EHA tarafından gerçekleştirilen 'learningcenter' da bulunduğu gibi literatür bilgileri THD tarafından tüm üyelere iletilmekte ve heyecanla takip edilmektedir. Kongre slaytları veya ASH tarafından da yapıldığı şekilde olgu sunumları eklenebilir. Bu olguların veya küçük ara sınavların cevaplanması CME kredisi elde edilmesi için kullanılabilirse katılım artışı da sağlanabilir. Yine morfoloji ile ilgili ilginç olgular da bu siteye yüklenebilir.

ÇEKİNCE: Kongre konuşmacıları tarafından slaytlarının kullanılmasının istenmeme olasılığı olabilir.

ÖNERİ: Bu yolla yan dal asistanlarının hem eğitim alma hem de sunum teknikleri konusunda bilgi sahibi olma şansları olacaktır. Morfoloji ile atlas bilgisi yerine klinikle birleştirilmiş vakalar şeklinde sunulması faydalı olabilir.

3.5. Hematoloji Eğitiminin ulusal standardizasyonu ve akreditasyonu için neler yapılabilir?

HEDEFLER:

1. 2019 yılı Eylül ayına kadar alt komisyon kuruluşlarının tamamlanması
2. 2019-2020 yılında ilk hematoloji merkezi mezuniyet sonrası eğitim kapsamında çalışma ortamında denetlemesi yapılması
3. 2019 yılında ilk defa bir hematoloji kliniğinin eğitim akreditasyonunu gerçekleştirmek.

ÖNERİLER:

1. Türk Hematoloji Derneği bünyesinde yer alan çalışma kurullarından “yeterlilik kurulu” içinde
 - a. Mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu kurulması,
 - b. Sınav komisyonu kurulması,
 - c. Akreditasyon komisyonu kurulması

2. Yeterlilik kurulu ve komisyonların çalışma yönergesi oluşturulması,

3. Yeterlilik sınavı uygulamasına geçilmesi ve uygulama esaslarının belirlenmesi*

***Yeterlilik sınavı ile ilgili ayrı bir konu başlığı olması nedeni ile hedef ve eylem planı içinde yer verilmemiştir.**

EYLEMLER

Komisyonların (mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu, sınav komisyonu, akreditasyon komisyonu) kurulması	1. Yönetim kurulunda ortak karar alınamayabilir 2. Yeterli sayıda katılımcı olmayabilir.	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi 2. Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyonların (mezuniyet sonrası eğitim değerlendirme komisyonu, sınav komisyonu, akreditasyon komisyonu) kurulması	Komisyon görüş farklılıkları oluşması ve yönetimce kabul edilmemesi	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi 2. Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyon çalışma yönergelerinin hazırlanması	Katılımın sağlanamaması	Katılımın öneminin vurgulanması
Komisyon kuruluş ve çalışma esaslarının ilanı		
TUK'dan hematoloji servis ve poliklinik akreditasyonu teorik ve pratik destek hizmeti için danışmanlık alınması	Komisyon görüş farklılıkları oluşması ve yönetimce kabul edilmemesi	1. Yönetim kurulu üyelerine sunum, itiraz noktalarının tespiti ve düzeltilmesi
3 farklı merkezde pilot akreditasyon denemesi yapılması	Merkezlerin tespit edilememesi	1. THD yönetim kurulu desteği 2. Sağlık Bakanlığı desteği sağlanması
Akreditasyon başvurularının kabulü	Zorunlu olmaması nedeni ile başvuru olmaması	1. THD yönetim kurulu desteği 2. Sağlık Bakanlığı desteği sağlanması

4. Mezuniyet Sonrası Eğitim- Yan Dal Uzmanlık Eğitiminde Hematoloji; Pediatri Uzmanlık Alanı Grubu

4.1. Hedef: Çocuk hematoloji ve onkolojisi bilim dalının tekrar iki ayrı bilim dalı olması konusunda çalışmalar yapmak.

Başarı Ölçütü: Olumsuzlukların ortaya konması ve pediatrik hematolojinin yeniden ayrı bilim dalı olmasının sağlanması

Eylemler:

Yan dal uzmanlarından mezuniyet sonrası deneyimleri ile ilgili geri bildirim alınması veya anket yapılması	Risk/ler: Katılımın az olması.	Risk Önlemleri: - Tüm yan dal uzmanlarının e-posta adreslerini elde etmek - Hatırlatıcı e-postalar göndermek - Anket/geribildirim online ve kolay uygulanabilir olması.
Geri bildirim veya anketin değerlendirilmesi	Katılımın yetersizliği	Anketlerin çok kişiye ulaştırılması
Yıllara göre yan dal uzmanı olan hekimlerin sayısının öğrenilmesi	Güvenli veriye ulaşamamak	Verilerin yetkin kaynaktan alınması

4.2. Hedef: TUKMOS Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi Uzmanlık Eğitimi Çekirdek Müfredatı güncellenmesi; tezin yeniden zorunlu hale getirilmesi

Başarı Ölçütü: Rotasyonların güncellenmesi, zorunlu hale getirilmesi, klinik ve girişimsel yetkinliklerin yeniden tanımlanması, tezin zorunlu hale getirilmesi

Eylemler:

Rotasyonların zorunlu hale getirilmesi, net yapılma zamanlarının belirtilmesi.	Risk/ler: Mevcut müfredat	Risk Önlemleri: TUKMOS'u bilgilendirmek
Rotasyon sürelerinin aşağıdaki gibi yeniden düzenlenmesi: Kök hücre nakli: 6 hafta Doku tiplendirme: 1 hafta Hemostaz lab: 1 hafta Akım sitometrisi: 1 hafta Kan bankası: 1 hafta Aferez: 1 hafta Patoloji: 1 hafta Radyasyon onkolojisi: 1 hafta Sitogenetik lab.: 1 hafta Toplam 14 hafta	Onkoloji bilim dalı ile hemfikir olunamayabilir.	TPOG ile ortak toplantı yapılması
Laboratuvar rotasyonunun ilk yılda, kök hücre nakli rotasyonunun 1. yıldan sonra yapılması şeklinde düzenleme yapılması	Onkoloji bilim dalı ile hemfikir olunamayabilir.	TPOG ile ortak toplantı yapılması
Her bir rotasyondan beklenenleri başlıklar şeklinde belirlemek	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi
Klinik ve girişimsel uygulamaların değerlendirilmesinin detaylı olarak incelenmesi ve önerilerin alınması	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi
Yan dal uzmanlık tezinin yeniden zorunlu olması	TUK, mevcut durum	Dernekçe nedenler TUK'a iletebilir.
Şu anda öneri halinde olan eğitici standartlarını yasal hale getirmek. - En az 2 eğitici (en az doçent düzeyinde öğretim üyesi veya eğitim sorumlusu)	Mevcut çekirdek müfredat	TUKMOS'a bilgi verilmesi

Öneriler:

- **Rotasyonlar için belirtilen süreler en az süreler, isteyen merkezler daha uzun süre de gönderebilir.**
- **Erişkin hematoloji, erişkin onkoloji ve nükleer tip rotasyonları da birer hafta eklenebilir.**

4.3. Çocuk Hematoloji Müfredatının Standart Hale Getirilmesi

Hedef: Müfredatın standart hale getirilmesi

- o Selim ve habis hastalıklar, transfüzyon, kan bankacılığı, etik, yayın yapma, psikososyal konular
- o İletişim becerileri (kötü haber verme dahil)
- o Kemoterapi ve yeni ajanların farmakolojisi, dozları, yan etkileri, ilaç etkileşimleri
- o Ağrı kontrolü
- o Destek bakım
- o Endikasyon dışı ilaç onayı başvurusu yapma, yurtdışı ilaç raporu yazma, sağlık kurulu raporu verme gibi dokümantasyon yetilerini kazanma
- o Laboratuvar istemi yaparken formun doğru doldurulması yetisinin kazanma.

Başarı Ölçütü: Standart müfredatın tüm ilgili yandal uzmanlarına uygulanması

Eylemler:

Hematoloji eğitimi için (yan dal uzmanlık öğrencisinin dosyasında kalmak üzere) EHA'nın 2011 erişkin hematoloji yan dal eğitim pasaportunun ve konu listesinin pedyatriye uyarlanma açısından incelenmesi	Risk/ler: - Konuların erişkin/çocuk açısından farklılığı - Onkoloji başlıklarının eklenmesi	Risk Önlemleri: Konuların pedyatrik hematoloji-onkolojiye uygun hale getirilmesi
Yan dal uzmanlık öğrencisinin ne öğrenmesi gerektiğini gösteren konu başlıklarının: - Dosyasına konması - Webe konması	Uygulama her merkezde aynı olmayabilir.	TPHD aracılığı ile uzmanlara, BD başkanlıklarına duyurulması

4.4. Ölçme ve değerlendirme

- Mevcut durumda yan dal uzmanlık öğrencisinin klinik ve uygulamalarına göre kanaate göre ve uzmanlık sınavı ile değerlendirme yapılıyor.
- Yeterlilik sınavı zorunlu değil.

Hedef: Pedyatrik hematoloji onkoloji yandal uzmanlık eğitiminde ölçme ve değerlendirmenin standart hale getirilmesi

Başarı Ölçütü: Tüm merkezlerdeki uzmanların benzer eğitim ve yetkinlikte olmasının sağlanması

Eylemler:

Ortak bir pedyatrik hematoloji-onkoloji yandal uzmanlık karnesinin hazırlanması	Risk/ler: Merkezlerdeki farklılıklar	Risk Önlemleri: TPHD aracılığı ile duyurulması, bilgi verilmesi
Müfredatın standart hale getirilmesi	Risk/ler: Merkezlerdeki farklılıklar	Risk Önlemleri: TPHD aracılığı ile duyurulması, bilgi verilmesi
Yeterlilik sınavının uygulanması	Zorunlu olmaması	Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi

Öneriler:

- **Karnenin düzenli işlenmesi, tespiti ve tescili (Danışman öğretim üyesinin 6/12 ayda bir karneyle durum değerlendirmesi yapması).**
- **Uzmanlık sınavı öncesi karnenin kontrol edilmesi.**
- **Uzmanlık sınavına girmeden derneğin yeterlik sınavına girmesi önerilebilir.**
- **Yan dal uzmanlık öğrencisi yan dal eğitimini ve eğiticilerin kalitesini değerlendirmesi için geri bildirimlerin alınması.**

4.5. Çocuk Hematolojisi ve Onkolojisi Yandal Uzmanlık Karnesi

- Mevcut durumdaki standart, tüm uygulamaların eklenmiş olduğu bir yandal uzmanlık karnesi bulunmamaktadır.

Hedef: TUKMOS ÇOCUK HEMATOLOJİSİ VE ONKOLOJİSİ çekirdek müfredatına uygun, standart bir yandal uzmanlık karnesinin hazırlanması.

Başarı Ölçütü: Karnenin standart uygulanabilir olması

Eylemler:

TUKMOS çekirdek müfredatına uygun, standart bir yandal uzmanlık karnesinin hazırlanması.	Risk/ler: - Merkezlerdeki fiziksel kapasite/uygulama farklılıkları - TPOG görüşünde farklılıklar	Risk Önlemleri: - TPHD aracılığı ile standart karne uygulamasının duyurulması ve yaygınlaştırılması - TPOG görüşünün alınması
--	--	---

4.6. THD ve TPHD'nin Eğitime Katkısı

Mevcut durumda THD ve TPHD okullar, kurslar, seminerler, kongreler, online eğitimler ile eğitime katkıda bulunuyor.

Hedef: Hematoloji eğitimine olumlu katkıda bulunmak

Başarı Ölçütü: Yandal uzmanlarının güncel, benzer nitelikte bilgi, yetki ve becerilerle donatılması

Eylemler:

TUKMOS'a uygun, standart bir yandal uzmanlık karnesinin hazırlanması.	Risk/ler: Merkezlerdeki farklılıklar	Risk Önlemleri: THD, TPHD aracılığı ile duyurulması, bilgi verilmesi
Yeterlik sınavı hazırlanması	Zorunlu olmaması	Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi
Standart onam formlarının hazırlanması	Hazırlama ve erişme zorlukları	Hukuki görüş de alınarak onam formlarının derneklerce hazırlanması ve dernek web sayfalarına konması
YDUÖ eğitimde nereden faydalanabilir, bunların açık olarak dernek sayfalarında yer alması ve link verilmesi. (Örnek: EHA learning center, TIF web adresi, WFH/hemofili, "how i treat..." listesi, THD/TPHD dergi ve kitapları, rehberler, EBMT ve ASH gibi derneklerin eğitim slaytları) - YDUÖ'lerinin projelere, alt çalışma gruplarına katılımlarını sağlamak	Telif hakkı problemi YDUÖ ve danışman öğretim üyesinin istekliliği	- Web adresinde ilgili linkler verilebilir. - Derneklerin eğitim materyalleri web adresine konabilir. Projelerin duyurulması, çalışmalara katılımın artırılması, burs verilmesi

Öneriler:

- **Ana kongrelerin highlightları yapılması.**
- **Yandal uzmanlarının eğitimlere daha aktif katılımının desteklenmesi.**
- **TPHD tarafından ayda 1 bir hematoloji kliniğinde istekli öğretim üyesi ile uygulama eğitimi yapılması (ör. mikroskopta morfoloji).**
 - **Kongre/sempozyum sırasında uygulama, uzmana danışalim sayısının artırılması, klinik tanı/tedavi yetilerini geliştirici uygulamalı çalıştaylar yapılması.**
 - **Yandal uzmanlarının bilimsel toplantılarda sürece daha çok katılması, örneğin olgu sunması (poster ve sözel bildiri dışında).**
- **Akademik anlamda gelişmelerine katkıda bulunmak için yurtiçi ve yurtdışı projelere ve toplantılara katılımlarının burslar ile desteklenmesi ve bu desteklerin çıktılarının takip edilmesi.**
- **Projelere katkı yapılması.**
- **Rotasyonlara yardımcı olunması: Kendi merkezinde yeterli eğitim verebilecek nitelikte rotasyon yapabileceği birimlerin olmaması durumunda gidilebilecek referans merkezlerin listelenmesi ve ihtiyacı olanlara bütçe sağlanması.**

- **Yeni tanı ve tedavilerin yakından takibi ve bilgilerin güncellenmesi için dernek websitesinden ulaşılabilecek ve gerektiğinde belirli aralıklarla yenilenen sürekli eğitim modüllerin hazırlanması.**
- **Websitesinde sorunlu hastaların danışıldığı ve o konudaki yetkin bir uzman tarafından gecikmeden yanıtladığı bir uzmanına sor köşesi eklenmesi ya da blog açılıp sorunlu hasta örneklerinin tartışılması.**
 - **Kitap ve süreli yayınların dernek web sayfalarında bulunması.**
- **Mezuniyet sonrası eğitimin devamının sağlanması.**
 - **Yan dal uzmanının e-posta adresinin hemen listeye eklenmesi.**
 - **Burs verilmesi.**
- **Eğitimde akreditasyon alt komitesi ile işbirliği yapılması.**

4.7. Ulusal Standardizasyon

Hedef: Pediatrik hematoloji-onkoloji eğitiminin her merkezde benzer verilmesinin sağlanması

Başarı Ölçütü: Uzmanlık bilgi, yetki ve becerilerinin en üst düzeyde kazandırılması

Eylemler:

Ölçme/değerlendirme standardizasyonu - Standart yeterlik sınavının dernekçe yapılması. - Yeterliklerin anketlerle değerlendirilmesi. Yandal uzmanlık öğrenci karnesinin doldurulması 1.Rotasyonların yapılması 2.Sürekli eğitim ve araştırmaların özendirilmesi	Risk/ler: Zorunlu olmaması Standart karne uygulamasının olmaması Zorunlu olmaması YDUÖ ve danışman öğretim üyesine bırakılması	Risk Önlemleri: Uzmanlığın değerlendirilmesinde zorunlu hale getirilmesi Derneklerce standart karne hazırlanması ve merkezlere duyurulması, sürdürülebilirliğinin sağlanması Zorunlu olması, gerekiyorsa farklı merkezlerde yaptırılabilmesi, içeriklerinin belirlenmesi Eğitime katılmanın özendirilmesi, tezin yeniden zorunlu hale getirilmesi, projelerde YDUÖ'lerinin yer almasının sağlanması
--	--	---

Öneriler:

- **Eğitim kurumlarının işbirliği, rotasyon yerlerinin ve içeriklerinin belirlenmesi, protokol yapılması, derneklerin buna destek vermesi.**
- **Az sayıda hastası olan kliniklerin bu konuda yeterli olan merkezlerle anlaşması.**
- **Eğitimin kongre/sempozyumlarda tartışılması.**
- **Gerekli merkezlerde alt yapının desteklenmesi.**
- **Dernek sitelerinin standart eğitim açısından yukarıda belirtildiği şekilde yapılandırılması.**

5. Doçentlik Sınav Ölçütleri (Ana Dal ve Yan Dal Bilim Alanında) Grubu

Hedef: Nisan 2019 tarihi itibarıyla geçerli olmak üzere, hematoloji alanında yapılacak olan doçentlik sınavlarında ilke ve standartların belirlenmesi

Hedef ilişkili Riskler:

1. Alınan kararlar her ne kadar tavsiye niteliğinde ise de, sınavlarda belirli bir standardın yakalanması hedeflendiğinden bu kararlara uyumun yüksek olması beklenmektedir. Ancak bu kararların bazıları ya da tümü geniş kabul görmeyebilir.

Hedef ilişkili Risklerin Önlenmesi:

1. Tavsiye kurulunun önerileri ve bu önerilere ek veya alternatif olabilecek fikirler, Türk Hematoloji Derneği üyelerine duyurularak görüş alınabilir ve son taslağın geniş katılımlı uzlaşısı ile şekillendirilmesi sağlanabilir.

Başarı Ölçütleri:

1. Tavsiye kurulunca alınan kararlar üzerinde geniş tabanlı bir uzlaşının sağlanması
2. Hedeflenen tarihten itibaren yapılacak sınavlarda, jüri kararlarının, tavsiye kararlarına uygun alınıyor olması

Eylemler

Adayların "board" sınavını almaları önerilir. Sınav puanı 70 ve üzerinde olmalıdır. Bu sınavdaki sorular görüntü/morfoloji ve olgu sunumlarını da içermelidir	Risk/ler: "Board" sınav sisteminin nasıl olacağı, sınavın kaç soru içereceği, bilgisayar tabanlı/kağıt-kalem usulü olup olmayacağı gibi hususlar iyi belirlenmeli. Sınav kalitesinin düşük olması eylemin hedefe ulaşmasını engeller. Herkesin başarılı olacağı bir sınav, bu eylemi anlamsız kılar	Risk Önlemleri: Sınav mümkün olduğunca çok soru içermelidir. Soru sayısının artması, rastlantısal başarı oranını azaltır. Uluslararası saygın tıp sınavları (MRCP-Birleşik Krallık, USMLE-Amerika Birleşik Devletleri, MCCEE-Kanada) 270-350 soru içermekte, sınavlar bilgisayar ya da kağıt-kalem tabanlı olabilmekte, yanlış yanıtların doğruları silmesi uygulanmamaktadır. Uygun ve adil bir sınav sistemi, riski büyük oranda azaltacaktır. Sınav sistemi Ekim 2017'ye kadar hazır olmalıdır.
Hematoloji Uzmanlığını aldıktan, en az 3 yıl sonra doçentliğe başvuru önerilir. Ana daldan başvuru için bu süre en az 5 yıl olmalıdır	Özel bir risk taşımaz	
Adayın en az 1 eğitim yılı lisans ve/veya lisansüstü eğitim vermesi önerilir	Özel bir risk taşımaz, mevcut kuralların genişletilmiş halidir.	
"Board" sınavına girmemiş adaylar için, sözlü sınav görüntülü/morfoloji sorusu ve transfüzyon tıbbı/kan bankacılığı ve laboratuvar hematoloji sorularını içermelidir	Tavsiye niteliğindedir, risk teşkil etmez	
Başvuruya temel olan ve jürinin o sırada belirleyeceği ve ilk isim olduğu bir araştırma makalesinin aday tarafından tartışılması önerilir	Tüm jüriler tarafından uygulanmayabilir	Bu kriterin, yayınlarda fabrikasyon, duplikasyon, yanıltma, intihal sıklığının ve ihtimalinin ortadan kaldırılmasına yönelik eklendiği belirtilmelidir.
En az doçentlik ölçütlerini karşılayan yayınlar, hematoloji ilgi alanı olan dergilerde yayımlanmış olmalıdır. Bu yayınların en az biri "etki faktör"ü en az 1 olan dergide olmak üzere, dosyadaki tüm yayınların impact faktörleri toplamı en az 10 olmalı	Özel bir risk taşımaz	
ULAKBİM dizininde yer alan dergilerde en az biri ilk isim olmak üzere en az 3 makale yayımlanmış olmalıdır. (Yurt dışında çalışan ancak Türkiye'de doçentlik sınavına girecek adaylar için bu koşul aranmayabilir. Bu durumda adayın "h indeksi"nin en az 3 olması aranır.)"	Risk teşkil etmez	
Adayın, SCI ve SCI-E tarafından taranan dergilerde editör yardımcılığı yapması, birinci isim SCI makalesi yerine değerlendirilir.	Risk teşkil etmez	
Adayın yapmış olduğu yayınlara en az 10 atıf yapılmış olmalı	Risk teşkil etmez	Bu kriterin eklenmesinin kaliteyi artırmaya yönelik olduğu, öğretim elemanı açığı bulunan kurumlarda ise bu kriterin yumuşatılabileceği belirtilebilir.

6. Ulusal Kongre ve Yerel Toplantıların Eğitimdeki Yeri -Türk Hematoloji Okulu ve Akademisi Nasıl Olmalı, Akreditasyon Nasıl Olmalı? Daha Neler Yapılabilir? Grubu

6.1. Türk Hematoloji Okulu Nasıl Olmalı?

Türk Hematoloji Okulunun amacı, değişik kurumlarda 'Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Eğitimi' alan 'İç Hastalıkları' ve 'Pediatri' uzmanlarının standart, çağdaş ve etkin bir eğitim almasını sağlamaktır.

HEDEFLER:

- Hematoloji Okullarının içeriğini zenginleştirmek ve eğitim perspektiflerini geliştirmek için bir 'Müfredat Kurulu' oluşturulması uygun olacaktır. Müfredat kurulu oluşturulurken THD yönetim kurulundan bir kişi, alt komite başkanları, Hematoloji Yeterlilik Kurulu üyeleri, yan dal uzmanlık öğrencileri dahil edilebilir.
- Müfredat kurulunun yapılması açısından Tıp Eğitim Birimi'nden görüş alınması uygun olabilir.
- Müfredat belirlendikten sonra okullar şekillendirilmelidir. Müfredatın bir kısmı THD okulu yüz-yüze sunuları olmak üzere (3-4 okul/yıl), bir kısmı da on-line eğitim şeklinde yapılabilir.

Öneri: *Yüz-yüze konular genelde pratiğe yönelik ve pediatri-erişkin ortak konuları olabilir. Ek olarak öğrencilerin de olgu sunumları ile kişisel gelişimlerine katkı sağlayacak şekilde eğitime aktif katılımları sağlanabilir. Yüz-yüze sunuların slaytları ve konuşmacının sunumu kayda alınarak geriye dönük web yolu ile izlenebilir olmasının sağlanması uygun olacaktır.*

Çekince: Sunulara Web üzerinden kolay ulaşılabilir olması, yüz-yüze eğitimin olduğu okullara katılımın azalmasına neden olabilir.

- Müfredat dönemi 3 yılı kapsamlı ve belli aralıklar ile güncellenmelidir.
- Yan dal uzmanlık öğrencilerinin sosyal, sunu yetileri, makale yazım, istatistik eğitimi, Türkçe'nin doğru kullanımı-diksiyon eğitimleri, iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi kişisel gelişimlerinin de desteklenmesi sağlanabilir. Öneri: Bir THD okulu kişisel eğitime yönelik olarak ayrılabilir.
- Her yüz-yüze okul eğitimi bitiminde standartlara uygun ölçüm yapılması (on-line soru-cevap şeklinde olabilir).
- Müfredatın çoğunluğu tamamlandığında, her öğrencinin başvurabileceği ve THD tarafından yapılmakta olan yeterlilik sınavı ile genel bir ölçme yapılabilir.
- Hematoloji Okullarının akreditasyonu için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Hedef: Hematoloji Yan Dal Uzmanlık Eğitimi alan İç Hastalıkları ve Pediatri uzmanlarının standart, çağdaş, etkin bir eğitim almasını sağlamaktır

Başarı Ölçütü: Asistanların hepsinin bir yeterlilik sınavına kaydolmuş olması ve en az %75'inin sınavlarda başarılı olması

Eylemler:

1-Müfredat Kurulu oluşturulması: - THD yönetim kurulundan bir kişi - Alt komite başkanları - Hematoloji Yeterlilik Kurulu üyeleri - Yan dal uzmanlık öğrencileri	Risk/ler: - Müfredat konusunda pediatri ve iç hastalıkları açısından farklar olabilir - Müfredatın kapsamı konusunda tartışma olabilir	Risk Önlemleri - Müfredat kurulunun yapılanması ve müfredat içeriği açısından Tıp Eğitim Birimi'nden görüş alınabilir - Yurtiçi ve yurtdışı hematoloji eğitim müfredatları tekrar gözden geçirilebilir
2-Uygulama: - Müfredatın bir kısmı THD okulu yüz-yüze sunuları olmak üzere (3-4 okul/yıl), bir kısmı da on-line eğitim şeklinde yapılabilir. - Yan dal uzmanlık öğrencilerinin sosyal, sunu yetileri, makale yazım, istatistik eğitimi, Türkçe'nin doğru kullanımı-diksiyon eğitimleri, iletişim becerilerinin geliştirilmesi gibi kişisel gelişimlerinin de desteklenmesi sağlanabilir. Bir THD okulu kişisel eğitime yönelik olarak ayrılabilir.	Sunulara Web üzerinden kolay ulaşılabilir olması, yüz-yüze eğitimin olduğu okullara katılımın azalmasına neden olabilir.	- Okullarda birebir veya gruplar şeklinde pratik eğitimin artırılması, olgu tartışmalarının yapılması yüz-yüze eğitime ilgiyi arttırabilir - Okullara katılanlara sertifika/ CME vb kredi verilmesi katılımı arttırabilir
3- Verilen eğitimin etkinliğinin ölçülmesi: - Her yüz-yüze okul eğitimi bitiminde standartlara uygun ölçüm yapılması - On-line eğitim sonrasında canlı olarak test edilebilir. - Müfredatın çoğunluğu tamamlandığında, her öğrencinin başvurabileceği ve THD tarafından yapılmakta olan yeterlilik sınavı ile genel bir ölçme yapılabilir.	- Bu okullara devam etme, okul sonrası sınavlar ve yeterlilik sınavlarına katılma konusunda bir yaptırım söz konusu değildir. Okullara ve yeterlilik sınavına katılım tamamen keyfi olmaktadır.	- Hematoloji Bilim Dalı Başkanlarının hematoloji okullarına tam destek vermeleri sağlanmalı, bu konuda işbirliği istenmeli

6.2. Türk Hematoloji Akademisi Nasıl Olmalı?

Akademnin hedefi hematolojinin özel bir alanında ileri uzmanlık düzeyine sahip, uluslararası arenada Türkiye'yi temsil edebilecek fikir liderlerinin ve uzmanlarının yetiştirilmesidir. Akademi konularının seçiminde kişi akademnin amacına uygun olarak sadece tek bir akademiye kayıt olabilir.

HEDEFLER:

- 1) Akademi konuları ve işleyişinin belirlenmesi
- 2) Akademiye katılım kriterlerinin belirlenmesi

Öneri: THD üyesi olması şartı aranmalıdır.

Aşağıdaki maddeler göz önüne alınarak bir puanlama sistemi yapılabilir.

- *Konuya ilişkin çalışmaları*
- *Niyet mektubu*
- *Mentör tavsiye mektubu*
- *Yabancı dil durumu*
- *Yaş (gençlere öncelik tanınması)*
- *Düzenli katılıma söz vermesi*
- *Başvuru sırası*

Hedef: Hematoloji Uzmanlarının belli bir alanda ileri düzeyde uzmanlaşmasını sağlamak, bu alanda uluslararası tanınırlığı sağlamak, fikir liderleri geliştirmek

Başarı Ölçütü: Uluslararası bilim dünyasında tanınan hematologlar yetiştirmek, spesifik konularda yoğunlaşmış ve başarılı çalışmalar/yayınlar çıkaran merkezler kurmak.

Eylemler:

1-Akademi müfredatının geliştirilmesi	Risk/ler:	Risk Önlemleri
2-Akademiye katılım koşullarının belirlenmesi - Konuya ilişkin çalışmaları - Niyet mektubu - Mentör tavsiye mektubu - Yabancı dil durumu - Yaş (gençlere öncelik tanınması) - Düzenli katılıma söz vermesi - Başvuru sırası	Akademiye başlayan ve kendini bir konuda geliştirmek isteyen kişilerin mentörlük, alt yapı ve finans açısından desteğe ihtiyacı olabilir	- Mentörlük hizmeti verebilecek konu liderleri seçilebilir - Yurt-dışı merkezlerde eğitim/ laboratuvar yardımı gibi konularda destek olunabilir
3-Verilen eğitimin etkinliğinin ölçülmesi: Eğitim sonunda genel değerlendirme sınavı yapılır Adaylardan başlattığı veya başlatmayı düşündüğü proje ve çalışmalara ilişkin raporlar istenebilir	Adaylar eğitim süreci boyunca bilimsel proje hazırlama, yürütme ve finans açısından yeterli kaynağa veya motivasyona sahip olamayabilir	- Mentörlerle sık iletişim, proje toplantıları gibi adayların bilimsel çalışma açısından motivasyonunu arttıracak önlemler alınmalı

6.3. Ulusal Kongrelerin ve Yerel Toplantıların Eğitimdeki Yeri

Ulusal kongrenin amaçları;

1. Hematoloji topluluğunun bir birlik oluşturmalarını sağlamak
2. Sürekli eğitimi idame ettirmek
3. Bilginin (ulusal/uluslararası) son çalışmalar ışığında güncellenmesi
4. Ulusal klinik ve temel bilimlerin çalışmalarının sunulması
5. Endüstri ile buluşma
6. Sosyal paylaşım olarak özetlenebilir

Yukarıdaki amaçlar doğrultusunda öneriler:

1. Eğitim oturumları 'Educational session' düzenlenmesi, sayılarının artırılması
2. Bilimsel alt komite destekli ilgi çekici konuların tartışıldığı bilimsel oturumların 'Scientific Session' düzenlenmesi
3. Sözlü sunu oturumlarının daha genel ana başlıklar altında toplanarak katılımın artırılmasının ve tartışmaların sağlıklı olmasının sağlanması
4. Sözlü sunuların, e-poster sözlü sunular ile desteklenmesi
5. Genç hematologların biraraya gelerek çalışma toplantıları düzenlemelerinin sağlanması
6. Alanında uzman kişilerin (yabancı konuşmacıları ön planda olacak şekilde) bulunduğu 'uzmanına danış' 'meet the expert' toplantılarının düzenlenmesi
7. Kongrelerin devamlılığında önemli katkıları olan uydu sempozyumlarının belli bir sayıda ve objektif olması yolunda maksimum çabanın gösterilmesi (belki ileride yurt dışı kongrelerde örneklerini gördüğümüz hastalığa spesifik ürünlerin birlikte değerlendirildiği ortak sunumların düzenlenmesinin sağlanması)
8. CME/EHA ile kredilendirilen Ulusal Hematoloji Kongresi sonunda, kredilerin bireysel girişlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda kolaylaştırıcı teknik desteğin sağlanması

Eylemler:

1- 'Eğitim oturumları' başlığı altında toplantı grupları oluşturmak - Selim ve malign hematolojide konu grupları oluşturulmalı - Bu konuda deneyimli ve çalışmaları olan konuşmacılar seçilmeli - Tüm üyelerin devam edebileceği saatlerde olmalı	Risk/ler: - uydu konuları ile benzerlik gösterebilir	Risk Önlemleri - Yurt-dışı örneklerinde olduğu gibi 'Eğitim Oturumu' konuşmacılarının uydu programlarında yer almamasına dikkat edilmeli uydu programları bu bağlamda gerekir ise değiştirilmeli
2- 'Bilimsel Oturumlar' düzenlenmesi - Bilimsel alt komite destekli olmalı - İlgi çekici konuların tartışılması planlanmalı - Bu konuda yayınları olan veya deneyimi olan konuşmacılar seçilmeli	Risk/ler: - uydu konuları ile benzerlik gösterebilir	Risk Önlemleri Yurt-dışı örneklerinde olduğu gibi 'Eğitim Oturumu' konuşmacılarının uydu programlarında yer almamasına dikkat edilmeli uydu programları bu bağlamda gerekir ise değiştirilmeli
3- Sözlü sunu oturumlarının daha genel ana başlıklar altında toplanarak katılımın artırılmasının ve tartışmaların sağlıklı olmasının sağlanması	- Sözlü sunumlarda yeterince kıdemli üyenin yer alması	- Sözlü sunumlarda oturum başkanlarının sayısının artırılması - Oturum başkanlarının 'oturum' konularında deneyimli kişilerden seçilmesi; oturum başkanlarının tartışma ortamı yaratmasının istenmesi - Yeterli tartışma zamanı planlanması
4- Sözlü sunuların, e-poster sözlü sunular ile desteklenmesi		
5- Genç hematologların bir araya gelerek çalışma toplantıları düzenlemelerinin sağlanması	- Eğer önceden programlı toplantılar şeklinde ayarlanmazsa katılım düşük olabilir	- Başlangıç olarak konu liderleri seçilmesi, konu liderlerinin yan dal uzmanlık öğrencileri ve genç uzmanlarla önceden iletişime geçmesi sağlanabilir - Toplantılar öğlen saatleri veya akşam yemek sonrası organize edilebilir - 'Temel bilimciler' ve 'Klinisyenler' bir araya getirilip öncelikle eldeki çalışma imkanlarının değerlendirileceği 'tanışma' toplantıları ile başlanabilir
6- Alanında uzman kişilerin (yabancı konuşmacıları ön planda olacak şekilde) bulunduğu 'uzmanına danış' toplantılarının düzenlenmesi	Özellikle yabancı konuşmacılar genellikle konuşmaları sonrasında kongre katılımcılarıyla bir araya gelememektedir	- Konusunda uzman kişilerle gerek kariyer geliştirme, gerekse bilimsel konuşmaların olabileceği oturumlar düzenlenebilir
7- Uydu sempozyumları	Kongre geliri amacıyla uydu sempozyumlarının sayısının artması ve uydu sempozyumlarında 'eğitim oturumu' konularının işlenmesi sakıncalı olabilir.	Uydu sempozyumlarının belli bir sayıda ve objektif olması yolunda maksimum çabanın gösterilmesi - Yurt dışı kongrelerde örneklerini gördüğümüz hastalığa spesifik ürünlerin birlikte değerlendirildiği ortak sunumların düzenlenmesinin sağlanması
8- CME/EHA ile kredilendirilen Ulusal Hematoloji Kongresi sonunda, kredilerin bireysel girişlerinin teşvik edilmesi ve bu konuda kolaylaştırıcı teknik desteğin sağlanması		

